



UNIVERZITA KARLOVA  
I. lékařská fakulta

Studijní program: Specializace ve zdravotnictví

Studijní obor: Adiktologie

**Bc. Michaela Jurková**

Analýza historických dokumentů Abstinentsního penzionátu zámek Tuchlov

Historical document analysis of Abstinential pension chateau Tuchlov

Diplomová práce

Vedoucí práce: Mgr. Jaroslav Šejvl

Praha, 2017

**Prohlášení:**

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracovala samostatně, a že jsem řádně uvedla a citovala všechny použité prameny a literaturu. Současně prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Souhlasím s trvalým uložením elektronické verze mé práce v databázi systému meziuniverzitního projektu Theses.cz za účelem soustavné kontroly podobnosti kvalifikačních prací.

V Praze, 05.07.2017

JURKOVÁ MICHAELA

.....

Podpis

### **Poděkování**

Chtěla bych poděkovat Mgr. Jaroslavu Šejvlovi, vedoucímu mé diplomové práce, za vedení, zájem, připomínky a čas, který mi věnoval. Dále bych chtěla poděkovat PhDr. Mileně Běličové, vedoucí Archivu Národního muzea, za možnost bádání v archivech. Mé poděkování patří též mé rodině a blízkým přátelům za pomoc a podporu během studia.

Identifikační údaje:

JURKOVA, Michaela. *Analýza historických dokumentů Abstinentského penzionátu zámek Tuchlov. [Historical document analysis of Abstinential pension chateau Tuchlov]*. Praha, 2017. 105 s., 17 příl. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. 1. lékařská fakulta, Klinika Adiktologie. Vedoucí práce Šejvl, Jaroslav.

## Abstrakt

**Východiska:** Institucionalizovaná ústavní léčba za naším územím primárně vychází z tzv. Apolinářského modelu léčby, který vznikl v roce 1948 u Apolináře v Praze. Před vznikem tohoto ústavního léčebného zařízení existovaly na našem území ještě tři zařízení, které se zaměřovaly výhradně na ústavní léčbu závislosti – Velké Kunčice (1911–1915), Tuchlov (1923–1938) a Istebné nad Oravou (1933–1939). Léčebný model Tuchlova částečně navazoval na model realizovaný ve Velkých Kunčicích a byl předchůdcem tzv. Apolinářského modelu.

**Cíle:** Cílem této práce je zmapovat vznik, léčebný proces, a to včetně realizovaných aktivit a rozvoje Abstinentského pensionátu zámek Tuchlov, až po jeho zánik v roce 1938. Na základě historických dokumentů formou případové studie popsat vývoj léčebného zařízení, složení pacientů, jejich úspěšnost v léčbě závislosti na alkoholu a terapeutické postupy používané v léčbě.

**Metody:** Pro sběr dat byla použita obsahová kvalitativní analýza historických dokumentů, které doposud nebyly zkompleťovány; dokumenty byly fixovány a seříděny podle tematického vztahu v kontextu vzniku, vývoje fenoménu institucionalizované léčby na našem území.

**Výsledky:** Již od roku 1908, kdy Bedřich Konařík začal publikovat odborné texty zaměřené na léčbu závislosti na alkoholu, upozorňoval na nutnost vytvoření specifického zařízení zaměřeného na léčbu této návykové látky, kdy požadavkem byla forma ústavní léčby. Po uzavření léčebny ve Velkých Kunčicích (1915), se opět chopil možnosti o vytvoření léčebny nové, a tím reagovat na potřeby závislých a společnosti. Abstinentský zámek Tuchlov fungoval jako ústavní institucionalizovaná léčba závislosti na alkoholu od roku 1923 a zanikl v roce 1938, kdy za dobu jeho fungování bylo přijato 300 pacientů, z toho pouze 7 žen.

**Závěr:** Analýza historických dokumentů potvrdila existenci a plnou funkčnost léčebného zařízení, které Československý abstinentský svaz spolu s Bedřichem Konaříkem založil. Zařízení působilo v letech 1923 až 1938 v Tuchlově (u Křemýže) a zaměřovalo na léčbu závislosti na alkoholu pro především mužské pacienty. Z uvedených anamnestických údajů o pacientech a vedení veškeré dokumentace o chodu zařízení lze považovat Abstinentský penzionát zámek Tuchlov za jeden z průkopníků ústavní léčby alkoholu.

**Klíčová slova:** Zámek Tuchlov; Alkoholismus; Bedřich Konařík; Československý abstinentský svaz; protialkoholní léčebna

## Abstract

**Background:** First institution specialized in treatment of alcohol was opened by Bedrich Konarik-Becvan in 1911 in Velke Kuncice. This hospital was closed in 1915 and therefore there was the necessity of creation of the new medical institution. The czechoslovak abstinent association along with Bedrich Konarik found suitable premises and then in 1923 the second anti-alcoholic institution in Tuchlov was opened.

**Aims:** The aim of this thesis is to map the existence (commencement and the expiry) of Abstidential pension Chateau Tuchlov. Use historical documents to describe the composition of the patients, their successful/unsuccesful treatment attempts, and which therapeutical procedures were used.

**Methods:** The content quality analysis of historical documents, which have not been yet completed has been used for the data collection. The key information are archive sheets from the National Museu archive, so like periodical magazines „Vyssi narod“ and „Zdravy lid“.

**Results:** Since 1908, when Bedrich Konarik – Becvan began publishing about the alcohol addiction, he pointed out the necessity of creating the new facilities focused on the treatment of this addictive substance. After the closure of Velke Kuncice medical center, he grabbed the possibility of creating of the new medical institution, and so reacted to the needs of alcoholic patients. The Chateau Tuchlov abstidential pension was in operation since 1923 to 1938. There were 300 patients during its operation, when only 7 of them were women.

**Conclusion:** The analysis of historical documents has confirmed the existence and full functionality of the therapeutic institution established by the Czechoslovak Abstinence Association and Bedrich Konarik. It worked since 1923 to 1938 in Tuchlov near Kremyz and it was focused on the treatment of alcohol addiction, specially for male patients. From the above-mentioned patient data and the organizational documentation, the Abstidential Pension Chateau Tuchlov can be considered as an innovator of the institutional treatment of alcohol.

**Key words:** Chateau Tuchlov; Alcoholism; Bedřich Koňářík; Czechoslovakian abstidential union; alcoholism therapy

## Obsah

1	Stručná historie alkoholismu – nástin.....	11
1.1	Historie alkoholismu na českém území.....	12
2	Život Bedřicha Konaříka .....	14
3	Výzkumná část práce.....	16
3.1	Etická klauzule .....	16
3.2	Metoda získávání dat.....	16
4	Z historie zámku Tuchlov.....	17
4.1	Prostory a správa zámku Tuchlov .....	17
5	Průběh léčení v Tuchlově .....	19
5.1	Zprávy za celé období fungování ústavu .....	22
5.1.1	„Vytrvalci“ a „rychloléčby“ .....	22
5.1.2	Důvody předčasných odchodů z ústavu.....	22
5.2	Zpráva o Tuchlovu za rok 1923 .....	23
5.3	Přehled za rok 1923-1925 .....	24
5.4	Zpráva za rok 1928.....	25
5.5	Přehled za rok 1929.....	28
5.6	Hospodářská zpráva za rok 1930-1931 .....	29
5.6.1	Přehled za rok 1931 .....	30
5.6.2	Výsledky za rok 1932 .....	32
5.6.3	Zpráva ze schůze Říšského Výkonného výboru .....	34
5.7	Porovnání roku 1932-1933.....	36
5.8	Zhodnocení let 1935-1936 .....	39
5.9	Výroční zpráva z roku 1937 .....	41
5.10	Výroční zpráva z roku 1938.....	43
6	Konec Tuchlova.....	45
7	Přehled a anamnestických dat pacientů .....	46
8	Závěr a diskuse .....	84
9	Použité zdroje: .....	87
10	Přílohy.....	89

## Seznam tabulek

Tabulka 1: Celkový počet pacientů za roky 1923 až 1925 .....	24
Tabulka 2: Počet pacientů (rozdělení podle národnosti) .....	24
Tabulka 3: Počet pacientů podle náboženského vyznání (za stanovené období) .....	24
Tabulka 4: Výsledky léčby (za stanovené období) .....	25
Tabulka 5: Počet pacientů v roce 1928 .....	26
Tabulka 6: Finanční situace léčebny v roce 1928 .....	26
Tabulka 7: rozdělení pacientů podle národnosti .....	28
Tabulka 8: Rozdělení pacientů podle pohlaví .....	28
Tabulka 9: Rozdělení pacientů podle povolání .....	28
Tabulka 10: Počet pacientů podle plátce .....	28
Tabulka 11: Rozdělení pacientů podle původu .....	29
Tabulka 12: Počet pacientů přijatých v roce 1931 .....	30
Tabulka 13: Počet pacientů podle národnosti .....	31
Tabulka 14: Pacienti podle povolání .....	31
Tabulka 15: Počet pacientů v léčebně v roce 1932 .....	32
Tabulka 16: Počet pacientů podle původu .....	32
Tabulka 17: pacienti podle národnosti .....	32
Tabulka 18: Rozdělení pacientů podle zaměstnání .....	32
Tabulka 19: Aktivity pacientů po propuštění .....	33
Tabulka 20: Počet pacientů v léčebně v letech 1932 až 1933 .....	37
Tabulka 21: Počet pacientů podle národnosti .....	37
Tabulka 22: pacienti podle svého původu .....	38
Tabulka 23: Počet pacientů podle povolání .....	38
Tabulka 24: Úhrada za léčení .....	39
Tabulka 25: Počet pacientů v léčebně .....	39
Tabulka 26: Počet pacientů podle národnosti .....	40
Tabulka 27: Počet pacientů podle zaměstnání .....	40
Tabulka 28: Rozdělení pacientů podle původu .....	40
Tabulka 29: Počet pacientů podle typu úhrady .....	40
Tabulka 30: Počet pacientů v léčebně .....	42
Tabulka 31: Rozdělení pacientů podle národnosti .....	42
Tabulka 32: Rozdělení pacientů podle zaměstnání .....	42
Tabulka 33: Rozdělení pacientů podle země původu .....	42
Tabulka 34: Počet pacientů podle zaměstnání .....	43
Tabulka 35: Počet pacientů podle země původu .....	43
Tabulka 36: Počet pacientů podle národnosti .....	43
Tabulka 37: Počet pacientů podle úhrady .....	44



## Seznam příloh

příloha 1: MUDr. Břetislav Foustka (Konařík, 1934). .....	89
příloha 2: P. Bedřich Konařík (Konařík, 1934). .....	89
příloha 3: Teplická tepelná koupel (Konařík, 1934). .....	90
příloha 4: Pacienti při práci v Tuchlově (Konařík, 1934). .....	90
příloha 5: Tuchlov a jeho zelinářská zahrada (Konařík, 1934). .....	91
příloha 6: Společenská místnost v Tuchlově (Konařík, 1934). .....	91
příloha 7: Masáže a teplovzdušná koupel v Tuchlově (Konařík, 1934). .....	92
příloha 8: Jídelna v Tuchlově (Konařík, 1934). .....	92
příloha 9: Truhlářská dílna v Tuchlově (Konařík, 1934). .....	93
příloha 10: Společná ložnice v Tuchlově (Konařík, 1934). .....	93
příloha 11: Vývoj indexu spotřeby alkoholických a nealkoholických nápojů v ČSR v letech 1922 – 1930 (fond ČAS, č. kar. 5, volně loženo). .....	94
příloha 12: Spotřeba alkoholických nápojů v Československu 1922 – 1931 (fond ČAS, č. kar. 5, volně loženo). .....	94
příloha 13: Inzerce na protialkoholní léčbu (Vyšší národ, n.d.) .....	95
příloha 14: Pacienti z léčebny Tuchlov (Vyšší národ, 1938, str. 32). .....	95
příloha 15: Pokoje pacientů (Vyšší národ, 1938, str. 86) .....	96
příloha 16: Nadvoří v Tuchlově (Vyšší národ, 1938, str. 87) .....	96
příloha 17: Inzerát na léčení alkoholismu v Tuchlově (Vyšší národ, 1938, str. 103). .....	97

## Úvod

Pohled na alkohol se v průběhu dějin lidstva neustále vyvíjí. I přesto, že úplné počátky výroby a požívání alkoholu nejdou přesně doložit, alkohol je považován jako jedna z nejstarších návykových látek, kdy zmínky o něm pocházejí z let cca 6000 let před n.l.

Prvním ústavním zařízením na našem území bylo léčebné zařízení ve Velkých Kunčicích, a to fungovalo od roku 1911 do roku 1915. O alkoholu a závislosti na něm se však ale psalo mnohem dříve, a to zejména v zahraničí. Pohled do minulosti, ukazuje historickou hloubku o této problematice, různé přístupy k léčbě závislosti na alkoholu a jeho systematického řešení.

První dohledatelné zmínky jsou ze starého Egypta, kteří se již zmiňovaly o stavu opilosti či celkově o nápojích vyvolávající tento stav. V Chammurapiho zákoníku se začal objevovat boj proti prodeji alkoholových nápojů a jeho trestání. „*V případě, že by nějaká obchodnice s vínem z datlí a sezamu nepřivedla do paláce spiklence, kteří se spolčují v jejím domě, budiž usmrcena.*”

V Řecku se pořádaly hostiny, kde se nejvíce popíjelo víno, ale už zde se snažili o regulaci. Zastávali názor, že muž si musí hlídat svou míru, aby konverzace s ním měla určitou úroveň. Dalším zajímavým pokrokem byl přístup Platóna k mladým občanům. Jeho nápad spočíval v tom, že jim ukáže, jak vypadá opilý člověk, aby k alkoholu měli odpor (Sournia, 1999, str. 17-21).

Naopak Římský stát reguloval alkohol již v počátcích, například muži mladší 30 let nesměli užívat alkohol, ženy a otroci nesměli vůbec. Rozšíření především vína se v této říši příkládá až od 4.stol.př.n.l. (Bútora, 1989, in Chalupa, 2007, str. 11-12).

Tento pohled do minulosti poukazuje na to, jak se lidstvo snažilo neustále řešit problém s nadměrným užíváním alkoholu. I přes regulaci, a i jiné praktiky, tento problém stále zůstává aktuální až dodnes. Úkolem odborníku v oboru bylo zjistit jakým způsobem se dá lidem závislým na alkoholu pomoci a snažit se uvést vše do praxe.

Tato diplomová práce se zaměřuje na vývoj ústavní léčby závislosti na alkoholu na našem území, konkrétně se specializuje na Abstinentní pensionát Tuchlov, který byl v řadě již druhým ústavním specializovaným zařízením, které se zaměřovalo výhradně na léčbu závislostí na alkoholu. Pomocí obsahové analýzy získaných historických dokumentů popisuje vznik a zánik Abstinentního pensionátu zámek Tuchlov, složení pacientů, jejich úspěšně/neúspěšné pokusy o léčbu a jaké terapeutické postupy byly používány.

# 1 Stručná historie alkoholismu – nástin

Ve středověku se objevuje nová substance nazývaná spiritus, která se postupně dostávala až do hostinců. Později se zjišťuje, že díky vysokému procentu alkoholu v pálenkách, se lidé velmi rychle dostávali do stavu opilosti a na tento fenomén se začalo nahlížet jako na společenský problém. „*V té době proběhla ve Velké Británii první veřejná kampaň proti ginu. Opilství začalo být považováno za hlavní příčinu kriminality a přisuzováno bylo zejména slabším sociálním vrstvám*” (Janíček, 2013, str. 7-8).

Velmi významnou roli v pojetí alkoholismu ve světě sehrál Benjamin Rush, vrchní armádní lékař, který po celých 30 let stál v čele politického a osvětového hnutí a také u počátku americké psychiatrie. V roce 1874 zveřejnil knihu *Zpráva o působení tvrdých destilátů na lidskou mysl a tělo*. Tato kniha poukazuje na důsledky nadměrného pití a tvrdí, že alkohol ovlivňuje jak fyzickou, tak i duševní stránku člověka. Pijáctví popisuje z psychologického hlediska a došel k závěru, že opilství je porucha vůle. Z počátku jde o svobodnou volbu, která přechází ve zvyk a ten poté k nutnosti. Také přemýšlel nad léčbou, kde zastával názor, že: „*K dosažení abstinence, kterou považoval za nezbytný předpoklad úplného vyléčení, doporučoval užití výhruzek a studených sprch.*“ Později navrhoval zřídit odvykací zařízení, kde by byli klienti až do úplného vyléčení. Rush měl hodně příznivců, ale v přístupu Američanů k alkoholu se moc nezměnilo, ale dlouhodobě ovlivnila smýšlení v politice a náboženství.

Názory na alkohol a jeho důsledky se začaly lišit a rozpoutávaly bouřlivé diskuze. Obyvatelstvo Spojených států se rychle měnilo a s tím byl samozřejmě spojen i názor na alkohol. Irové byli považováni za opilce a Němci neotáleli a vybudovali ve všech státech své pivovary (Sournia, 1999, str. 51-52).

Velmi zajímavá kniha, která vyšla v roce 1934 o alkoholismu u nás a ve světě napsal Bedřich Konařík (více o jeho životě a vydaných publikacích v kapitole 3). Shrnuje zde veškeré poznatky z mezinárodních sjezdů proti pijáctví, které se konaly například v roce 1901 ve Vídni či 1907 ve Stockholmu. Zde je názor na léčení alkoholismu shrnut do čtyř odvětví. První, lidové pojetí, bere závislého „*jako individua, jež přišlo do sporu s důležitými zájmy občanstva a jež nutno učiniti neškodným nebo je potrestati.*“ Náboženské pojetí, bere pacienta jako tvora, kterého může zachránit pouze pomoc Všemohoucího. Zbývající dvě pojetí spolu souvisí a snaží se pacienta vychovávat a stojí si za názorem, že samotné juristické pojetí nevede k úspěšnému cíli a pedagogické pojetí si vyžaduje bezalkoholní prostředí- ústavy.

Dále popisuje vývoj a zakládání léčeben. První ústavy byly nazývané Rettungsheim, jelikož byly založeny náboženskými společnostmi a zakládaly se za účelem „*pozvednout padlé hříšníky k dobrému životu.*“ Poté se vývoj posouval k názoru, že samotné náboženské pojetí, také není dostačující a přidala se systematická výchova,

pravidelná práce (Arbeitstherapie) a odpočinek dle pevného řádu. Později převažoval medicínské pokusy, používaly se zinkové preparáty či bichlorid zlatitý, vše mělo dobré výsledky, ale krátké.

Začal rozmach v zakládání léčeben a neustálé diskuze nad správným přístupem v léčbě. S velkým počtem léčeben se mohlo pyšnit Německo, a to s celkem 60 léčeben, první v Lintorfu založena v roce 1850. Švýcarsko se může chlubit léčebnou Ellikon (1889), která byla spolu se Schloss Hard na Bodamském jezeře zřízena pro pacienty s většími nároky. Neustále, ale vyplouvaly na povrch nesjednocené názory, například i v přijímání pacientů, zda pacient musí okamžitě abstinovat hned po vstupu, či se mu nemají dávky alkoholu postupně snižovat. Většina účastníků kongresů, ale byla toho názoru, že úplná abstinence po vstupu je důležitá a zvládnutelná (Konařík, 1934, str. 9-12).

## 1.1 Historie alkoholismu na českém území

První zmínky o problémovém pití alkoholu a o nutnosti přijít s nějakým řešením se objevují již ve středověku a raném novověku<sup>1</sup>. Jednu z významných zmínek tvoří Dekreta Břetislavova (1039). Od počátku 19. století začínají vycházet specifické práce, které se zaměřují na rizika požívání alkoholu. Jednalo se např. o: *Pjseň nowá o vžitku nepokogné kořalky w nowě na swětlo wydaná, Wytisštěná nyněgssjho roku* (anonym, poč. 19. století), *Abhandlung vom dem Laster der Trunkenheit* (Rampel, 1812). V roce 1838, vychází překlad publikace *Poučení o pití kořalky, podle Německého sepsáno ku prospěchu národu českoslowanskému w Čechách, w Moravě a Uhrách na swětlo wydáno* a Sorgerova disertační práce zpracovaná na Karlo – Ferninandově univerzitě *Conspectus, sistens observationes circa delirium cum tremore potatorum anno 1837 et priore semestri 1838 in clinico medico Pragensi sub auspiciis dom* (Šejvl et Miovský, v tisku).

Když se nyní přesuneme do Českých zemích, tak „*ohlasy zahraničního hnutí k nám začaly pronikat od 30.let z Německa*“. Na našem území vyšlo několik děl s problematikou alkoholu jako například *Zlatodol* (1830), brožura *Poučení o pití kořalky* (1838) nebo například *Kořaleční mor* (1846). Díky vydání těchto děl a mnoho dalších se přispělo pravděpodobně k tzv. „*hnutí střídmosti*“. Spolky zakládaly kněží, tudíž měly náboženský ráz a všichni členové museli skládat přísahu, že se „*zříkají všech pálených nápojů a nápoje kvašené budou pít pouze tak, aby se neopili*“ (Janíček, 2013, str.14-15).

V roce 1840, navazující knihou *Kořalečnj mor, aneb, Kratochwilné poučenj, proč a gak se člowěk pitj kořalky warowati má* (Zschokke, 1840), *Následkové pitj kořalky s připogenjm některých ponaučenj pro lid wenkowský* (Spurný, 1840). Další disertací byla Procházkova *De morbis potatorum* (1842), tedy O chorobách pijáků. V roce 1899 Sněm království Českého zadal Zemskému výboru království Českého, aby vypracoval šetření o rozšíření moru kořalečního (Pantůček, 1905).

První specifické vědecké pojednání o protialkoholní otázce v českých zemích v roce 1895 vytvořil MUDr. Jan Šimsa, článek se nazýval *Alcoholismus, léčebné ústavy pro*

---

<sup>1</sup> Pokud nebereme v úvahu regulaci požívání alkoholu z náboženských důvodů, která je upravena např. Bibli, Koránu nebo jiných náboženských knihách.

*pijáky a ústavy pro choromyslné*. Popisuje psychopatologii alkoholismu a dále se zaměřuje na již vzniklé ústavy pro choromyslné, kde se léčili i alkoholici. Zastává v něm názor, že je alkoholismus léčitelný, ale není možný v nespecifických ústavech. Navrhuje několik systematický rozvržených zařízení, které by mohly pokrýt jakýkoliv stupeň v léčbě. Jeho vize se později začaly postupně naplňovat, ale stále nejsou úplně naplněny dodnes (Popov, 2005, str. 237).

Janíček se dále ve své práci zmiňuje o 8. Mezinárodním protialkoholním kongresu konaný ve Vídni v roce 1901. Kde se přednesla zpráva, která obsahovala statistické údaje o stavu alkoholismu na našem území. Ze statistického šetření vyplynulo, že nejvíce alkohol postihuje východní kraje (Janíček, 2013, str. 19-20).

Před vypuknutím Světové války v Německu byl zbudován šestašedesátý ústav pro alkoholiky, Malé Švýcarsko měli těchto ústavů dvanáct. V rakouské monarchii přijímal doktor Šimsa v Krči alkoholiky v abstinentsním sanatoriu a mimo to, měl Bedřich Konařík ve Velkých Kunčicích pod Radhoštěm abstinentsní léčebnu (1911–1915) a doktor Hacker u Vídne. Po zrušení Šimsova sanatoria a Kunčické léčebny neměly české země žádný ústav pro alkoholiky (karton 5, Fond ČAS, inv. č. 396).

Na jaře roku 1919 se shodli pracovníci v protialkoholní oblasti na tom, že je bezpodmínečně nutné založit tři státní ústavy, a to pro muže alkoholiky, pro ženy alkoholicky a pro již nevléčitelné. Stále se ale tato myšlenka oddalovala, až za minister. rady Dr. Schulhofa se rozhodlo, pověřit tímto úkolem Československý abstinentsní svaz (dále jen ČSAS). Ministerstvo uvolnilo dostatečnou sumu peněz, aby se mohl koupit a vybavit objekt pro budoucí ústav. Tehdejší předseda ČSAS prof. Břetislav Foustka se plně ujal tohoto úkolu a našel ve spolupráci s Bedřichem Konaříkem ideální prostor pro novou naději v léčení alkoholismu – zámek Tuchlov (Konařík, 1934, str.47).

## 2 Život Bedřicha Konaříka

Celý život Konaříka poměrně podrobně zpracoval Šejvl (2017, in print) ve své práci „*Fluctuat, non mergitur: Bedřich Konařík*“, v této kapitole tudíž využívám primárně informace z tohoto textu.

Bedřich Konařík se narodil 13. dubna 1878 v obci Halenkov u Vsetína, kde i docházel do obecné školy. Gymnázium vystudoval ve Valašském Meziříčí, poté odešel studovat na Bohosloveckou fakultu do Olomouce. Dále také „*od roku 1896 je abonentem Nového Života a od roku 1898 publikuje v orgánu Katolické moderny Nový Život*“. Tento časopis redigoval Konaříkovo dlouholetý přítel P. Karel Dostál – Lutinov (farář v Novém Jičíně). Do redakce od roku 1900 pravidelně zasílal ukázky svých rukopisů a od roku 1901 se začal ve svých textech věnovat alkoholu a alkoholismu (Šejvl, 2017, in print). Při studiích na gymnáziu vydával protialkoholní články v týdeníku *Noviny z pod Radhoště*, který redigoval jeho bratr P. Augustin Konařík. Z těchto příspěvků byla knižně uchována mravokárná hra *Jak byla kořalka odsouzenec*, ta byla vydána v roce 1900, později vyšlo druhé vydání pod názvem *Zdravotnické rozhledy*. Tehdejší pražské družstvo Vlast v roce 1903, vydalo jeho lidově sepsanou brožuru *O lihovinách*.

Poté se začal P. Bedřich Konařík více systematicky věnovat alkoholismu jako takovému a uveřejnil mnoho studií v brněnském měsíčníku *Hlídka*. Konkrétně: „*Boj proti moru korelačnímu (Hlídka, 1901, str. 491- 494), Otázka antialkoholická u mládeže (Hl., 1901, str. 410), Bezúspěšnost zdražování lihovin, Rektifikace alkoholu, Biskup proti alkoholismu (Hl., 1901, str. 799- 800), Abstinence a křesťanství (Hl., 1901, str. 342- 345), Léčebný dům pro pijáky, Sociální demokracie proti alkoholismu (Hl., 1902, str. 51- 52), Vědecké autority o abstinenci (Hl., 1902, str. 874- 876), Tuberkulóza a alkoholismus (Hl., 1902, str. 812- 813), Lékaři posledních století o alkoholu (Hl., 1902, str. 681- 682)*“ a mnoho dalších (Procházka, 1938, str. 80-82).

P. Dostál – Lutinov velmi Konaříka podporoval, proto když byl jmenován farářem v Prostějově, si ho v roce 1905 vzal jako svého kaplana. Po celou dobu spolupracoval Konařík i se svým bratrem Augustinem, se kterým a dalšími kolegy založili Křížový spolek pro zřízení a udržování léčebny pro alkoholiky.

První jeho pokus o zřízení léčebny na Hané byl neúspěšný, ale poté po doporučení jeho bratra Augustina, v roce 1909 začíná podnikat kroky k založení první protialkoholní léčebny ve Velkých Kunčicích. Do této doby Konařík velmi cestoval, nejvíce „*po evropských městech – Zittau, Plzeň (1905), Dresden, Hamburg, Stockholm<sup>2</sup>, Stettin, Breslau (1907), Praha (1908), Bruges, Nürenberg (1909)*“. Přestavba léčebny ve Velkých Kunčicích začala 11. května roku 1911 a skončila 27. prosince 1911, tohoto roku začal

---

<sup>2</sup> Zde se setkal s Alicí Masarykovou, se kterou si v protialkoholní myšlence rozuměl.

léčebnu propagovat v podobě pohlednic, které rozesílal mezi své známé (Šejvl, 2017, in print). Není bez zajímavosti, že první pacient byl přijat do léčebny ještě v době, kdy budova procházela rekonstrukcí a nebyla funkční (Konařík, 1921, str. 53).

Při vedení léčebny se, stejně jako v Kunčicích, plně věnoval ediční protialkoholní činnosti, vydával pět let obrázkový měsíčník s názvem Ochrana lidu, dále také vydal několik protialkoholních povídek „*k nimž použil jako předlohy německých protestantských knížek. Byly to: Matčina vína, Román dvou rodin, Pekař Linduška*“ (Procházka, 1938, str. 82). V této oblasti nesmíme zapomenout ani na Dalilu (1909), jejíž publikování, resp. za názory zde obsažené měl v podstatě problémy s církví celý život, až do usmíření ve 40tých letech 20. století. Dalším románem, který měl velmi významný vliv na šíření protialkoholních myšlenek byla sociálně zaměřená Judita, která se zabývala jak otázkou – z dnešního pohledu sociální exkluze – bídy obyvatel Valašska a Hané, tak i nadměrným užíváním alkoholu.

Politické změny v rámci Světové války narušovaly chod léčebny, a následně vedly v roce 1915 k uzavření tohoto specifického ústavního zařízení.

Konařík vydával ještě časopis Výchova lidu, který ale po několika číslech skončil. Během Světové války se opět vrátil k duchovní práci a byl kaplanem v *Mošnově (1. června - 31. října 1915)*, *Butovicích ve Slezsku (1. listopadu 1915–31. května 1916)* a *Brumově na Vlárě (1. června 1916–31. října 1919)*. Poté se vrátil do Velkých Kunčic za svým bratrem a dokončil již zmiňovaný autobiografický román *Hospic u zlaté hvězdy*.

V roce 1921 opustil již natrvalo svou práci na farnosti a přestěhoval se do Prahy, kde se začal jako pracovník ministerstva zdravotnictví na protialkoholním referátu věnovat přípravě realizace abstinentního zámku Tuchlov. V soukromém životě došel významné změny, kterou bylo opuštění kněžské služby, vystoupení z církve a uzavření civilního sňatku s Emou Hellmanovou; v roce 1925 se jim narodil syn Radim (Šejvl, 2017, in print).

Když se ujal vedení Tuchlova, nezbývalo mu příliš času na vydávání odborných publikací, spíše se snažil prosazovat ideu tohoto již druhého protialkoholního zařízení, a to hlavně prostřednictvím příspěvků v časopise Vyšší národ.

### 3 Výzkumná část práce

#### 3.1 Etická klauzule

Při fixaci, analýze a interpretaci dokumentů jsem dodržovala veškeré etické principy, které jsou kladeny na výzkumného pracovníka. Ochranu osobních dat jsem při práci s archivními zdroji rozdělila do dvou částí. V první části, která se netýká pacientů (chovanců), ale popisuje vznik, vývoj, a zánik Abstinenčního zámku v Tuchlově jsem pracovala se jmény všech zúčastněných. Při analýze, fixaci a interpretaci anamnestických dat, jsem zachovala plnou anonymitu všech chovanců (pacient). Tuto anonymitu jsem zachovala nad rámec zákona, neboť jsem to považovala za eticky správné. Anamnestická data jsou na jednotlivých dokumentech v archivech dostupná. Mojí snahou bylo co nejvíce ošetřit ochranu soukromí a osobních údajů jednotlivých chovanců (pacientů) a ochránit je, nebo jejich potomky před nadměrným rizikem ohrožení jejich práv nebo dobré pověsti.

Současně jsem zachovala všechny principy a požadavky kladené v rámci zachování etiky na historické popisné práce.

#### 3.2 Metoda získávání dat

Při zpracování diplomové práce jsem využila metodologický nástroj analýzy dokumentů a obsahovou kvalitativní analýzu fixovaných historických dokumentů. Tyto dokumenty byly sestaveny podle vzájemného tematického vztahu mezi nimi a vývoje fenoménu institucionální ústavní léčby na našem území.

Dokumenty byly hodnoceny zejména z hlediska účelu, za jakým vznikly, resp. kdo byl jejich autorem. Následně jsem dokumenty posuzovala podle vnějších a vnitřních znaků a přisuzovala jim podle tohoto znaku příslušnou výpovědní hodnotu (Miovský, 2006, str. 101).

K analýze jsem použila zafixovaných materiálů jsem použila metodu vytváření trsů, na základě, jíž jsem seskupila a konceptualizovala určité výroky do skupin na základě třech základních proměnných: jev, místo, čas (Miovský, 2006, str. 221–222).



## 4 Z historie zámku Tuchlov

Křemýž a Kostomlaty byly samostatnými zemskodeskovými statky v majetku rodu Ledebour-Wicheln i za první republiky. Ještě k nim patřil velkostatek Milešov. Adolf hrabě von Ledebour-Wicheln byl od roku 1880 jeho majitelem (Procházka, 1880, str. 211).

Zámek z počátku nebyl nějak zvlášť využíván, později byl využíván spíše pro zábavu a popíjení, od roku 1887 byl majitelem panství Johann hrabě von Ledebour – Wicheln (Procházka, 1887, str. 163). Ten v roce 1891 pronajal zámek zemskému výboru, který ho využíval jako polepšovnu. Později byl zámek prodán manželům Sodomkovým, i přesto ale patřily okolní pozemky rodu Ledebour. Na konci roku 1922 zažádal Abstinentský svaz o koupi zámku Tuchlov, 31. 1. 1923 vyšlo usnesení o povolení vlastnického práva pro ČSAS, ale na zámek bylo vypsáno právo zástavní od manželů Sodomkových. Za zámek Tuchlov požadovali 170 tis. Tato částka byla poslána od ČSAS manželům Sodomkovým, prostřednictvím financování z ministerstva zdravotnictví a tělesné výchovy. V případě, že by zámek jako protialkoholní léčebna ukončila svou činnost, zámek propadá ministerstvu zdravotnictví (fond ČAS, č.k. 5, inv. č. 384).

Lékařská péče byla svěřena první roky do rukou MUDr. J. Šimsovi a Em. Sachsovi, později Dr. Janu Hrochovi, což byl lázeňský lékař v Teplicích-Šanově. Výchovnou a hospodářskou stránku měl zpočátku na starosti Bedřich Konařík, ten byl až v roce 1928 jmenován ředitelem ústavu.

### 4.1 Prostory a správa zámku Tuchlov

Budova byla obklopena menším parkem a zelinářskou zahradou. První patro bylo rozdělené na dvě křídla se zvláštním schodištěm. V tomto patře byly šatny a umývárny. Přízemí obsahovalo dvě jídelny, velkou společenskou místnost s pianem, studovnu, síň s kulečnickem, místnost pro rádio a kancelář. Levá přístavba obsahovala dílny, byt správce a ženského personálu. Pravá přístavba obsahovala nemocnici a separátní pokoje s jednou postelí. V dalším patře byly vkusně zařízené lokály, které zdobily originální díla českých mistrů. Dále se zde nacházely lázně vanové a sprchy pro každodenní hygienu. Velké pokoje byly pro 3-6 pacientů, malé pokoje pouze pro jednoho pacienta (fond ČAS, k.č. 5, inv. č. 396).

Majitelem a podnikatelem ústavu byl tedy ČSAS, pro řízení a vedení ústavu bylo zvoleno kuratorium. V kuratoriu zasedali nejméně čtyři členové ČSAS, dva zástupci ministerstva zdravotnictví a jeden zástupce ministerstva sociální péče. Tato instituce byla stálá, nevolila se každý rok, ale jen dle potřeby doplňována.

Kompetence kuratoria:

- Sami si volili předsedu, jeho zástupce, jednatele, pokladníka a revisora

- Upravoval léčebný a personální statut, domácí řád (to vždy pouze po domluvě s ředitelem a správcem)
- Staral se, aby ústav netrpěl újmy hospodářské a finanční
- Schvaloval výdaje ústavu, roční zprávy pokladníka a revisora
- Rozhodoval o výši platu chovanců a o možných slevách
- Urovnával případné rozpory mezi ředitelem a správcem
- V případě získání výtěžku, používal ho k vydržování chorobných pacientů
- Zaručoval, že do ústavu měli přístup pacienti různých národností, pokud žadatel byl z jiného státu, mohl být přijat pouze bylo-li dostatek místa
- Zaručoval, že se nepřijímali pacienti mladší 18-ti let, slabomyslní, epileptici, zločinci, pacienti s nakažlivou chorobou
- Zaručoval, že plat za pobyt byl určen dle dvou tříd (pacienti, kteří spali po dvou, měli svou jídelnu a vybranější stravu a pacienti, kteří spali ve větším počtu 4-5 a veškeré věci si dělají sami), slevy se poskytovaly pouze státním zaměstnancům

Jejich finanční ohodnocení bylo pouze symbolické, propláceny byly výlohy spojené s revisí ústavu.

Domácí řád byl také součástí složky o kuratoriu. Obsahoval celkem 10 bodů:

1. Denní pořádek – měnil se dle ročního období, vstávání, noční odpočinek, jídlo a práce byla vždy oznámena domluveným znamením
2. Ložnice musely být zamčeny celý den, klíče od nich pacienti odevzdávali ráno v kanceláři. Kouřit se nesmělo v místnostech, kde bylo označení zákaz kouření
3. Pacienti nesměli mít u sebe žádný finanční obnos, přinesené peníze odevzdávali správci do úschovy
4. Cigarety, mýdlo, poštovní známky, psací potřeby, cukr apod. byli vydávány pouze v určenou hodinu na stvrzenky, které se zúčtovaly koncem měsíce
5. Návštěvy příbuzných a známých byly omezené a povolovaly se pouze v nejvyšší nutnosti. Návštěva zde nemohla přespat a nesměla se doprovázet.
6. U jídla se nemělo mluvit
7. Mimo vycházek se pacient nesměl vzdálit od ústavu
8. Pacient se musel účastnit aktivit
9. Nevyvolávat spory osobní, národnostní, náboženské ani sociální
10. Abstinence

(fond ČAS, k.č. 5, inv. č. 382).

## 5 Průběh léčení v Tuchlově

Přijímání byli žadatelé ve věku od 20 do 55 let, v jakékoliv fázi alkoholismu. Přijati byli i ti, kteří o léčbu zájem neměli a byli k ní svou rodinou či okolím donuceni. U těchto klientů byl, ale problém s odvykáním a často předčasně z léčby odcházeli. Pacient u sebe musel mít průkaz totožnosti, podepsaný závazek o splácení ošetrovacích výloh a potvrzení od lékaře, že netrpí epilepsií či nakažlivou chorobou. Výjimkou nebyli ani pacienti, kteří léčbu měli soudně danou. V roce 1916 vznikl zákon, kdy pacienti závislí na alkoholu měli na výběr, zda se podrobí léčbě v Tuchlově či půjdou do vězení.

Platební podmínky ústavu byly měsíčně 900 Kč, 50 Kč příspěvek na vodoléčbu a poplatek za první lékařskou prohlídku 30 Kč. Nadstandartní služby jako například praní, dopolední svačiny, lázně a různé výlety si každý pacient hradil navíc sám. V případě, že pacient měl již daný měsíc uhrazen a předčasně odešel, peníze mu propadly pro nemajetné pacienti. Již existovala podpora od fondů a pojišťoven. Léčebný fond podporoval 1 až 2 měsíce státní zaměstnance, a to denním příspěvkem 25 Kč. Všeobecný a pensijní ústav a Nemocenská pojišťovna soukromých úředníků a zřízců platí vážným případům plnou sazbu (30 Kč/den) po celou dobu léčení. Okresní nemocenské pojišťovny přispívaly nejednotným způsobem některé nepřispívaly vůbec. Ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy od roku 1927 podporovalo všechny nemajetné pacienti, tím že zřídili nadační lůžka.

Pacient během léčby u sebe nesměl mít žádný finanční obnos, všechny finance se při přijímání odevzdávaly do úschovy. Dopisy nepodléhaly žádné kontrole, pouze balíky, které byly podezřelé, otevírali před ředitelem ústavu. Návštěvy v prvních šesti týdnech nebyly vůbec dovolené, po této době byla možnost přespání manželek pacientů (Konařík, 1931, str. 2–8).

Ústav byl zařízen na anglickém systému „close door“ neboli zavřených dveří, což znamená, že park okolo zámku byl uzamčen a pacienti konali vycházky pouze za dozoru správce nebo jeho zástupce. Pacienti byli přijímáni pouze prvního dne v měsíc, pokud přišla žádost během měsíce byla vyhověna až počátkem dalšího měsíce. Veškeré dokumenty, jako byly doporučení od lékaře, rodný či domovský list, musel být zaslán ještě před přijetím do ústavu. Před nástupem byly také smluvené finanční povinnosti, které chovanec vůči zařízení má, zavazoval se smlouvu, že bude platit stanovenou částku pravidelně a předem každý měsíc.

Do ústavu měli doporučeno vzít si alespoň dva druhy ošacení (do práce a na vycházku), spodní prádlo, obuv, ručníky a hygienické potřeby. Dále doporučovali, aby někdo z blízkých doprovodil pacienta do ústavu a dohlídl na to, aby byl střízlivý.

Příbuzní určovali výši mimořádných výloh na měsíc, jako byli například cigarety, cukr a podobně. Dále jim bylo apelováno, aby nezasílali pacientům žádné potraviny (fond ČAS, karton 5, inv. č. 382).

I přes dlouhé konfrontace, zda musel klient, který nastoupil do léčby okamžitě **abstinovat**, se v tomto zařízení toto pravidlo striktně dodržovalo. Pokládalo se to za jeden z prvních kroků k vyléčení. Okamžitá abstinence od alkoholu podle Konaříka nebyla nijak pro pacienta nebezpečná, jak se také sám zmiňuje: „*Jisto jest, že tato náhlá abstinence není vždy a každému příjemná. Jisté potíže působí pouze u těch pacientů, kteří poslední dni před vstupem do ústavu nadměrně pili ostré, koncentrované lihoviny. Tu se dostaví typické alkoholické zvracení, trochu žaludečních a střevních potíží, zvýšený třes rukou, někdy i halucinační stavy. To trvá nejdéle tři dny*“ (Konařík, 1936, str. 66).

Dalším krokem byla **lékařská prohlídka**. Psychiatrické vyšetření bylo důležité například pro zjištění diagnóz, psychopatů, chronického alkoholismu, alkoholické epilepsie, deliria či Korsakovy psychózy. Další vyšetření se zabývalo vnitřními orgány a jejich funkčností. Nejčastější nálezy byly tremens horních končetin či jazyka, narušené reflexy, revma, dále také často zrychlený puls a poruchy trávení. Z vážnějších onemocnění hlavně scvrknutí jater a poruchy ledvin. Pacienti s TBC mohli být přijati pouze pokud byl pro ně vytvořen zvláštní pavilon. Po jednoměsíčním pobytu se tato vyšetření opakovala, dále pak po dvou či třech měsících. Byly i případy pacientů, které vedle závislosti na alkoholu měli i psychické poruchy, u těchto pacientů se léčebná doba prodlužovala i o několik měsíců. Zde doporučují klid vlahé lázně, mírné masáže a použití faradického proudu. Nejčastěji se, ale doporučují procházky a mírná vodoléčba (Konařík, 1934, str. 15–19).

Bylo prokázáno, že třetí až čtvrtý měsíc nastávají krize a nutkání vrátit se k alkoholu. Pacienti, kteří tuto krizi překonali v ústavu, jsou napůl zachráněni (fond ČAS, karton 5, inv. č. 396).

Dalším pravidlem je dodržování **domácí řádu a zaměstnání**. S domácím řádem měli pacienti největší problémy. Nakonec vždy uznali, že kdyby neměli daný řád, vrátili by se zpět do starých poměrů. Nejvíce se osvědčila léčba prací, která většinou trvala celý den (Konařík, 1934, str. 19–21). Konkrétněji se Konařík o náplni dne pacientů zmiňuje v příspěvku v časopise Zdraví lidu (1936), zde píše toto: „*Měli jsme mnoho ošetřovanců, kteří bez práce absolutně nemohli býti. Byli to zvláště truhláři, malíři, knihaři, zámečníci, kteří vytrvalou, usilovnou prací prospěli ústavu i sobě*“. Dále ještě zmiňuje, že někteří pacienti se připravovali na zkoušky či doplňovali mezery ve svých znalostech. Byli přijati i pacienti, kteří se do zaměstnávání zapojovat nechtěli, k těm se vyjádřil takto: „*Je pravda, někdy se najde společnost netečných, životem omrzelych, s ničím spokojených lidí, které při největším úsilí nepřivedete k žádné soustředěné, systematické práci, a to bývá pro správu ústavu nejhorší doba*“ (Konařík, 1936, str. 66).

Zaměstnání se samozřejmě přizpůsobovalo tělesnému stavu pacienta a stupně jeho vzdělání. Do těchto prací se nejčastěji zařazovala práce na poli a v zahradě. Dále také vázání knih, výroba hraček a studium jazyků. Jakmile pacient začal projevovat chuť k pravidelné práci, postupně se mu přidávalo více vlastních povinností. Starší pacienti mohli spolu se správcem navštěvovat divadlo nebo biograf (fond ČAS, karton 5, inv. č. 396).

**Tělocvik a vodoléčba** ani v tomto zařízení nebyli výjimkou. Po ranní vodoléčbě se dle počasí chodilo ven cvičit. Vedle aktivní masáže tělocvikem se mohla v některých případech připojit i masáž pasivní. Dvakrát týdně byly lázně povinné (Konařík, 1934, str. 21–22). Dále také „*teplé koupele a sprchy třikráte do týdne, sluneční lázně na střeše, vlastně mezi střechami*“ (Konařík, 1925, str. 75). Pacienti otlí, ale se zdravým srdcem, docházeli na horkovzdušnou lázeň. Pacienti, kteří neměli revmatické problémy docházeli 3x týdně na Priesnitzovy zábaly a poté na teplou lázeň či stříky studenou vodou nebo střídavé lázně, masáže probíhaly 3x v týdnu. Pokud trpěl pacient nespavostí docházel na Priesnitzové zábaly ještě večer a na střídavé lázně nohou ještě před spaním (Konařík, 1936, str. 67–68).

**Strava a nápoje.** Vzhledem k tomu, že mnoho pacientů mělo poruchy příjmu potravy, musela být strava lehká a neдрáždivá, v počátcích léčby se nedoporučovalo požívání masa. Z nápojů se nejvíce používala voda či ovocné šťávy.

Léčba pomocí **medikamentu**, se využívala ve velmi malé míře. Většinou se používala při poruchách spánku či vážnějších onemocnění, kde nebylo zbylí (Konařík, 1934, str. 22–23).

Také při nebezpečí deliria, kdy většinou byli v jiných ústavech či u lékařů předepisovány malé dávky alkoholu, osvědčilo se zde injekce devenanu (intravenózně, u těžších pacientů až 4 g denně) (Konařík, 1936, str. 66).

Další důraz se kladl na **převýchovu**, tím bylo myšleno změnit uvažování alkoholického pacienta na myšlení abstinenta, který nemyslí pouze na sebe, ale také na společnost. Převýchova, ale musela jít ruku v ruce s lékařským ošetřením, obě tyto složky musely mít společný cíl, a tím bylo duševní a tělesné uzdravení a naprostá abstinence. Nešlo tedy o poučování, ale o probuzení sebedůvěry, naděje, vůle a pocit odpovědnosti.

Co se týče **náboženství**, nebylo v tomto zařízení nějak omezováno či naopak nařízeno. Pacient, který byl vychováván k víře, byl provázen v tomto duchu, ale dávalo se v patrnost, aby nespadal do depresí v teorii hříchů a neřesti. Naopak pacienti, jako například organizované dělnictvo, nebyli k víře vedeni, proto k tomu ani nebyli nuceni (Konařík, 1934, str. 22–25).

Na každodenním programu byly menší procházky s ředitelem, občasně se podnikaly i výlety do lázeňských měst nebo také na Bořeň, hrad Osek či na hrad

Doubravka. U pacientů, kteří nemohli ze zdravotních důvodů na tyto akce, probíhala mezi tím horká koupel v teplických lázních. Pacienti, kteří byli před řádným ukončení léčby, si mohli zažádat u ředitele o samostatné vycházky (fond ČAS, karton 5, inv. č. 396). „*Někteří ošetřovanci se zprvu ostýchají jíti „ve štrůdlu“.* Myslí, že jsme stále středem pozornosti, obávají se posměšků, zvědavých pohledů. Když se však přesvědčí, že tato zvědavost (bohužel někdy i beztaktnost) pasantů přestává již ve vzdálenosti jedné hodiny od Tuchlova, ochotně a radostně se účastní výletů“ (Konařík, 1936, str. 67).

Průměrná doba léčení byla šest měsíců a v případě, že si ji pacient prodloužil, bylo to jen ku prospěchu. Výjimečně pomohly i čtyři měsíce, ovšem jen v případech, kdy alkoholismus trval krátce a nebyl ještě příliš zakořeněn (fond ČAS, karton 5, inv. č. 396).

## 5.1 Zprávy za celé období fungování ústavu

Tato kapitola popisuje veškeré zprávy a data, které bylo možné dohledat. Konařík si velmi pečlivě zapisoval počty klientů a veškerá získaná data o nich měl v přehledných tabulkách. Informace použité v této části jsou celé z jedné složky, která obsahovala pouze tyto důležité a zajímavé údaje.

Celkem v tomto zařízení od roku 1923 až do roku 1938 bylo 300 chovanců. Pacienti byli převážně muži, pouze tři ženy byly přijaté, a to do roku 1929, po tomto roce přijal ještě 4 pacientky, poté již více Konařík přijímat nechtěl. Bohužel, jiné zařízení pro ženy zatím nebylo, ale Konařík sám usoudil, že ženy a muži na jednom oddělení nebylo úplně šťastné rozhodnutí.

### 5.1.1 „Vytrvalci“ a „rychloléčby“

Konařík považuje za nejlepší pacienty úředníky, kteří si na léčbu vyžádali řádnou zdravotní dovolenou, a díky tomu celou léčbu většinou dokončí. Za nejhorší pacienty, považoval obchodníky a živnostníky. Ti, dokud byli doma se o svoji živnost a obchod nezajímali, ale jakmile nastoupili do ústavu a vystřízlivěli, najednou nastali starosti o to, jak to doma jde. Za nejlépe vyléčené pacienty považuje ty, kteří sami, bez dlouhého nucení a přesvědčování ústav vyhledali, vydrželi předepsanou dobu a dali se přesvědčit o nutnosti úplné doživotní abstinence. Také ti, kteří měli spořádané rodinné poměry, rozumnou a věrnou ženu, která svého muže podporovala a sama byla abstinenkou. Za pacienty nevyléčitelné považoval muže s psychickými poruchami, proutníky, lidi z rozhádaných a rozvrácených rodinných poměrů. Za „vytrvalé živly“ považuje gážisty a učitele. Ti dostávají placenou dovolenou, tudíž mají možnost absolvovat léčbu až dokonce (fond ČAS, karton 5, inv. č. 396).

### 5.1.2 Důvody předčasných odchodů z ústavu

Ve své knize se ještě Konařík zmiňuje o dalším problému, se kterým se během svého působení potýkal, a byly to ženy pacientů. Když byl muž doma, tak žena dělala vše proto, aby odjel na léčení, když se jí podařilo svého muže do Tuchlova dopravit, po měsíci

ho chtěla už zpět domu. Dále uvádí ženy, které píšou svým mužům v dopisech o problémech v obchodě, o nemocích dětí či je také dopis plný výčitek o minulosti. Tyto skutečnosti většinu mužů rozhodly a léčbu poté předčasně ukončili. Naštěstí našly se i ženy, které byly silné, svého muže v léčbě podporovaly, obchod prosperoval a v dopisech se od nich žádné špatné zprávy nedozvěděli.

Dalším a velmi častým důvodem předčasného odchodu domu byla podle Konaříka, myšlenka, že už je pacient vyléčen. Většina pacientů měla tato přesvědčení první tři měsíce, pokud ale tyto krize přečkali či s nimi bylo dobře promluveno a vysvětlena rizika, pak tyto myšlenky vymizely úplně.

U mnoha pacientů se také během léčby zjistily dluhy. Většinou o tom jejich rodina ani nevěděla, tudíž když jim začali hostinští či jiní věřitelé přicházet s pohledávkami, začal zmatek a pacient z léčby raději odešel, aby pomohl rodině dluhy splácet (Konařík, 1934, str. 53).

## 5.2 Zpráva o Tuchlovu za rok 1923

Počátky byly, jak jsem již výše psala velmi těžké, často se ústav setkával s velkou kritikou jak veřejnosti, tak i úřadů a pojišťovacích ústavů či lékařů, kteří jim neposílali klienty.

Prvním klientem tohoto zařízení byl učitel z Doubravy ve Slezsku, narozen roku 1876. Jeho závislost na alkoholu začala v italském zajetí, kde začal pít víno, když se vrátil do Čech, tak se závislost začala stupňovat a začal požívat i koncentrované lihoviny. První pobyt byl v listopadu roku 1923, ale vydržel pouze 91 dní. Abstinovat vydržel celkem tři roky, poté si zlomil nohu a lékař mu na bolest předepsal víno, tudíž přišla recidiva a pacient ústavní léčbu využil znovu v roce 1927 a zde vydržel 104 dní.

### 5.3 Přehled za rok 1923-1925

V následujících kapitolách se budu věnovat vyhodnocení jednotlivých zpráv za uplynulé roky, kde je popis činnosti léčebny a data vztahující se k jejím aktivitám, a to včetně počtu léčených pacientů.

*Tabulka 1: Celkový počet pacientů za roky 1923 až 1925*

<b>Aktivita během let</b>	<b>počet pacientů</b>
Rok 1923 přijat	1
Rok 1924 přijato	20
Rok 1925	19
Celkem	40

*Tabulka 2: Počet pacientů (rozdělení podle národnosti)*

<b>Národnost</b>	<b>Počet pacientů</b>
Češi	30
Slováci	1
Němci	9

*Tabulka 3: Počet pacientů podle náboženského vyznání (za stanovené období)*

<b>Náboženské vyznání</b>	<b>Počet pacientů</b>
Katolíci	27
Protestanti	2
Žid	1
Bez vyznání	10

Dne 31.12. 1925 bylo v ústavu 7 chovanců (pacientů). Do statistické úvahy spadá tedy celkem 33 chovanců (pacientů); minimální zvažovanou dobu ústavní léčby ale podstoupilo pouze 14 chovanců (pacientů). Zbýlých 19 chovanců (pacientů) opustilo ústavní léčbu před ukončením řádné doby léčení.



Tabulka 4: Výsledky léčby (za stanovené období)

Výsledek léčby	Počet pacientů
Léčba bez výsledku	4
Recidiva po delší době	3
Do této doby plných abstinentů	7
Krátkodobá léčba (1-3 měsíce)	19
Podárená krátkodobá léčba	4

V tomto období P. Bedřich Konařík opět zahájil korespondenci s ministerstvem veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy, neboť stále nebyla potvrzena nutná subvence, která měla být použita na úplné odkoupení pozemků od senátora JUDr. Ledeboura a na další pokračování provozu zámku. Provozní náklady byly částečně hrazeny z příspěvku chovanců (pacientů) a částečně z pokladen zdravotního pojištění, ale léčebna nebyla schopna bez státní subvence (dotace) plnohodnotně fungovat. Ve svém dopise popisuje Konařík úspěchy, kterými se ústav může již za tak krátkou dobu pyšnit. Rok poté Konařík požaduje 50. 000 Kč na provoz a další úpravy, které je nutno udělat (fond ČAS, karton č. 5, inv. č. 398).

#### 5.4 Zpráva za rok 1928

V létě roku 1926 byli v ústavu pouze tři chovanci (pacienti). Na vině byla kromě neschopnosti plateb pacientů i malá informovanost o existenci léčebny mezi praktickými lékaři a nespecifickými (psychiatrickými) léčebnami, které částečně suplovaly činnost Tuchlova. Ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy se začalo aktivně zapojovat do propagace léčebného zařízení a doporučovalo přeposílání pacientů splňujících požadavky Tuchlova k přijetí<sup>3</sup>. Snahou tehdejšího min. rady MUDr. H. Fügnera, dostal ústav tzv. nadační lože a 50 000 Kč pro pacienty méně majetné. Od této doby se začal ústav jako zařízení pro alkoholiky více uznávat jak lékaři, tak i pojišťovacími ústavy (Konařík, 1934, str. 48).

---

<sup>3</sup> Do léčebny byli přijímáni pacienti pouze závislí na alkoholu; nesmělo se jednat o více diagnóz.

Tabulka 5: Počet pacientů v roce 1928

Aktivita léčebny	Počet pacientů
Z roku 1927 přešlo do roku 1928 ošetřovanců	15
V roce 1928 nově přijatých	43
Recidivy z roků minulých	5
Celkem ošetřovanců	63
Do roku 1929 přechází	14
Propuštěno loňský rok	49
Krátkodobá léčba	13
Z trestu propuštěno	6
Nevyléčených klientů za toto období	8
Částečně polepšeno	9
Vyléčeno	13

V roce 1928 trpěl ústav a péče o pacienty nejen nedostatkem materiálu, ale i jeho špatnou kvalitou. Dalším problémem, který komplikoval léčebnou činnost a práce s pacienty byla diagnóza pacientů – oproti snahám nepřijímat pacienty s duálními diagnózami, nebo komorbidní byli někteří přijatí pacienti duševně nemocní; jiní byli v léčebně bez vůle léčit se, protože byli do léčby přinuceni (ať již subjektivními nebo objektivními okolnostmi). Někteří pacienti odcházeli z léčby předčasně, a to zejména pro rodinné a hospodářské poměry. Velmi častým jevem byla skutečnost, že pacienti přišli dobrovolně do léčby na podzim–i) hospodářství mnohdy jejich přítomnost nepotřebovalo, protože sklizeň byla ukončena; ii) v některých případech se jednalo o pacienty s depresivními rysy, kteří s ohledem na kratší a tmavší dny a delší noci více požívali alkohol. Na jař, když byla nutná práce na hospodářství, dobrovolně odcházeli z léčebny. Tato skutečnost velmi významně ovlivnila finanční stránku fungování léčebny Tuchlova, protože chyběly příspěvky jak od pacientů, tak i od pojišťoven a ministerstva.

Tabulka 6: Finanční situace léčebny v roce 1928

Aktivita léčebny	Hodnota v Kč
Pokladna	177 748,53
Poštovní spořitelna	7 734,02
Věřitelé	32 128,97
Dlužníci	11 164,00
Pacienti	4 698,00
Zahrada, hospodářství	1 660,10
Potraviny	88 049,99
Personál	55 886,70

Kancelář, reklama	8 426, 27
Otop a světlo	13 495, 25
Opravy a udržování	15 832, 06
Pojištění nemocenské	2 520, 22
Inventář	12 435,45

## 5.5 Přehled za rok 1929

Tabulka 7: Rozdělení pacientů podle národnosti

Národnost pacienta	Počet pacientů
Čechoslováci	129
Němci	32
Rusíni	2
Rus	1

Tabulka 8: Rozdělení pacientů podle pohlaví

Pohlaví	Počet pacientů
Mužů	159
Žen	6

Tabulka 9: Rozdělení pacientů podle povolání

Povolání pacientů	Počet pacientů
Úředníci	50
Živnostníci	22
Obchodníci	21
Učitelé	13
Dělníci	12
Rolníci	9
Inženýři	8
Lékaři	5
Stavitelé	3
Důstojníci	3
Advokát	1
Jiné stavy	18

Tabulka 10: Počet pacientů podle plátce

Plátce	Počet pacientů
Ministerstvo zdrav.	44
Léčebný fond	19
Všeobecný pensijní ústav	7
Nemocenská Pojišťovna soukromého úřednictva	6
Bratrská pokladna	3
Okresní nemoc.	1
Ostatní na svůj náklad	85

Tabulka 11: Rozdělení pacientů podle původu

Původ pacienta	Počet pacientů
Z Čech	103
Z Moravy	35
Ze Slovenska	9
Ze Slezska	11
Z Podkarpatské Rusi	5
Z Rumunska	1
Z Rakouska	1
Z Německa	1

Ústav v Tuchlově byl původně podle plánů zřízen pro 24 loží, kam se pohodlně vešlo 30 pacientů. Nadační místa ministerstva zdravotnictví a tělesné výchovy pro rok 1929 byla plně vyčerpána.

Mezi pacienty, kteří vydrželi předepsanou šestiměsíční léčebnou lhůtu a měli spořádané rodinné poměry byla 60 až 70% úspěšnost následné abstinence. Konařík zde doporučoval, aby i na jiných místech než v Praze a Brně, fungovaly poradny pro nemocné – závislé na alkoholu. Pražská poradna ve Vršovicích doporučila do Tuchlova 9 pacientů, provisorní poradna Čs. Abstinentského svazu doporučila k léčbě 3 pacienty. Dále se zmiňoval o tom, že v moravském ústavě abstinentským ve Velkých Kunčicích před válkou dodávaly největší počet pacientů protialkoholní poradny v Brně, ve Vídni a Budapešti. Doporučoval, aby kontakt mezi poradnami a abstinentským ústavem byl co nejživější. Rovněž považoval za nezbytně nutné, aby informace o léčbě byly objektivní, nebyly nijak zkreslovány byly od lékařů doporučovány.

## 5.6 Hospodářská zpráva za rok 1930-1931

Tento rok byl pro ústav jistým rozmachem v dosavadním vývoji. Bylo přijato celkem 48 pacientů, což do této doby bylo nejvíce pacientů během dvou let. Díky takto vysoké zatíženosti se navýšila dotace od ministerstva veřejného zdravotnictví z původních 50 000 Kč na 60 285 Kč. Cena za pobyt se stále držela ve stejné výši jako za předešlá období a to 11,80 Kč osoba/den.

Konařík opět připomínal, že kdyby všichni pacienti vydrželi doporučenou léčebnou dobu a nastoupili do léčby včas, tak by výsledky byly ještě o něco lepší. Uváděl, že velkým problémem jsou pacienti, kteří užívají alkohol 30–40 let, těm i půl roku je málo. U mnoha pacientů se přesvědčil o potřebě psychiatrické léčbě (pomoci), bohužel psychiatr

z Teplic dr. Fuchs byl velmi drahý (370 Kč za hodinu) a pro mnohé pacienty byla tato částka nedosažitelná.

I přesto, že ústav fungoval sedm let stále se nepodařilo ho kontinuálně plně obsadit. V zimních měsících a od poloviny podzimu se počet pacientů většinou navyšoval, bohužel v jarních a letních měsících se vždycky stav pacientů snižoval. Tento fakt již koreluje s tím, co jsem uvedla výše, že na podzim je pochmurné počasí a začínají duševní deprese, tudíž touha po alkoholu je mocnější a snaha příbuzných dostat pijáka do ústavu je v tomto období větší. Zájem o ústav, ale začínal v těchto letech růst hlavně u úřadů, lékařů a pojišťoven.

Toto období se také řešil problém s dostupností pitné vody, které byl i v celé Křemýži nedostatek. Dále se pokračovalo s rekonstrukcí budovy, aby bylo možné vybudovat kvalitní a funkční prostory pro vodoléčbu. Díky těmto úpravám vznikly další možnosti pro pacienty jako například nový masážní stůl, horkovzdušná a parní lázeň, horské slunce a vysokofrekvenční aparát, dále také lázně uhličitě, jehličité a elektrické. Sprchové kouty se také vylepšily, zřídili se hadice na stříky kolenou a nohou, dřevěné nádoby na střídavou lázeň a vysoké polévání břicha.

### 5.6.1 Přehled za rok 1931

S ohledem na rozvoj léčebny, jejích prostor a trvale vysoce naplněnou kapacitu léčebny vznikla i potřeba nových zaměstnanců. Byl přijat nový masér, který měl dlouholeté zkušenosti s vodoléčbou, bohužel byl za velmi krátkou dobu opět propuštěn, jelikož sám propadl alkoholu. Byl tedy přijat masér nový, mladší a perspektivnější, bez kladného vztahu k alkoholu.

Vodoléčba sklídila velký úspěch jak mezi pacienty, tak i u kontrolní komise z ministerstva, dokonce i pacienti, kteří zrecidivovali a navrátili se zpět do ústavu, si nemohli změny vynachválit.

*Tabulka 12: Počet pacientů přijatých v roce 1931*

<b>Stav pacientů</b>	<b>Počet pacientů</b>
Z roku 1930 přešlo	8
Nově přijatých	45
Recidiv	9
Celkem	62

Tabulka 13: Počet pacientů podle národnosti

<b>Pacienti podle národnosti</b>	<b>Počet pacientů</b>
České	43
Německé	18
Rusínské	1

Tabulka 14: Pacienti podle povolání

<b>Povolání pacientů</b>	<b>Počet pacientů</b>
Úředníků	16
Obchodníků	9
Učitelů	7
Živnostníků	3
Rolníků	3
Důstojníků	2
Kněží	2
Různá povolání	17

V tomto roce bylo propuštěno z léčebny celkem 42 pacientů, do roku 1932 přešlo 20 pacientů, kteří pokračovali v léčbě. Zajímavé je, že z počtu 42 pacientů, kteří odešli po léčby, pouze u 19 z nich Konařík předpokládal, že jsou schopni trvale abstinovat. Pochybnost u ostatních závisela na tom, že odešli z ústavu za krátkou dobu (1-2 měsíce ústavní léčby) nebo byli z úplně rozvrácených rodin či jejich zaměstnání je k užívání alkoholu svádělo.

## 5.6.2 Výsledky za rok 1932

Tabulka 15: Počet pacientů v léčebně v roce 1932

<b>Příchod pacientů</b>	<b>Počet pacientů</b>
Z předešlého roku přešlo	20
Nově přijatých klientů	47
Recidivy	9
Celkem chovanců	76
Propuštěno	59
Do roku 1933 přechází	17

Tabulka 16: Počet pacientů podle původu

<b>Původ pacientů</b>	<b>Počet pacientů</b>
Čechy	47
Moravsko-slezské země	22
Slovensko	3
Podkarpatská Rus	3
Německo	1

Tabulka 17: Pacienti podle národnosti

<b>Národnost pacientů</b>	<b>Počet pacientů</b>
Česká	48
Německá	26
Rusínská	2

Tabulka 18: Rozdělení pacientů podle zaměstnání

<b>Zaměstnání pacientů</b>	<b>Počet pacientů</b>
Úředníci	32
Živnostníci	18
Různé	9
Dělníci	6
Učitelé	5
Vojen. gážisti	3
Rolníci	2
Lékaři	1



Tabulka 19: Aktivity pacientů po propuštění

<b>Aktivity pacientů po propuštění</b>	<b>Počet pacientů</b>
Celkem propuštěných klientů	59
Vyléčených	32
Výsledek pochybný	16
Nezvěstní	8
Zemřeli	2
Do blázince	1

### 5.6.3 Zpráva ze schůze Říšského Výkonného výboru

Říšský výbor se konal 22. května 1932, na který byl pozván Bedřich Konařík, aby poreferoval o stavu a činnosti Abstinentského pensionátu Tuchlov.

#### 1. Otázka: Patří záchrana pijáků do Svazu?

*Konařík se k tomu vyjádřil takto: „V programu a stanovách ČSAS byly od počátku vytyčeny dva úkoly: ochrana i záchrana. Ochrana proti alkoholismu, záchran obětí alkoholu. A to ne záchrana nějakého zbytečného, obtížného individua, ale záchrana lidí ozdravení ještě schopných, záchrana jejich zoufalých žen, záchrana dětí mravně i hospodářsky ohrožených. Svaz, kladoucí hlavní důraz na první úkol záchrany, nemohl se s dobrým svědomím vyhnouti ani ideji záchrany, ostatně naň vznešené ministerstvem zdravotnictví. Ministerstvo toto správně uvažovalo, že tuto úlohy nemůže svěřiti nějaké piestické organizaci, armádě spásy apod., ale rozumné organizace abstinentsní. Tou před deseti lety byl jen náš Svaz. Ministerstvo zakoupilo objekt i poskytlo subvenci i další subvenci na zařízení a zahájení provozu, objekt předalo do vlastnictví Svazu s jistými kautelami a vyhradilo si v utvořeném kuratoriu dva zástupce. Svaz mohl vyslati do kuratoria dva až čtyři zástupce. Předsedou kuratoria měl býti, na přání ministerstva předseda říšského ústředí ČSAS. Tak byl vyvolán v život Tuchlov a činnost jeho zahájena.“*

#### 2. Otázka: Nebyl Tuchlov na závalu činnosti ČSAS? Nebrzdil tuto činnost?

Dle Konaříka nebyl Tuchlov balastem pro Svaz. Nezatěžoval ho finančně a ani po správní stránce. Veškerá finanční pomoc, která přišla ze Svazu, mu byla vždy v nejbližší době vrácena. Dále předkládá statistiku od počátku až do roku 1932. Z té vyplývá, že bylo přijato celkem 280 ošetřovanců, z toho 273 mužů a 7 žen.

#### 3. Otázka: Jaké jsou výsledky mravní?

Zde popisuje situaci ošetřovanců, které za celých 9 let byli do Tuchlova přijati. Zmiňuje, že z 280 přijatých asi 10% ošetřovanců po propuštění umřelo na mrtvici a cirhosu. Tři byli dodáni do ústavu pro choromyslné, mnoho lidí odešlo předčasně, po několika dnech nebo týdnech. Bylo přijato i mnoho paranoiků, kteří byli více v ústavech, než doma a u kterých byl alkoholismus spíše druhotným problémem. Problém byl i se starými 50 až 60letých, kde byla závislost již nevyléčitelná. Další kapitolou byli dipsomani, říká o nich, že to byli nejlepší obyvatelé Tuchlova, ale jen do doby, než se dostavily abstinentsní příznaky. Poté většinou v nočních hodinách utíkali z ústavu a opili se do nemoty třeba i na dluh. Chovance, které nazývá dobře vyléčitelným jsou pijáci chroničtí, duševně normální, s dobrými rodinnými poměry, kteří si přiznávají svůj problém a vydrží dlouhodobější léčbu, což je půl roku.

#### 4. Otázka: Splnil Tuchlov svůj úkol?

*„Za daných poměrů, pokud to bylo možno v našich silách- splnil. Proti velkému počtu pijáku v našich vlastech je to ovšem číslo mizivé. Hledme na Tuchlov jako na začátek, na zkoušku.“* Jako vzorný příklad uvádí Švýcarsko, kde byl zprvu také založen pouze jeden ústav a poté jich bylo do daného roku 12. Dále také Německo, kde přibližně v roce 1872 založil pastor Kreese ústav Linborg a poté se rozrostli ústavy až na krásný počet celkem 55. Vyzdvihuje hlavně dostupnost pro celou zemi a také ústavy pro ženy, které musejí v Tuchlově odmítat.

Dále se vrací ke kritice, která byla již dříve vyřčena, a to, že pacienti nic nedělají a jen kouří. Zde si dovolím opět citovat Konaříka: *„Od jara do léta jest hojnost práce v zahradě a v parku- a tu snažím se vždy vytvořiti si pracovní družinu, se kterou pracuji sám. Mnohé inteligenty však nepřivedete k žádné takové práci i kdybyste prosili a bůh ví jak vysvětlovali význam fysické práce na slunci a čerstvém vzduchu. Máte lidi, jímž je práce životní radostí, máte však jiné, kterým jest práce fysická nesmírnou obtíží, div ne hanbou.“*

Dle jeho slov se kouření v Tuchlově velmi omezuje, například kuřák, který kouřil 40-60 cigaret denně, má povoleno pouze 10-15 denně. Sám klientům i cigarety vydával, tudíž to měl plně pod kontrolou. V tomto přístupu pokračuje také pro to, aby šel příkladem i jiným stavům. Opět se vrací k německým ústavům v tomto ohledu, ale kriticky. Uvádí, že měli dvě zařízení, která se zaměřovala i na odvykání kouření. Vzhledem k jinému přístupu se tam několikrát objevili klienti, kteří stále kouřili v průběhu pobytu.

Na závěr zve všechny kritiky, ať pobudou několik dní v ústavu a sami se přesvědčí o důležitosti tohoto zařízení.

## 5.7 Porovnání roku 1932-1933

Konařík si ve výroční zprávě velmi pochvaluje spolupráci s německými lékaři, kteří posílají většinu alkoholických pacientů na léčení do Tuchlova. Naopak slovenští pacienti nebyli nijak podporováni. Jako zajímavost je uveden případ pražského lékaře, který nikdy nevydržel v žádném ústavě, bohužel i ústav Tuchlov opustil předčasně.

Rok 1932 byl pro ústav jasným vzestupem, jak po stránce obsazenosti, tak i po stránce finanční. Vzrostl počet přijatých německých pacientů, tento fakt vysvětluje tím, že němečtí lékaři si začali všímat, že říšské ústavy jsou nedostačující, tudíž začali jejich pacienty posílat do Tuchlova. V rámci povolání, již několik let si drží své prvenství úředníci. Co se týče hrazení pobytu, tak léčebný fond poskytoval obvyklou podporu 25 Kč/den na dva měsíce. Ostatní výše zmiňované fondy poskytovali po celou dobu léčení 28–32 Kč/den.

I přesto, že rok byl pro ústav finančně prosperující, tak bylo důležité udržovat kontakty s organizacemi, kteří ústav finančně podporovaly. Bez těchto pomoci by ústav nemohl dále fungovat.

Po ukončení léčby, někteří pacienti korespondenčně kontaktovali léčebnu a informovali ústav o jejich aktuálním stavu. Konařík to ve svých zápiscích na zval jako příklady dobře odvedené práce.

Příběh pacienta, který v Tuchlově úspěšně dokončil léčbu. Zmiňovaný pacient byl zaměstnán jako stavitelský kreslič, který po dvouletém pobytu doma napsal děkovný dopis. Konkrétně píše: *„Dosud jsem nic nepil, ač jsem byl mnohokrát sváděn. Alkohol pro mne již neexistuje. Pro svou abstinenci jsem si existenčně polepšil, vedu právě stavbu obecního vodovodu v B., ba, dokonce jsem vedl naši firmu, když bratr byl měsíc na dovolené, disponoval jsem penězi, autem a zaměstnanci a že mně je tato zodpovědná práce svěřována, je zásluhou Vašeho ústavu. Sám osobně se tím nikterak netajím, že jsem pil a kde mohu, tak doporučuji Váš ústav...“*

Dalším pacientem, který byl spokojen s pobytem v Tuchlově byl učitel z Kostelce n/L. Ten píše: *„Jinak jsem úplně spokojen. Do společnosti nikam nejdu. Členství ve výborech spolku jsem se vzdal, a tak se nemusím obávat, že bych se dal snad nějak strhnouti a zapomněl na slib, který jsem Vám učinil...“*

Posledním příkladem je dopis manželky soudního exekutora z Prostějova, která píše: *„Nenajdu slov, jak bych se Vám mohla odvděčiti, že jste mi vrátili nejen hodného muže, ale i dětem otce, a tak zachránili jste skutečně celou rodinu. Přijměte můj nejvřelejší dík písemně, když se nemohu ústně vyjádřiti. Můj muž je opravdu hodný, nepije vůbec nic a žije životem řádného člověka.“*

V roce 1933 nastala celková hospodářská krize, která vykazovala značný sestup počtu pacientů. Všeobecný penzijní ústav se rozhodl nepřispívat na léčení alkoholismu,

okresní nemocenské pojišťovny byly v největší krizi. Léčebný fond poskytoval pouze podle zvláštního klíče a Ministerstvo zdravotnictví poskytlo tak malou částku, že místo 21 podporovaných pacientů v roce 1932, naopak rok poté podpořilo pouze 6 lidí.

Tento rok je charakteristický krátkodobými pacienty. V 13 případech byla dodržena lhůta pouze dva měsíce. Velká část těchto pacientů byli učitelé, kteří využili prázdniny k léčbě. Zbytek pacientů byli podporováni Léčebným fondem, tudíž jen dva měsíce. Na podzim stav pacientů, tak klesl, že byl Konařík nucen snížit personál na pouhé tři pracovníky (maséra, kuchařku a služebnou). V listopadu se ale počet pacientů navýšil a opět se začali pracovníci nabírat.

Finanční krize nebyla jedinou hrozbou, kterou si Tuchlov tento rok prošel. Další byla úplná odstávka vody, která měl málem na svědomí úplné zastavení činnosti ústavu. Voda byla odebírána z Tuchlovského rybníka celých 8 let, ale postupně vody v rybníku ubývalo a desátý rok, tj. rok 1933 přítok úplně ustal a musela být vybudována nová studna na pozemku ústavu.

Dovršení všeho bylo vyloupení ústavu, při němž bylo ukradeno ústavní rádio, starodávné hodiny a několik obrazů.

Konařík se ale stále snažil ústav držet, kromě propagace Tuchlova v různých novinách, podal návrh na možné výjezdy léčících se pacientů, aby přednášeli o možnostech léčby veřejnosti.

*Tabulka 20: Počet pacientů v léčebně v letech 1932 až 1933*

<b>Počet pacientů v léčebně</b>	<b>1932</b>	<b>1933</b>
Z minulého roku přešlo	20	17
V běžném roce přibylo nových	47	30
Recidivních	9	2
V běžném roce propuštěno	59	36
Do nového roku přechází	17	13
<b>Celkem</b>	<b>76</b>	<b>49</b>

*Tabulka 21: Počet pacientů podle národnosti*

<b>Pacienti podle národnosti</b>	<b>1932</b>	<b>1933</b>
Československé	43	31
Rusínské	3	0
Němci	30	18

Tabulka 22: Pacienti podle svého původu

<b>Pacienti podle země původu</b>	<b>1932</b>	<b>1933</b>
Čechy	47	24
Moravsko-Slezsko	22	15
Slovensko	3	7
Podkarpatská Rus	3	2
Německo	1	1

Tabulka 23: Počet pacientů podle povolání

<b>Povolání pacientů</b>	<b>1932</b>	<b>1933</b>
Úředníci	33	17
Učitelé	5	7
Dělníci	6	6
Rolníci	3	3
Vojenští gážisté	3	4
Živnostníci	16	9
Penzisté a různé	9	2
Inženýři	0	1
Lékaři	1	0

Z hospodářského obrazu Tuchlova za léta 1931-1933 vyplývá, že nejvíce finančních prostředků se vybralo od chovanců (pacientů) v roce 1931, kdy tato částka činila 192 156,50 Kčs, naopak v roce 1933 se vybralo nejméně prostředků. Přehled výdajů, ukazuje velmi zajímavé údaje, ze kterých je vidno, že Tuchlov vydal ve výše zmíněných letech více finančních prostředků za potraviny a léky než za platy veškerých zaměstnanců.

Tabulka 24: Úhrada za léčení

Subjekt hradící léčbu	1932	1933
Léčebný fond	8	5
Všeobecný penzijní ústav	6	3
Neinvestiční pojišťovna soukromého úřednictva	2	2
Okresní nemocenská	12	4
Ministerstvo zdravot.	21	6
Vojenské velitelství	1	1
Nemoc. pojišťovna pomoc. Hostinských	1	0
Nemoc. poj. poštovních úředníků a zřízenců	1	0
Greniální nemoc.	1	1
Samoplátcí	23	27

## 5.8 Zhodnocení let 1935-1936

V roce 1935 byla podpora z léčebného fondu poskytnuta v osmi případech a činila 25 Kč na den po dobu, stejnou částku poskytla i kraj. ústřední Bratislava, ale pouze ve dvou případech. Vojenský úřad poskytl pomoc ve dvou případech a částka činila 19-22 Kč po dobu šesti měsíců. Nejvíce případů hradilo Ministerstvo zdravotnictví částkou 15-25 Kč v 18 případech. Naopak největší částkou přispívala První pražská pojišťovna obchodních a soukromých zaměstnanců Praha částkou 28-32 Kč, která se nejvíce přiblížila k plné částce za ošetřování, která činila 32 Kč, tento příspěvek byl poskytnut ve 4 případech.

Tabulka 25: Počet pacientů v léčebně

Počet pacientů v léčebně	1935	1936
Z minulého roku přešlo	11	7
Nových pacientů přibylo	33	33
Recidivy z minulých let	12	12
Celkem	56	52

Tabulka 26: Počet pacientů podle národnosti

Národnost pacientů	1935	1936
Československé	40	34
Maďarské	1	3
Němci	15	15

Tabulka 27: Počet pacientů podle zaměstnání

Zaměstnání pacientů	1935	1936
Úředníci	15	24
Učitelé, profesoři	8	4
Právníci	3	1
Rolníci	4	3
Vojenští gážisté	2	3
Notáři	2	1
Ostatní, nejrůznější	20	14
Inženýři	1	1
Lékaři	1	1

Tabulka 28: Rozdělení pacientů podle původu

Původ pacientů podle země	1935	1936
Země České	34	35
Moravsko-Slezsko	16	9
Slovensko	5	7
Podkarpatská Rus	1	1

Tabulka 29: Počet pacientů podle typu úhrady

Subjekt podle úhrady	1935	1936
Léčebný fond	8	8
Vojenská zpráva	3	4
Ministerstvo veř. zdrav.	18	12
Kraj. ústřední Bratislava	0	3
Svatobor	0	1
První pražská obch. poj.	4	4
Okresní nemocenská	1	3
Nemoc. poj. praž. zřízenců	0	1
Samoplátci	22	26

Věk pacientů se pohyboval mezi 26 až 65 roky. U pacientů v pokročilejším věku se alkoholismus objevoval až při dosažení penze, kdy měli mnoho volného času. V ústavu byli všichni pacienti vyšetřeni lékařem a v případě, že byly zjištěny chorobné proměny věnuje se léčení po lékařské stránce povinné péči.



Program léčení byl zaměřen k upevnění fyzické a duševní pohodě. Pracovní činnosti byly převážně na zahradě a v parku. Pacienti měli k dispozici truhlářskou, knihařskou a zámečnickou dílnu. Například v roce 1934 pacienti zrekonstruovali skleník, pařeniště a ploty. Pacienti, kteří nebyli schopni manuální práce byli vedeni alespoň k pravidelnému rannímu tělocviku.

Pracovníci byli povinni věnovat se odbornému studiu nebo studiu jazyků. K dispozici měli Knihovnu ústavu a ředitele, kde měli nespočet zábavné i odborné literatury a obrázkové, zdravotní a etické časopisy. Účastnili se povinných přednášek na protialkoholní a cestovní témata. Výjimkou nebyly divadelní ani filmové představení.

Oproti ústavům v Německu a Švýcarsku měl Tuchlov od roku 1929 k dispozici vodoléčbu, což zahrnovalo třikrát týdně masáže, zábaly, koupele, sprchy, stříky, střídavé lázně dle potřeby a lázeň horkovzdušnou.

Rok 1935 byl velmi optimistický. Pacienti, kteří vydrželi půlroční normální lhůtu byli propuštěni s nadějí rovnající se jistotě, že abstinují. Někteří pacienti opustili ústav po jednom nebo dvou měsících nejčastěji z důvodů nedostatku prostředků na další pobyt, nedostali dovolenou anebo z přesvědčení, že další pobyt již není potřeba. Ve třech případech recidivy museli pracovníci ústavu přísně zakročit, v jednom případě musel být pacient z ústavu propuštěn. V roce 1935 trpěl pouze jeden pacient halucinačními stavy a až po dvou dnech se u něj dostavil přirozený spánek. Jiný ošetřovanec opustil ústav ze zdravotních důvodů a byl odvezen do nemocnice. Nedostatkem v tomto roce, v rámci celého zámku, je nízký počet samostatných pokojů a absence pavilonu pro ženy.

## 5.9 Výroční zpráva z roku 1937

Zpráva z tohoto roku nebyla součástí archivních dokumentů ČSAS, ale byla vydána v časopise Vyšší národ.

V článku se na tento rok dívá hlavně z perspektivy klientské. Opět se pokoušel přijmout dvě ženy, ale znovu se přesvědčil, že je bezpečnější mít v ústavu pouze muže. Také přijal choromyslného pacienta, kterého po třech dnech odvezli do Dobřan. Vyjádřil se k tomu takto: „*Ale žádný ústav i při největší pozornosti není chráněn od nahodilých nevídaných případů*“. Byli zde i tři pacienti, kteří vzdali léčbu již po třech dnech. Pozitivně hodnotí, že v toto období se neobjevil žádný kverulant, „*případy kverulantství ve všech ústavech se občas naskytují a velmi otravují celý život. Naskytují se občas i případy renitence-vše souvisí velkou měrou právě s alkoholismem*“ (Konařík, Foustka, 1938, str. 85-86).

Tabulka 30: Počet pacientů v léčebně

Počet pacientů v léčebně	Počet pacientů
Z minulého roku přešlo	6
Nových přibylo	52
Recidivy z minulých let	11

Tabulka 31: Rozdělení pacientů podle národnosti

Počet pacientů podle národnosti	Počet pacientů
Československé	49
Německé	19
Ruské	1

Tabulka 32: Rozdělení pacientů podle zaměstnání

Zaměstnání pacientů	Počet pacientů
Úředníci a zřízenci	31
Učitelé a profesori	5
Lékárníci a drogisté	3
Rolníci	2
Voj. Gážisti	5
Živnostníci	2
Lékaři	2
Obchodníci	8
Dělníci	8

Tabulka 33: Rozdělení pacientů podle země původu

Pacienti podle země původu	Počet pacientů
Z Čech	43
Ze země Moravskoslezské.	13
Ze Slovenska	10
Z Podkarpatské Rusi	3

(Konařík, Foustka, 1938, str. 87)

## 5.10 Výroční zpráva z roku 1938

Tento rok byl pro Tuchlov velmi důležitý, začal být velmi populární. Doktoři své pacienty posílali předně do tohoto zařízení, vyléčení pacienti zase své okolní známé. Přesto, že existoval již na Slovensku od loňského roku nový ústav, velká část Slovenských pacientů dala přednost Tuchlovu.

Z minulého roku přešlo 13 pacientů, nových přibylo 47, celkem tedy 60 pacientů. Zařízení prošlo i velmi zásadními změnami, například bývalá dílna, která se vůbec nevyužívala byla předělána na další samostatné pokoje, na zahradě se vybudoval nový bazén a velmi zásadním krokem bylo přemístění kuchyně do přízemí. Vzhledem k tomu, že kuchařky byly jediné ženské pohlaví v této budově, byly často zdrojem sexuálních narážek. Koncem roku se ale rozkvět zařízení začal rozpadat.

Tabulka 34: Počet pacientů podle zaměstnání

<b>Pacienti podle zaměstnání</b>	<b>1938</b>
Úředníci	14
Učitelé, profesori	5
Právníci	1
Rolníci	3
Vojenští gážísté	9
Zřízenci	9
Samostatní živnostníci	7
Dělníci	5
Lékaři	1
Živnost hostinská	4
Duchovní	1
Obchodník	1

Tabulka 35: Počet pacientů podle země původu

<b>Pacienti podle země původu</b>	<b>1938</b>
Čechy	43
Morava	10
Slovensko	7

Tabulka 36: Počet pacientů podle národnosti

<b>Pacienti podle národnosti</b>	<b>1938</b>
Čechů	43
Slováci	4
Němců	12
Polák	1

Tabulka 37: Počet pacientů podle subjektu úhrady

<b>Subjekty podle úhrady</b>	<b>1938</b>
Léčebný fond	5
Vojenská zpráva	9
Ministerstvo zdrav.	10
Okresní nemocniční pojišťovna	9
Nemoc. soukromých úředníků	2
První pražská obch. poj.	3
Všeobecná nemocniční pojišťovna	1
Obchodní a úřední nemocniční pojišťovna	2
Nemocniční pojištění hostinské živnosti	1
Samoplátci	17

## 6 Konec Tuchlova

Po mobilizační noci dne 23. září 1938 zbylo v ústavu pouze šest klientů, kteří s rostoucím nebezpečím války následně také odešli. Konařík se snažil ještě do konce září ústav udržet, ale když panika dostoupila vrcholu a konec byl jistý, zachránil alespoň lůžka a ložní zařízení, která se převezla do Červeného Kříže. Když byla dne 30. září 1938 přijata Mnichovská dohoda, nic již nebránilo německým okupačním silám v zabrání Sudet, do kterých Tuchlov rovněž patřil. Ostatní věci musel v ústavu zanechat a sám z něho odejít, zůstal v něm pouze jeho nástupce, kterého až vojsko 10. října vyhnalo. Veškeré vybavení si rozebrali hostomičtí ordneři do svých kanceláří a osobní věci pana Konaříka, dle dostupných informací byly důstojníkem rozdány nebo vykradeny. Po odjezdu vojáků byl Tuchlov vyčištěn a uzavřen. Poté se Konařík opět spojil s tehdejším majitelem, tedy s hrabětem Ledebur, a poprosil ho, aby ho uzavřel. Po květnové revoluci se československý abstinentní svaz hlásil písemně o svůj majetek u místního Národního výboru v Křemýži. Odpovědi se ale nedočkali, načež svaz v červenci roku 1945 vyslal své zástupce, aby se osobně přesvědčili o stavu Tuchlova. Bylo zjištěno, že zámek je značně poškozen bombou, a to proražená střecha a strop, poškozená fasáda a roztříštěno asi 200 oken, poškozeno oplocení zámku, zničená zahrada a inventář celý rozkraden (fond ČAS, karton 5, inv. č. 399).

V srpnu 1945 se opět začíná mluvit o uvedení léčebny do provozu. 29. srpna 1945 zemský národní výbor v Praze vydal vyjádření, že souhlasí se znovu otevřením ústavu, ale až do května 1946 se nic nezměnilo. Tento rok československý abstinentní svaz podal novou žádost na ministerstvo zdravotnictví a požádal je opakovaně o finanční příspěvek na adaptační práce – 100 000 Kč a na zakoupení nového inventáře – 300 000 Kč. Dále doporučili zřízení léčebny poblíž Prahy a tím by se mohla podílet nově zřízená psychiatrická klinika na nápor poválečných pijáků (karton 5, Fond ČAS, inv. č. 399).

V říjnu 1945 byly ještě snahy z československého abstinentního ústavu v Brně, panem Novotným, který psal předsedovi ČAS (prof. Dr. Jan Hořejší) a žádal ho o pomoc k znovu otevření Tuchlova. Dále ho také žádal, aby rázně zakročil, aby byl proveden v pozemkové knize záznam o tom, že ČAS se opětovně ujal, po okupaci Němců, vlastnictví Tuchlova. V dalším dopise podává informace o současném stavu Tuchlova, zjistil totiž, že po odchodu Rudé armády, byl celý objekt neočekávaně zveleben, ale vzhledem k tomu, že nebyla budova uzamčená, veškerý majetek uvnitř byl odcizen. Navrhuje tedy, aby byl Tuchlov pronajat, a tím se udržoval. 7. června 1946 byl poprvé Tuchlov pronajat pro rekreační akce Zdravá generace. Poté v roce 1947 byla poslední zmínka o pronájmu bytů pro Sklárný Union (karton 5, Fond ČAS, inv. č. 399).

## 7 Přehled a anamnestických dat pacientů

Tato kapitola se zabývá už konkrétními pacienty, které podstoupili léčbu v Tuchlově v letech 1923–1938. Pro přehlednost, jsem zadávala pacienty do tabulky a snažila jsem se neměnit autentičnost anamnéz, které si P. Bedřich Konařík ke každému klientovi zapisoval, pouze pro zpřehlednění jsem v nich zvýraznila modrou barvou přijaté pacientky. Anamnestická data obsahují jméno pacienta a profesi, rok narození, národnost, příčinu alkoholismu, fyzické a duševní následky závislosti, druh alkoholismu, rok pobytu, výsledek léčení a případný rok úmrtí pacienta.

Veškeré údaje obsahují konkrétní informace o klientech, kteří byli přijati do tohoto zařízení. P. Bedřich Konařík se především zajímal o příčinu alkoholismu, kde se pokoušel zjišťovat i rodinné a hospodářské poměry či dědičnost. Fyzické a duševní následky jsou u většiny pacientů stejné, ale i přesto u některých byli zjištěné různé odlišnosti. Podle výsledků lze zmapovat úspěšnost léčby konkrétních pacientů.

## Anamnézy pacientů

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
1.	Učitel z Doubravy ve Slezsku	1876	Česká	Navykl v Italském zajetí na víno. Po návratu do Čech se alkoholismus stupňoval a pacient si oblíbil koncentrované lihoviny. Rodinné a hospodářské poměry dobré	Žaludeční potíže, velmi bledý, ochablé svalstvo	Chronický	11/1923 – 1/1924 Celkem 91 dnů  4/1927 – 8/1927  Celkem 104 dnů	3 roky úplný abstinents, poté si zlomil nohu a v rekonvalescenci mu předepsal lékař víno, tudíž následovala recidiva a pacient se vrátil do ústavu	1930
2.	Obchodník z Prahy	1871	Německá	Ponenáhly zvyk. Hmotné i rodinné poměry dobré	Ledviny i játra zasaženy, abnormální nervóza, velmi podrážděný, spánek a chuť k jídlu dobrá, puls napjatý 60/minutu, srdce zvětšeno v pravé polovině	Chronický (koncentrované lihoviny)	4/1924 -7/1924  Celkem 77 dnů	Vzhledem ke krátkému pobytu výsledek špatný, po několika měsících recidiva	Zemřel v recidivě roku 1926
3.	Učitel ze Slovenska	1869	Slovenská	Otec náruživý piják, dědičnost vyslovená,	Tělesný organismus bez nejmenší poruchy	Chronický (kořalka)	5/1924 – 9/1924 Celkem 176 dnů 11/1926 – 5/1927  Celkem 152 dnů	Po prvním pobytu sveden farářem, recidiva, po druhém pobytu léčení se zdařilo. V roce 1934 píše syn o otcově abstinenci	
4.	Knihkupec z Uherského Brodu	1885	Česká	Zvykl na pití ve válce, žena ušlechtilá, hmotné poměry dobré	Chronický zánět nervů, otylost, mírně zvětšené srdce, rozšíření žaludku	Chronický (pivo)	5/1924 -8/1924  Celkem 97 dnů	Výsledek slabý, pacient však zmínil dávky a vede řádně obchod	
5.	Elektromontér z Prostějova	1877	Česká	Zvyk pití z války.  Rodinné i hospodářské poměry velmi dobré	Chronický zánět nervů, nervóza	Chronický (koncentrované lihoviny)	5/1924 – 11/1924  Celkem 164 dnů	Výsledek skvělý	
6.	Učitel hudby z Plzně	1888	Česká	Vzdálená dědičnost (děda) Rozvod	Psychóza, úplné vyšínutí morální	chronický	7/1924 3 dny	Prchl z ústavu	
7.	Učitel z Jevíčka	1886	Česká	Pacient uvádí zvyk z vojny a rodinné poměry. Manželka nesouhlasí a uvádí, že jde pouze o alkoholickou žárlivost	neuróza	chronický	6/1924-7/1924 34 dnů	Pro krátkost léčby prognóza blízké recidivy	
8.	Účetní z Teplic, Šanov	1877	Německá	Přepřacovanost, podrážděnost. V pití cítil úlevu. Žena bez inteligence je divoká.	Organismus nezasažen. Neurastenien lehčího druhu.	Periodický, později chronický	8/1924- 2/1925 184 dnů 11/1932-10/1933 180 dnů	Držel se sedm let, nejmimější abstinence. Při příjezdu domu, opět začal pít rum, kvůli své ženě. R. 1935 nadále abstinuje	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
9.	Účetní z Vansdorfu	1883	Německá	Svod společenský	Hochštapler Chvění rukou, zvýšené reflexy, lehká systolická šelest, bolesti hlavy	chronický	8/1924-4/1925 237 dní	Ničemná, zkažená povaha. Výsledek pochybný	
10.	Učitel ze Strážnice	1886	Česká	V zásobov. sboru ve válce zvykl na lihoviny. Při příjezdu domu navyšoval Rodinné: hmotné poměry dobré	Organismus neporušený, lehčí nervóza, chvění rukou, spánek a chuť k jídlu dobrá	chronický	8/1924-1/1925 154 dnů	Výsledek nejskvělejší, naprostá abstinence, posl. Zpráva 1935 CHLOUBA ÚSTAVU	
11.	Dělník z Mostu	1890	České	Svod kamarádů, choroba dělnická	Epilepsie, ale jen ve spánku	Chronický (pivo)	7/1924-8/1924 37 dnů	Pro krátkost léčby, výsledek nejistý	
12.	Správce školy z Pelech	1881	České	Pil už za studentských dob. Otec velký piják (muzikant). Na vojně byl v kuchyni, alkohol. Se zhoršil. Působení na nejzapadlejších místech mu dodalo. Nedovedl zachránit ani šťastný manželský svazek, žena mučednice	Játra i ledviny zasaženy, Neurasthenie, paranoik, bez mravního jádra. Bolestivost dolních konč., silný tremor rukou a jazyka. Játra silně hypertrofická, nespavost.	Chronický (konc. lihoviny)	9/1924-12/1924 100 dnů 1/1928- 7/1928 167 dnů	Po prvním pobytu brzy recidiva, při druhém pobytu bylo vidno, že nelze počítat už s nápravou. Třetí pobyt- vůle k nápravě byla, ale už bylo pozdě	r. 1929 zemřel krátce po návratu z ústavu
13.	Poručík z Užhorodu	1884	České	Zvyk z války i společnost důstojníků (píjáci). Rozvod pro mužovo pití	Srdce zvětšeno doprava, dobře orientován, chvění rukou a jazyka, zvýšené reflexy, rušený spánek	Chronický	9/1924-3/1925 171 dnů	Půl rok abstinence. Při úmrtí otce recidiva. Rozvod, peníze. Poté se zase vzpamatoval, založil zahradnictví a drží se dobře.	
14.	Drogista z Prahy	1895	České	Příležitost v obchodě při zkoušení rumu, doma vyráběného. Žena pečlivá, obchod dosti prosperující.	Na srdce. hrotu ztemilý systolický šelest. Žaludek a játra citlivý, játra zvětšena, jazyk silně povleklý, tremor rukou. Dědičnost u dětí, úplně tělesně churavých a duševně opožděných	Chronický	9/1924-10/1924 22 dnů	Pro krátkost léčby výsledek žádný	
15.	Hostinský z Velhetic	1898	Německé	Zvykl na lihoviny při své živnosti hostinské. Na pokraji hmotné zkázy.	Chvění vyplazeného jazyka, tremor rukou velmi silný. Lehká bronchitis, lehký systol. šelest	Chronický	9/1924-10/1924 15 dnů	Pro krátkost léčby výsledek žádný	



Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
16.	Ozdobník z Prahy	1895	České	Lehkomyslnost, svody kamarádů. Rodinné i hospodářské poměry dobré.	Pacient poněkud sešlý, srdce nezvětšeno, tremor jazyka a rukou. Játra zvětšena, na dotyk bolestivý	Chronický (pivo)	10/1924-4/1925 169 dnů 7/1925-8/1925 36 dnů	Nedal se přesvědčiti o potřebě naprosté abstinence, proto recidiva. I přes krátkodobý druhý pobyt nyní abstinuje. Potřeboval si vše ujasnit	
17.	Konfekační z Hostomic p. Brdy	1886	České	Pacient udává za důvod pití, žal z obchodních ztrát. Žena umírá na rakovinu prsou.	Organismus neporušen. Za to nervosa, v pití zločinecké, vražedné pudy, konečně propuklo šílenství pijáků. Na srdci lehký systol. šelest. Žaludek rozšířen, třes rukou	Chronický (koňak)	11/1924-12/1924 35 dnů 1/1926- 3/1926 65 dnů	Pro krátkost pobytu výsledek žádný. Po druhém pobytu rovněž. Teprve až po třetím pobytu v blázinci se umoudřil.	
18.	Správce z Přerova	1878	České	Udává za důvod rozervané manželství (rozvod)	Organismus neporušen. Úžasná nervóza. Velmi hubený, Silný třes jazyka a rukou. Reflexy velmi zvýšené. Chuť k jídlu, spánek a stolice v normě.	Chronický (koňak, pivo)	11/1924- 5/1925 163 dny	Výsledek velmi dobrý. Poslední zpráva v roce 1930 o abstinenci.	
19.	Bankovní příručí z Lišova	1901	České	Méněcennost duševní, napodobivost ve zlém. Rodiče a sourozenci skvělí lidé v dobrých poměrech.	Úplně zdrav. Následky alkoholismu více po mravní stránce. Vypjatý erotism, sklon ke krádežím. Bledý, jazyk se nechvěje, třes rukou	Periodický, příležitostný (pivo a koncentráty)	11/1924- 6/1925 209 dnů	Pro krádež a pití v noci vyloučen z ústavu. Prognoza špatná	
20.	Úředník z Prahy	1890	České	Svody přátel	Fyzicky zdrav, nervóza, kazy povahy, přetvářka, kverulantství. Otylost, reflexy nezvýšeny, stolice pravidelná, stavy depresivní	Chronický (pivo)	11/1924- 3/1925	Sliboval abstinenci, ale jsme úplně beze zpráv.	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
21.	Konzul zahraničí (dříve učitel v Praze), franc. legionář	1888	České	Význačný případ dědičnosti, otec pacienta byl lakýrník- náruživý piják. Jeho děti: dva syni učitelé-alkoholici, dcera zemřela v blázinci. Jen dvě děti, syn lakýrník a dcera to odnesla přecitlivělostí a nervózností. Náš pacient pil ve Francii, ale pravý alkohol. Až nepříčetný se ukázal až doma v Praze po nešťastné lásce.	Bez org. Změn. Lehčí nervóza, melancholie. Srdce nezvětšeno, ozvy čisté. Bratr č. 235!	Chronický, zhoršen periodickými excesy, při kterých pacient nevěděl, co podniká. Traumatický alkoholismus.	12/1924-3/1925 119 dnů 8/1925-4/1926 242 dnů	Po prvním pobytu se držel. Jednou v roce po nějakém dopise z domu rozrušen vzdal a pil 3 dny a noci a hned se vrátil do Tuchlova. Druhý pobyt přinesl krásný výsledek. Žije v městě, soukromý úředník, absolutní abstinents.	
22.	Horník z Př. Suché	1878	České	Podlehl zvykům pijáckým v dělnickém ostravském ovzduší. Dělnický průměr, rodina spořádaná.	Neurastenie, velké revma. Pacient silný, dobře živý, třes rukou	Alkoholismus simplex, příležitostný	1/1925- 3/1925 86 dnů	Pro velké zhoršení revmatu opustil předčasně ústav s výsledkem pochybným	
23.	Rolnický syn ze Sazené	1890	České	Typický melancholik, důvod pití tedy euforický	Bez org. Změn. Léčen před tím u dr. Šimsy ve Veleslavíně. Pacient velký a silný, třes jazyka a rukou.	Periodický (hlavně v neděli)	2/1925- 5/1925 104 dnů	Pro útěky z ústavu v noci propuštěn bez valné naděje na úspěch. R. 1934 navštívil nás a děkoval za záchranu a že vůbec nepije.	
24.	Lesní adjunkt Frenštát p. R.	1892	České	Melancholie, pochybná výchova. Vliv pijáckého městečka horského. Trochu melancholie	Neurastenie, pohlavní impotence. Těžká melancholie	Alkohol, morfium, kokain	2/1925-6/1925 127 dnů	Pro nemožnost vyléčení u nás z morfinismu dopraven ke Křamerovi. Katastrofa rodinná, rozvod, útěk do Kalifornie	
25.	Medik z Prahy	1896	Německé	Buršácké zvyky	Neurastenie	Alkohol, morfium	3/1925 13 dnů	Pro nepovolnost a drzost propuštěn	
26.	Podnikatel staveb z Prahy	1878	České	Pacient udává za příčinu rodinné poměry, bylo však jen krátké vyšnutí z normálu. Hospodářské poměry dobré.	Bez nejmenších poruch. Silný a dobře živý, třes rukou a jazyka. Játra zvětšena, chuť k jídlu, spaní a zažívání normální	Chronický	3/1925-4/1925 31 dnů	Přes krátkost léčení výsledek skvělý. Do roku 1930 zprávy o jeho abstinenci. Pomohly náboženské vlivy.	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
27.	Obchodník z Benešova	1896	Německé	Melancholie, nešťastná láska, přehnaný erotism., žádná dědičnost, rodina celé velmi řádná. Hmotné poměry dobré.	Puls plný, úplná zkáza mravní, občasně duševní poruchy. Byl na pozorování, ve Steinhofu, v saském ústavu Seefriedeu a pak do Tuchlova dán. Silný dobře živený	Chronický	5/1925-10/1925 176 dnů	Výchova a léčení setkalo se s nezdarem. Pacient pil v ústavě a musel být vyloučen. Od té doby střídavě doma a v blázinci	
28.	Městský stavitelský úředník z Brna	1885	České	Zvyk z mladých let, zvýšen za války. Rodinné i hospodářské poměry dobré.	Mimo lehčí nervózy žádné následky. Zvýšené reflexy, srdce zvětšené, břicho otlulé	Chronický	5/1925-7/1925 61 dnů	Přes krátkost doby výsledek skočný. Ještě r. 1929 úplný abstinentsamostatný stav. podnikatel	
29.	Fin. tajemník, doktor práv ze Starého Města v Uhr. Hrad.	1885	České	Typická dědičnost. Otec piják, dával již chlapečci lihoviny pít. Nadání neporušeno, bezvadné a bez potíží vystudoval (doktor práv)	Neurastenie, nadutost, velikášství. Mírně rozšířený žaludek	Chronický	5/1925-8/1925 77 dnů 11/1929-1/1930 56 dnů	Do roku 1927 naprostý abstinents, po recidivě r. 1929 znova v ústavu. Opět nevydržel léčebnou lhůtu, má na Moravě alkohol. kancelář	
30.	Účetní z Krunova	1887	Německé	Nešťastné manželství	Větší postavy, střední výživy, tremor jazyka a rukou	Chronický	6/1925-9/1925 86 dnů	Utek v noci, aby pil-propuštěn	
31.	Mlynář z Poděbal u Ném. Brodu	1893	České	Špatný příklad vesnických druhů. Myslím však, že tu byla i nesporná. Pohlavní otázka- byl zcela veřejný, neskrývavý onanista a u těch zjišťují velkou souvislost s alkoholismem. Bázeň z méněcennosti.	Méněcennost duševní, lenost. Tělesně zdravý, tremory silné, bolesti hlavy, prsty pravé ruky v druhém a třetím článku amputovány (od rezačky). Psychicky apat. dobrák	Chronický	6/1925-8/1925 58 dnů	Pro krátkost doby výsledek nejistý	
32.	Výrobce krému Ouvaly z Prahy	1889	České	Začal vyrábět rum a přitom na něj navyl. Hospodářské poměry slabší, žena vzor	Velká postava, silný. Tremor jazyka a rukou, spánek dobrý. Na zádech četné malé ateromy a turunkuly.	Chronický (rum)	7/1925-9/1925 63 dnů 4/1926-10/1926 191 dnů	Pro krátkost léčení nejistý- brzy recidiva. Po druhém léčení dobrý výsledek až do roku 1929 poslední zpráva došla.	
33.	Zámecký vrátný z Tachova	1868	Německé	Těžko z jistit, snad absolutní nečinnost fyzická a duševní ve službě ano. EXTRA PŘÍPAD	Bez nejmenších následků. Tělesně zdravý, široké plece, známky apoplexie, duševně dobrácký, apatický	Chronický (pivo)	8/1925- 1/1926 181 dnů	Výsledek dobrý	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
34.	Holič z Prahy	1890	České	Svádění a špatný příklad kamarádů na učení ve Vídni. Stav se zhoršil ve válce. Rodinné a hmotné poměry dobré.	Pomatenost občasná (předtím v Kateřinkách), TBC. Somatické příznaky alkohol., ráno na lačný žaludek vrhne hleny, špatný spánek. Natažené ruce se chvějí, moč bez bílkoviny.	Chronický (koncetr. Lihoviny)	8/1925-9/1925 10/1925 39 dnů	Pro krátkost léčení výsledek nejistý. Vzpamatoval se však přesto do roku 1929 nejlepší zprávy o abstinenci.	1930 umírá na TBC
35.	Herní správce z Místku	1886	Německé	Pacient udává za příčinu návyk. Myslím však, že tu byla komplikace jiná- náklonost k témuž pohlaví, rozveden	Neurastenie, desorientace místem i časem. Zchátralost mravní i fyzická. Vytáhlý, tremor jazyka a rukou. Ztemnělé ozvy, játra zvětšena.	Chronický (koncetr. Lihovina)	9/1925-2/1926 97 dnů	Rafinovaně si opatoval rum v ústav, sváděl personál, by mu je opatřil. Výsledek dle toho.	
36.	Zvěrolékař ze Mšena	1891	České	Zvyk na studiích ve Vídni, kde kandidáti holdovali nemírným pitkám (totéž dnes v Brně na škole!). Při sekci zvířat v rozkladu pili s profesory koňak a rum, večer v hospodách pivo. Žena výborná, hospo. Poměry slušné	Alkoholická epilepsie, neurastenie. Předrážděný, k večeru deprese a slabost. Spánek a chuť k jídlu porušený. Játra zvětšena.	Chronický	10/1925-12/1925 62 dnů 11/1926/12/1926 27 dnů	Vzdor krátkému pobytu byl rok abstinentem. Sveden sedlákem padl do recidivy. Po novém měsíčním pobytu, dobrý nějaký čas, poté opět recidiva. V roce 1927 mozková mrtvice	
37.	Statkář z Polné	1886	České	Původně sládkem, při kterém si zvykl na pivo. ;Ve válce v Albánii, začal pít silnější lihoviny. Příležitost+ válka	Organismus nedotčen, slabší paměť	Chronický (pivo)	10/1925-2/1926 140 dnů	Do dneška zásadním abstinentem.	
38.	Přednosta revis. minis. financí	1873	České	Prý jen ponenáhlný návyk bez hlubších příčin. Rodinné a hospodářské poměry dobré.	Dobře živěný, tremor rukou, jazyk se nechvěje. Slabost zraku, játra zvětšena.	Chronický	10/1925-2/1926 108 dnů	Výsledek dobrý, dosud u Bati ve Zlíně, kde se předpokládá abstinence.	
39.	Vdova ze Strážnice	1882	České	Pro velké bolesti žaludeční začala užívatí konc. Lihoviny co léku a tak na ně navykla.	Tělesně zdráva, na srdci a plicích není patrná změna, menses ztratila, stolice pravidelná, psychicky omezená	Chronický	11/1925-7/1926 242 dnů	Výsledek skvělý, pracuje denně ve Strážnici co pomocnice v útulku pro mládež.	
40.	Knihkupec z Uherského Hradiště	1878	České	Mírný zvyk ve válce se stupňoval- prý nevěra ženina vše zhoršila. Toto nebude pravdou- běží spíše o alkoholickou žárlivost.	Silný, dobře živěný, tremor rukou	Chronický	V roce 1926 97 dnů V roce 1927 27 dnů V roce 1928 28 dnů	Nevydržel nikdy v léčení a proto úspěch žádný	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
41.	Dělník z Prahy	1872	České	Ponenáhlý zvyk bez hlubších příčin	Kloubový revmatismus, tremor, prostřední výživy, chabého svalstva	Chronický	1/1926-3/1926 85 dnů	dobry	V červnu 1926 zemřel
42.	Syn továrníka z Kyjova	1903	České	Zplozen otcem lubzikour, což ošetřující lékař považuje za příčinu synova pijáctví	Melancholik, vrtkavost. Silný, dobře živý, tremor rukou, spánek dobrý, játra nezvětšena	Chronický, komplik. s excesy periodickými	2/1926- 7/1926 195 dnů 1/1928-4/1928 93 dnů	Výsledky obou pobytů minimální	
43.	Vrchní účetní rada zemského bankov v Praze	1881	Česká	Pacient udává příčinu pití zvyk z války	Nervóza, plíce bez nálezu, srdce poněkud zvětšeno, příznaky arteriosklerózy. Tremor rukou, játra poněkud zvětšená. Chuť k jídlu dobrá, spánek nenarušen	Chronický	2/1926- 4/1926 76 dnů	Pro krátkost léčení prognóza nejistá. Přesto dosud je žena spokojená, že si muž nechal pití jenom na svátky	
44.	Profesor gymnasia z Prahy	1889	České	Poněkud zatíženost po nervózní matce. Nucené představy alkoholem, zapuzoval strach ze šílenství. Důvod pití tedy euforický. Svobodný, žije s matkou.	Před Tuchlovem prodělal kúru ve Veleslavíně a Bohnicích- bez úspěchu. Chuť k jídlu dobrá, fyzicky silný. Tremor jazyka a rukou. Játra nezvětšena, stolice a moč normální	Chronický s periodickými excesy, když se vracel domů bez šatů a klobouků	2/1926- 5/1926 92 dnů 3/1931-4/1931 28 dnů	Přes krátkost pobytu byl úspěch dokonalý, do roku 1931, kdy přišla recidiva. Po druhé nevydržel ani už víc a v nejžalostnějším nervovém zhoršení odvezen domů	
45.	Zřízence a zahradník ze Železného Brodu	1883	České	Jako zahradník ve Francii zvykl na víno, v Anglii na whisky. Zvyk se doma stupňoval	Dobře živý, silný. Jazyk se chvěje při vyplazení. Tremor rukou. Plíce bez nálezu. Srdce rozšířeno doprava, játra nezvětšena. Spánek a chuť k jídlu dobrá	Příležitostný, periodický	3/1926- 6/1926 100 dnů	Přes krátkost doby léčení úspěch dobrý	
46.	Kupec z Černovsi	1890	České	Dědičnost. Otec se v opilosti u topil. Bratr abstinent. Dle sdělení žena pacientova zavinila pijáctví mužovo hrubostí a štitivostí před fyzic. stykem	Tremor, pacient prostřední silný, plíce bez nálezu. Jazyk se živě chvěje, tremor rukou silný. Srdce nezvětšeno, játra na tlak bolestivá.	Chronický	3/1926-4/1926 30 dnů 6/1926-7/1926 29 dnů	Pro krátkost doby žádný	Téhož roku v opilosti zabil vozem svého tchána 70ti letého (před porotou osvobozen)

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
47.	Chemik z Písku	1895	České	Dědičnost nelze zjistit, otec ředitel gymnázia téměř abstinent. Pacient udává důvod nešťastnou láskou. Příčiny budou hlubší. Ač brilantně znal vše ke zkouškám, v poslední chvíli strachy odstoupil od zkoušek na technické, na poště a na dráze. Jistý druh psychózy	Nervóza, vznětlivost, nestálost, lenost. Pacient velký, drobného svalstva, tremor rukou, moč bez bílkoviny. Spánek, trávení a stolice v pořádku	Chronický (rum)	4/1926-7/1927 95 dnů	Přes krátkost léčby úspěch první léta dokonalý. Nyní nelze zjistit pobytu	
48.	Důlní adjunkt z Mostu	1894	Německé	Před válkou dokonalý mladík. Pítí až za války	Méně dobře živěný, tremor rukou, játra nezvětšena, jizva po operaci appendixu. Spánek normál	Chronický	4/1926- 9/1926 174 dnů	Několik let se držel, nyní pije pivo	
49.	Inženýr z Mostu	1881	Německé	Dědičnost (otec)	Deprese, chvění jazyka a tremor rukou. Játra nezvětšena, chuť k jídlu a spánek dobrý	Periodický	8/1926- 2/1927 187 dnů	Držel se rok, po roce recidiva	1929 umírá
50.	Učitel ze Šenova	1890	České	Pijácké zvyky slezské „intelligence“	Tremor jazyka a rukou, játra nezvětšena. Trávení, spánek a chuť k jídlu dobrá. Srdce na obě strany rozšířeno.	Chronický	9/1926- 1/1927 154 dnů	Držel se rok- dostal velké dědictví a to ho svedlo k recidivě, načež šel do pense	
51.	Pekař z Kroměříže	1876	České	Společenský zvyk	Výraz obličeje klidný, viditelné sliznice bledé. Pupily reagují dobře, ale líně. Nechutenství, Romberg pozitivní. Občas spavost a nezáměr na svém okolí, játra zvětšena, nebolestivá. Žaludek rozšířen	Chronický	8/1926- 9 /1926	3 dny	Pacient zemřel na srdeční mrtvici v deliriu
52.	Profesor z Kutné Hory	1882	České	Udává za příčinu nešťastné manželství (fysiognomie pacienta velmi odporná, snad si ho žena ošklivila, odpor, rozvod	Prostřední výživy, vyvinutého svalstva, plíce bez nálezu. Úplná zchátralost fyzická i mravní. Nestyděl se pít ve škole před žačkami z lahve rumu. Tremor jazyka a rukou	Chronický	11/1926- 3/1928 500 dnů	Dobrá- v roce 1932 poslední setkání s námi	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
53.	Hostinský z Milevska	1883	České	Příležitost v povolání	Revma, prostřední výživy, bledý. Tremor jazyka a rukou. Játra hypertrofická přesahují žeberní oblouk	Chronický	11/1926-12/1926 35 dnů	Pro krátkost léčby žádný výsledek	
54.	Účetní z Bratislavy	1894	České	Rodina skvělá a přísně mravná, tedy žádná dědičnost. Jen společenský svod mladých lidí	silnější postavy, anemický. Tremor jazyka a rukou, na vnitřních orgánech žádné změny. Chuť k jídlu, spánek a stolice v pořádku	Periodický	1/1927- 6/1927 168 dnů	Do roku 1930 abstinentem, toho roku recidiva	
55.	Obchodník z Chorušic	1877	České	Společenský zvyk	Malé postavy, dobře vyvinutého svalstva. Lehký tremor rukou, zvětšené plíce, srdeční ozvy ztemnělé. Spánek špatný, chuť k jídlu a trávení normální	Periodický, intolerance k sebemenší dávce alkoholu	1/1927-3/1927 61 dnů	Pro krátkost pobytu nejistý	
56.	Inspektor z Černovic (Rumunsko)	1880	Německé	Žádná dědičnost. Rodinné poměry též spořádané. Pijácký zvyk vyvinul se ze společenského vysedávání v hostincích (laciná rumunská vína)	Silné postavy, jazyk povleklý, chvěje se. Silný tremor rukou, srdce v normálu, játra zvětšena. Občasná obstipace, chuť k jídlu a spánek normální. Silný kuřák	Chronický	1/1927- 4/1927	Velmi dobrý	
57.	Kreslič stavitelský z Prahy	1895	České	Napodobivost špatných příkladů	Mravní zchátralost a lenost. Dobře živěný, silné postavy. Rheumatizmus v ruce, tremor jazyka a rukou. Chuť k jídlu, spánek a stolice v normálu	Občasný	1/1927- 7/1927 178 dnů	Do roku 1931 nejlepší zpráva	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
58.	Číšník z Prahy	1902	České	Melancholie z nešťastné lásky. Příležitost v povolání	Silný, dobře živý. Chvění vyplazeného jazyka. Tremor rukou, mravní zanedbanost, lenost, lehkomyšlné děláni dluhů, podvodnost, krádeže (otci). Na srdci ztemnělé ozvy, žaludek a játra rozšířeny, hypertrofie	Chronický	2/1927- 6/1927 150 dnů	Výsledek nevalný, brzy recidiva	
59.	Sklenář z Krásného Března	1885	Německé	Prý začal pít z fyzické nevolnosti. Zjištěná dědičnost, dipsomanie	Silný, silný dobře živý. Mírné chvění jazyka, silný tremor rukou. Trávení, chuť k jídlu a spánek normální. Vnitřní orgány normální	Dipsomanie	2/1927- 5/1927 103 dni 2/1930- 8/1930 180 dnů	Držel se dvě léta, pak recidiva. Další pobyt u nás- pro nebezpečný ráz dipsomanie prognóza nevalná	
60.	Lékař z Litovle	1886	České	Zjištěna dědičnost, děd silně pil, také otec (otec hejtman), rovněž předkové z matčiny strany pili nadměru. Pacient se naučil pít jaké lékař v Brně (rakije)	Chabé svalstvo, střední výživy. Na zádech četné furunkuly, tremor jazyka a rukou. Srdce trochu rozšířené. Desorientace místní i časové. Chvilkové blouznění celé 3 měsíce léčby. Poté náboženské šílenství, poté se začal stav zlepšovat. Po apatii a mnoho mluvnosti 4. měsíce normální duševní stav	Chronický, silné lihoviny, nadměrný kuřák	2/1927- 8/1927 213 dnů	Proti očekávání nejskvělejší výsledek. Pacient plně fyzicky a duševně zdrav. Roku 1934 navštívili jsme ho v České Lípě, šťastný a plný abstinent	22.1.1935 smrt
61.	Horník pensista z Mor. Ostravy	1877	České	Zvyk pijácký u hornických rodin, pijáctví stupňováno neblahými rodinnými poměry (rozvod pro nevěru ženinu)	Povleklý jazyk, bolestivost při tlaku na žaludeční krajinu, chvění natažených paží, jazyka a víček. Trpí podvýživou následkem špatného trávení	Chronický	2/1927- 8/1927 153 dnů	První léta dobrý, poslední roky beze zpráv	



Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
62.	Profesor z Prostějova	1896	České	Chorobný od mládí, psátí mže jen oběma rukama najednou. Pítí začal teprve v manželství. Svod pijáckých kolegů	Od mládí nervosní, tremor pravé ruky i nohy silný, při vyvolání reflexu chvěje se i levá noha. Zhoršení vrozené neurastenie, bezohlednost ve výběru pijácké společnosti. Pil už jen s nejhorší spodinou	Chronický	2/1927- 7/1927 146 dnů	Dosud abstinentem, manželství šťastné, otcem zdravého děvčete	
63.	Inženýr z Teplic Šanova	1884	České	Měl slévárnu v Rusku. Zabrali mu ji bolševici. Pil už v Rusku, ztrátou velkého jmění roztrpčen a pil doma ještě více.	Silné konstitute, mírné chvění jazyka a rukou. Typická zarudla tvář pijáka. Játra nedosahují žeber. oblouku. Trávení, stolice a spánek normální.	Chronický	2/1927- 5/1927	Pro krátkost doby výsledek nevalný	
64.	Ingen. rada železn. z Loun	1885	České	Pijácké zvyky na technice.	Prostřední postavy a výživy. Jazyk povleklý, chrup defektní, tremor rukou. Úplná zchátralost mravní, v opilosti se necítil. Chuť k jídlu, spánek a stolice v normálu	Chronický s občasnými excesy	2/1927- 8/1927 180 dnů 12/1927- 8/1928 230 dnů	Výsledek špatný, brzy recidiva. Po druhém pobytu výsledek opět žádný- dipsomanie nevyléčitelná	
65.	Cestmistr z Uh. Hradiště	1886	České	Dědičnost otec	Velké, silné postavy, vyvinutého svalstva. Srdce a plíce beze změn, slabé chvění jazyka při vyplazení. Tremor rukou, játra zvětšena. trávení, spánek a stolice v pořádku	Chronický	3/1927- 6/1927 88 dnů	Půl roku držel se abstinentem, pak recidiva	
66.	Obchodník z Prahy	1903	České	Když matka jej nosila pod srdcem, otec nakažen lues, nakazil i ženu. Dítě přišlo na svět slepé na jedno oko. Abnormální nadání jazykové. Poslední tři léta propadal melancholií jež zaháněl alkoholem.	Velký, silný, dobře živý. Nevidí na pravé oko, jazyk se chvěje při vyplazení a je silně povleklý. Erotismus, žaludek nafouklý, rozšířený, tremor rukou. Trávení, stolice a spánek normální	Občasný, až 30 litrů piva na jedno posezení, i koncen. lihoviny . V ústavě pil alpu, kterou si nechal předepisovat na revma	1927- 139 dnů	Pacienta během léčby objevila se lues v nejhorším stupni, propuštění do péče nemocniční	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
67.	Restauratér z Prahy	1900	České	Dipsomanické záchvaty, při některých nárazech duševních. Po sestinné smrti vyloupil otcovu pokladnu a hýřil 3 dny a noci v Praze	Velmi dobře živěný, na nose a rtech herpes po chřipce. Vnitřní orgány zdravé. Stolicе, trávení a spánek v normálu. Na obou zápěstích jizvy po sebevražedném pokusu. Mírný tremor jazyka a rukou.	Periodický	3/1927- 8/1927 142 dnů	Výsledek velmi dobrý, třebaš zůstal u své živnosti	
68.	Rada st. pozem. úřadu Zvoleň	1887	České	Zvyk ze studentských dob. Za války zvykl na jižní vína. Jako úředník na Slovensku oddal se vinnému alkohol.	Střední výživy, chabého svalstva. Občasná ztráta paměti, zapomněl, kde je jeho pravé úřední působíště. Amnesie i v ústavu patna. Později se paměť zlepšila. Chvění vyplazeného jazyka, jazyk rozšířen, ranní zvracení, chuť k jídlu špatná, silný tremor rukou	Chronický	4/1927- 9/1927 163 dny 1/1928- 3/1928 73 dny	Absolutní neschopnost dá ti se přesvědčit o nutnosti abstinence- proto recidiva. Po druhé nevydržel dlouho- výsledek nejistý	
69.	Inženýr ze Zbraslavé	1878	České	Zvyk ze studii, zhoršen domácím rozvratem a rozvodem	Silný kuřák, vnitřní orgány zdravé. Tremor rukou a jazyka. V diplomatických záchvatech pil a nešel do úřadu několik dnů	Periodický, intolerance k menším dávkám	4/1927- 10/1927 181 dnů	Výsledek dobrý, stále ve spojení s ústavem	
70.	Bývalý Sladovní z Prahy	1889	České	Zvykl na pití v pivovaru. Pitím přišel o místo a ženinu lásku	?	Chronický	4/1927- 11/1927 190 dnů	Po nějakém zakolísání abstinentem a dnes pracovníkem protialkoholů v Brně	
71.	Obchodník z Tlyně	1892	Česká	Zaměstnán v konsumu, kde zvykl na lihoviny, po rozchodu s konsumem věnoval se obchodu své paní, a tam při prodeji lihovin zvyk se stupňoval	Silný kuřák, neurastenie nejvyššího stupně, mírný tremor rukou, játra nezvětšena. Žaludek na tlak bolestivý, chuť k jídlu a trávení v normálu.	Chronický	4/1927- 6/1927 62 dnů	Přes krátkost pobytu výsledek skvělý. Pacient dosud abstinentem a navštěvuje každý rok Tuchlov	
72.	Účetní z Brna	1889	České	Dědičnost nedá se zjistiti. Bonviván- z čehož se vyvinul prudký alkoholismus	Silný, dobře živěný, silný kuřák. Játra málo zvětšena, mírný tremor jazyka a rukou. Chuť k jídlu, spánek a trávení v pořádku	Chronický mírný s excesy občasnými, při nichž odjížděl na celé dny z povolání a třeba podvodem opatoval si peníze	5/1927- 12/1927 207 dnů	Výsledek dobrý	1929 umírá na TBC

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
73.	Mlynář (absolvent techniky) ze Stichovic	1892	České	Nějaká vzdálená dědičnost. Bratranec i sestřenice alkoholici. Pacient tvrdí, že alkoholu zvykl na vojně. V pití nesnesitelný, svárlivý	Velký, silný. Tremor jazyka a rukou. Organismus dosud nesvolný. Žaludek poněkud nadmutý, trávení, spánek a stolice normální.	Chronický	7/1927- 12/1927 136 dnů	Výsledek dobrý, dodnes ve spojení s námi	
74.	Zahradník z Předklášteří	1897	České	Prý z válečných útrap	Silný, dobře živěný. Silný tremor jazyka a rukou. Organismus neporušený. Lehká bronchitida, trávení, stolice a spánek v pořádku. Silný kuřák	Chronický	7/1927- 12/1927 163 dnů	Držel se dva roky- poté recidiva	
75.	Pekař z Nechanic	1895	České	Svod přátel	Silný dobře živěný, vnitřní orgány zdravý. Trávení a spánek normální. Tremor jazyka a rukou.	Chronický	7/1927- 1/1928 166 dnů	Těžká výchova- pro nedostatek inteligence. Pije ještě v ústavu. Zprávy o brzké recidivě	
76.	Úředník všeob. pens. Ústavu z Prahy	1882	České	Stupňování dávek společenských pönenáhu až k excesům a absolutní neschopnosti práce	Malý, dobře živěný. Vnitřní orgány bez nálezu. Trávení normální, spánek rušený. Mírný tremor jazyka a rukou, hrubost, marnotratnost	Chronický	8/1927- 1/1928	Velmi dobrý dodnes	
77.	Soudní zřízenec z Volovoje Pod. Rus	1892	České	Kletba našich lidí v Pod. Rusi. Laciné víno pak už nestačí, koncertovanými lihovinami to končí	Prostřední postavy a výživy. Silný kuřák, plíce a vnitřní orgány beze změn. Hrubost, trávení a chuť k jídlu normál. Tremor jazyka a rukou. Nervózní	Chronický	8/1927-1/1928 176 dnů	Do roku 1931 abstinent, pak recidiva	
78.	Dílovedoucí tab. Režie z Kaňken	1882	České	Zvyk byl dříve, ale mírný. K excesům došlo v nešťastném manželství na Slovensku	Velký, prostředně silný, chabého svalstva. Chvění jazyka a silný tremor rukou. Spánek, chuť k jídlu a stolice v pořádku.	chronický	8/1927- 1/1928 176 dnů	Výsledek mohl být dobrý, ale pacient našel po návratu byt bez ženy a bez nábytku, zuřivost a recidiva	V roce 1934

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
79.	Stružný z Hustu	1898	Rusínské	Z nejlepší a nejpočetnější, zdravé rodiny. Příčina bude nějaká duševní porucha. Kus maďarské, pochybné, velikášské výchovy společenské	Velký prostřední výživy, trpí nespavostí. Lehký tremor jazyka a rukou. Na pravém plicním hrotu rachoty. Spánek zlepšen, chuť k jídlu dobrá	Chronický	1927 145 dnů 1930 148 dnů 1931 195 dnů	Úplně nevyléčitelný, mravně zkažený	
80.	Obuvník z Jeny Německo	1878	Rohanov	Ponenáhlý zvyk, jenž se vystupňoval k hlučnému pijáctví	Velký, silný, dobře živený. Tremor rukou a jazyka. Spánek špatný, trávení dobré	Chronický	10/1927- 2/1928 175 dnů 11/1929- 4/1930 170 dnů	Pro nízký stupeň inteligence a nedostatečnou orientaci, výsledek po obojí léčbě žádný	
81.	Žena lesního rady z Otravice	1886	České	Manžel jí poslal z fronty bednu sladkých likérů. Tak se naučila pít. Pila pivo a čaj s rumem	Dobře živená, chabého svalstva. Jazyk se nechvěje. Pohlavní výstřednosti, svárlihost, zuřivost. Předtím v ústavu pro choromyslné, poté k nám do ústavu. Mírný tremor rukou, spí dobře	Chronický	10/1927-5/1928 236 dnů	Výsledek nedobrý, brzy recidiva	
82.	Sklepník z Kar. Varů	1887	Německé	Příležitost v povolání	Silný, dobře živený, mírný tremor rukou a jazyka. Spaní a trávení normální	Chronický	10/1927-4/1928 181 dnů	Bez výsledku	
83.	Důlní inspektor z Čes. Lečnova	1884	Německé	Studentské zvyky v důlní akademii. Otřes nervů při důlním neštěstí zhoršil náklonost	Velký, chabého svalstva. Neurastenie, nezkrotné výbuchy hněvu. Silný tremor jazyka a rukou	Chronický	5/1927- 2/1929 496 dnů	Bez výsledku, duševní zdraví má úplně podlomené. Mravní fond žádný	
84.	Pošt. Oficiál z Prahy	1898	České	Vyslovená dipsomanie- dědičnost otec.	Bledý, plochá prsa, chabé svalstvo, méně dobré výživy. Silný kuřák, velmi silný tremor jazyka a rukou, spánek pro nervózu špatný	Periodický (jednou za měsíc do Německa- vztek a zuřivost k okolí)	10/1927- 1/1928 98 dnů 6/1929-8/1929 60 dnů	První nával dipsonu přestál, při druhém prchl, opil se, propuštěn. Nový pokus o léčení skončilo rovněž tak. Pacient odchází do ústavu pro choromyslné	
85.	Agrunk čs. Drah z Libavy	1900	České	Z nezatižené rodiny. Manželství jinak šťastné, žena dobrá. Běží jen o společenský zvyk, vystupňovaný k excesům.	Střední výživy, tremor jazyka a rukou. Játra nevykazují žádné změny, spánek a trávení normální	Chronický	11/1927- 5/1928 179 dnů	Nedal se přesvědčiti o nutnosti úplné abstinence, recidiva	Smrt 1929

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
86.	Pekař z Horního Jelení	1876	České	Venkovské furianství. V mládí už rváč a násilník	Střední výživy, chabého svalstva. Lišáctví, podvodnost, sešlý. Játra přesahují o jeden prst žeberní oblouk. Tremor rukou velmi silný	Chronický	12/1927- 5/1928	Dva roky abstinentské bez zpráv	
87.	Univers. Student z Prahy	1902	České	Žádná dědičnost. Otec, dokonalý profesor, český spisovatel	Vysoký, nápadně bledý, chabé svalstvo. Silný tremor jazyka a rukou. Lehká arytmie.	Periodický	12/1927- 5/1928 135 dnů	Zprávy prvních let dobré	
88.	Rolník z Nenakonic	1880	České	Otec střídavý dožil zlaté svatby. Zvyk pít venk. Rolníků na Hané zvrhl se v pijáctví.	Silný, dobře živý. Živý tremor jazyka a rukou. Silný kuřák, játra mírně zvětšena	Chronický	12/1927- 3/1928 60 dnů	Pro krátkost léčení prognóza nevalná. Držel se však přece několik měsíců začal tajně pivem pak kořalka	
89.	Revident v.v. z Nymburku	1888	České	Zkazil se na studiích techniky (kterou studoval po hospodách, zkoušky neudělal. Z úřadu propuštěn pro alkoholismus	Silný, dobře živý, cynismus nejodpornějšího druhu, pohlavní excesy. V horním patře žádné zuby, mírný tremor rukou, játra přesahují žeberní oblouk, nekuřák, trávení a stolice v pořádku	Chronický	1/1928- 8/1929 212 dnů	Pro naprostou nemorálnost bez výsledku	
90.	Kupec z Mostu	1895	Německé	Přišel předčasně na svět- matka jej porodila při hrozné katastrofě r. 95 při propadnutí několika domů do země. Snad proto pacient na plnomyslný	Silný, dobře živý, silný tremor rukou, srdeční ozvy ztemnělé, břicho nadmuté, játra nezvětšena. „slyší hlasy“- úporné halucinace sluchové. Někdo mu nadává, kritizuje jej a z toho jej rozzuřen	Chronický	1928 150 dnů 1932 54 dnů	Pro nedostatek inteligence a orientace bez výsledku	
91.	Spisovatel z Prahy	1893	České	Vyslovená dipsomanie, sám vymlouvá se na nešťastný sňatek. Excesy jak u dipsomanů bývalé-nejhrubšího rázu, cynismu, útoky na druhé, třeba na zaměstnavatele	Silný, dobře živý. Nervózní, mírné chvění rukou a jazyka. Mravní cynismus, trávení a spánek normální. Játra nezvětšena	Periodický	1/ 1928- 6/1928 146 dnů	Musel být z trestu propuštěn. Povolil návalu dipsomanie a prchl v noci	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
92.	Fin. Úředník z Prahy	1898	České	Zvykl na lihoviny ve válce	Prostřední postavy a výživy, silný tremor jazyka a rukou. Lehký bronchitis, zanedbanost vnějšku i chování. Trávení a chuť k jídlu norm.	Chronický	1/1928- 3/1928 59 dnů	Pro beznadějnost případu propuštěn	
93.	Rolník z Rychaltic	1884	České	Dipsomanie	Velký, prostřední výživy. Jazyk se velmi chvěje při vyplazení. Tremor rukou, v horní dásni jen 3 zuby, v dolní prothesa. Na plicích vpravo nahoře zostřené dýchání. Žaludek oplasklý nebolestivý, játra mírně zvětšena. Spánek a trávení dobré	Periodický	1/1928- 2/1929 48 dnů	Pro krátkost léčby a dipsomanie – výsledek nejistý	
94.	Vinárník z Prahy	1896	České	Příležitost v povolání	Dobře živěný, silný tremor jazyka a rukou. Excentrická povaha, v opilosti surový, zuřivý. Několikrát v Bohnicích a u Kramera. Bronchitis, žaludek vzdušný, játra zvětšena. Trávení špatné, spánek a trávení dobré	Chronický s občasnými excesy	1/1928- 3/1928 61 dnů	Pro krátkost léčby výsledek žádný. Brzy v Bohnicích	
95.	Žena (rozvod) řezníka z Brna	1876	Německé	Nešťastné manželství, z abstin. Úřednice ve sňatku s mužem surovcem nejnižší ráže stává se pijačka, tulačka, zavšivená kořalečnice. Dána do blázince a armádou spásy dodána do Tuchlova	Zánět nervů, 3 měsíce neschopna chůze. Chabé svalstvo, silný tremor jazyka a rukou	Chronický	1/1928- 7/1928 182 dnů	Výsledek skvělý v každém ohledu, stařena křehká žena, duševně svěží (soc. pracovnice). Ještě loni navštívila, chloubá Tuchlova	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
96.	Typograf z Prahy	1900	České	Zatíženost. Otec hospodský-zuřivec. Od mládí vyrůstal v hospodském ovzduší	Velký, plochý hrudník, svalstvo prostřední. Tremor jazyka a rukou. Všeobecný úpadek mravní, chuť k jídlu nevalná, spánek časem rušený, stolice pravidelná	Chronický	1/1928- 5/1928 106 dnů	Bez výsledku	
97.	Vrchní oficiál soudu v Prostějově	1879	České	Prostějovské pijácké ovzduší	Prostřední postavy, dobře živý, předčasná senilita. V obličejí četné angieklasie. Neurastenie, postřelil se, po vyhojení rány do Tuchlova.	Chronický	2/1928- 8/1928 180 dnů	Výsledek nejlepší. Doporučuje nám pacienty. Navštěvuje ústav, 1935 zprávy nejlepší	
98.	Strážmistr z Prostějova	1877	České	„posilování“ v namáhavé službě. Žádná dědičnost, manželství vzorné	Velký, silný, dobře živý. Mímý tremor jazyka a rukou. Delirium obrna nervů. Spánek a trávení v pořádku.	Chronický	3/1928-8/1928 152 dnů	Výsledek nejlepší	Umírá 1932
99.	Skladník z firmy z Prahy	1880	Německé		Malý, chabého svalstva, dosti dobré výživy. Nervóza, ruce se nechvějí, játra silně zvětšena. Chuť k jídlu, stolice a spánek v pořádku.	Chronický	2/1928- 4/1928 58 dnů	Pro krátkost léčení a neupřímnost k sobě samému prognóza špatná	
100.	Obch. cestující z Prahy	1898	české	Typická dědičnost- děd piják, otec piják zemřel na srdeční mrtvici. Pil od mládí, otec mu dával pít. Nedostudoval reálky. Oženil se a pil i se ženou	Velký, štíhlý, anemický, chabého svalstva. Silný kuřák, silný tremor jazyka a rukou. Nečestnost, podlost, krádeže, vypjatý erotoman. Hrudník plochý, plíce bez nálezu	Chronický	3/1928- 5/1928 82 dnů	Protože kazil morálku ústavu propuštěn	
101.	Rolník z Kroučové	1898	České	Otec střídmy, intelig. Polit. pracovník. Oba syni (ten druhý důstojník) náruživí alkoholici. Dědičnost dle všeho moc vzdálená.	Velký, svalstvo vyvinuté, dobře živý. Tremor jazyka a rukou. Spánek a trávení v pořádku	Dipsomanie s obvyklými zjevy přestálo v pijáctví, trvajících týden. Pak měsíc i dva ošklivost před alkoholem	3/1928- 7/1928 116 dnů	Pacienta chytl zuřivý záchvat dipsomanie v ústavě- odvozen k d. Krauzerovi, odtud do Bohnic, kde ho otec nechyl 3 roky	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
102.	Holič z Mar Hor	1884	Německé	Svod a špatné příklady ostravského okolí	Malý, bledý, v obličejí jizvy po neštovicích. V dětství rachitis, tremor jazyka a ruku. Svalstvo a kůže chabé. Odporný úpadek mravní, surovost bezmezná k rodině. Játra trochu zvětšená. Chuť k jídlu, trávení a stolice normální.	Chronický	8/1928 122 dnů	Pro naprostou bez inteligentnost a tupost bez výsledku.	r. 1930 na TBC
103.	Rolník z Netčic	1898	České	Dokázaná dědičnost. Děd velký chronický alkoholik. Otec periodický. Dva bratři pacientovi úředníci přísní abstinenti. Třetí bratr rolník alkoholik.	Střední postavy a výživy, chabého svalstva. Na pravé plíci bronchitis. Tremor jazyka mírný, rukou silný. Nervóza, stěžuje si na bolesti hlavy a nespavost.	Chronický	4/1928- 6/1928 57 dnů	Po dva roky píše, že se drží abstinentně vzdor krátké léčebné době	
104.	Komisař stát. úř. Z Prahy	1889	České	Jenom vliv kamarádů pivařů	Organismus neporušen, skvělé zdraví	Chronický	4/1928- 8/1928 140 dnů	Výsledek dobrý	
105.	Obchod z Teplic Šanova	1887	Německé	Otec vrchní soudní rada- stříbrný. Syn nedostudoval, studentské flámy, svody	Velký, spadlé břicho, v horní části prothesa. Vysoký tremor rukou a jazyka. Ztučnělé srdce, nervóza, otylost (130 kg), spánek a trávení nevalné. Surovost k rodině (matku prý ubil)	Chronický	4/1928- 7/1928 110 dnů	Asi rok se držel, pak se recidiva, blázinec, dnes abstinent. Vidáváme se často	
106.	Správce pily z Vrbna	1892	Německé	Pacient tvrdí (a žena potvrzuje), že navykl lihovinám ve válce.	Silný, dobře živý. Tremor jazyka a rukou, srdce nezvětšeno, žaludek rozšířen, chuť k jídlu a spánek norm. prodělala malárii	Chronický	4/1928- 7/1928 88 dnů	Přes krátkost doby výsledek dobrý	
107.	Komorník z Hořovic	1891	Německé	Příležitost- dělil se svým šlecht. Zaměstnavatelem o zásoby vína a koňaku	Mírný tremor jazyka, ruce se silně chvějí. Silná nervóza, alkoholická žárlivost, žaludek rozšířen, srdce a játra nezvětšena. Spánek a chuť dobrá	Chronický	4/1928-7/1928 103 dnů	Prognóza nevalná, pro neupřímnost a zapírání alkoholu a svalování na ženu	



Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
108.	Mag. Rada v Praze	1885	České	Příbuzní tvrdí, že začal pít pro nešťastnou lásku na univerzitě. Poslední dobu nabyt alkohol. Strašných forem	Střední postavy a výživy. Jazyk se nechvěje, silný tremor prstů. Nervóza, melancholické záchvaty. Spánek a chuť k jídlu dobrá	Chronický	5/1928- 9/1928 123 dní	Přinucen do Tuchlova, proklínal stále ústav. Prognóza nebyla nejlepší, ale pacient prý se dosud dobře drží.	
109.	Dozorce vězňů v Hustu	1886	Rusínské	Rusínské kořalečnictví	Silný, prodělala tyfus. Jazyk povleklý, ruce se chvějí při předpažení. Játra zvětšena počínající břišní kýla. Surovost, bil vězně, ženu i děti. Spánek a trávení norm.	Periodický	6/1928- 7/1928 39 dní	Žena se zbláznila jak odjel a minist. spravedlnosti nedalo mu dovolenou k léčbě, tak předčasně odjel.	
110.	Vojenský lékař z Košic	1888	České	Laciná slovenská vína, společnost pijáckých důstojníků	Záchvaty deliria, ošetřen v košické nemoc. vojenské, amnézie. Po druhé dělal dojem blbce- ztráta paměti občasně	Chronický	5/1928- 12/1928 196 dnů 5/1934- 11/1934 180 dní	Držel se do roku 1931, poté recidiva. Zdá se, že je pozdě na vyléčení	
111.	Vrchní kanc. Oficiant z Kegmarku	1879	České	Slovenské pijácké okolí, svody	Silný, dobře živý, chvění jazyka, silný tremor rukou. Nervosa, játra silně zvětšena, žaludek splasklý, spánek a chuť k jídlu dobrá	Periodický	6/1928-8/1928 60 dní	Pro krátkost léčby výsledek nejistý	
112.	Obchodník z Dvora Králové	1891	České	Zřejmě zatížení. Sestra je šílená	Velký, chabé svalstvo, prostřední výživy, vyhublý. Chvění jazyka, spánek a chuť k jídlu dobrá. Nervóza, lehký tremor rukou.	Chronický	6/1928- 7/1928 29 dnů	Pro krátkost léčby výsledek nepatrný	
113.	Poštovní zřízenec z Prahy	1889	České	Původně pivovarský. Tedy příležitost	Silný, dobře živý. Tremor rukou, spánek a chuť k jídlu dobrá. Šílenství pijáků, 2 měsíce v Bohnicích.	Chronický	6/1928-7/1928 28 dní	Pro krátkost léčby výsledek žádný. Brzy recidiva a opět bláznec	
114.	Inžen. Min. komisař z Prahy	1894	České	Společenský zvyk	Tělesně zdravý, široké plece, prodělal žloutenku. Játra o 2 prsty zvětšena, nebolestivá. Břicho nadmuté, stolice norm.	Chronický	7/1928- 8/1928 52 dní	Pro krátkost pobytu bez výsledku	Umírá v roce 1930

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
115.	Žena důlního měřiče na Kladně	1877	Německé	Když byl muž ve válce nemohla spát celé noci od úzkosti. Kdosi jí poradil uspat se rumem (čajem s rumem). Tak navykla na lihoviny	Malá, bledá, vyhublá. V obličeji záškuby, játra přesahují žeberní oblouk. Tremor rukou. Menstruaci ztratila, spánek rušený, chuť k jídlu a trávení dobré	Chronický	7/1928- 11/1928 104 dní	Přes krátkost doby léčebné držela se dobře	Smrt v roce 1929
116.	Rolník z Velké Prosenice	1883	České	Žádná dědičnost zjištělná. Zřejmě dipsomanie s duševními poruchami	Velký, silný, játra nezměněna. Tremor jazyka a rukou. Spánek rušený, chuť k jídlu a stolice dobrá	Periodický	8/1928-9/1928 30 dní	Pro krátkost léčby nejistý	
117.	Žena obchodníka z Čes. Budějovic	1889	České	Vzala si za muže značně mladšího, který držel s jinými a byl k ní surový. Začala utápět žal v lihovinách. Rodinné poměry, nešťastné manželství	Silný, dobře živý, chvění vyplazeného jazyka, mírný tremor rukou. Spánek nyní dobrý, menses normální	Chronický	8/1928-2/1929 186 dnů	Výsledek do dneška dobrý	
118.	Architekt. Stavitel z Příbramě	1894	České	Tvrdí, že zvykl na vysokých studiích	Srdce nezměněno, spánek, chuť k jídlu a stolice norm. Silný kuřák, nervóza nejvyššího stupně, zkáza hmotná, konkurs, 4 sebevražedné pokusy, úplná zpustlost a cynismus	Chronický s občasnými hroznými excesy	1928 43 dní 1931 155 dní	Po druhém pobytu držel se role pak zase recidiva a úplné spouštění	
119.	Št. Kapitán z Niktry	1896	České	Zvykl na pití v ruských legiích. Nešťastným manželstvím s Maďarkou vše zhoršilo.	Organismus tělesný neporušen, nervóza, deliria, halucinační stavy, náboženské šílenství. Obličej zarudlý, jazyk povleklý, reakce zornic správná. Játra zvětšena, zácpa, bolesti hlavy	Chronický	9/1928-5/1929 204 dní 11/1929- 6/1930 230 dní	Po 5 měsících recidiva, po druhém pobytu, také brzy recidiva	V roce 1930 v halucinačních stavech sebevražda

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
120.	Řezník, hostinský ze Zásady	1894	České	Příležitost doma v hostinci	Játra nezvětšena, nespavost, trávení a stole norm. prostřední postavy, chabého svalstva, hubený. Stěžuje si na tlak žaludku, nervóza. Bušení srdce, tremor jazyka a rukou. Srdce nezvětšeno.	Periodický	9/1928- 12/1928 62 dní	Pro krátkost léčení výsledek nejistý	
121.	Chemik, inženýr z Prahy	1890	České	Rodina alkoholismem zatížená. Sestra zemřela v blázinci, bratr lékař zahynul na pijáctví. Bratr cukrovarník v Americe vzal si našeho pacienta k sobě- 35 let, střídavý, inteligentní. Bratr jej navykl na whisky a zkáza začala	Srdeční ozvy nečisté, srdce velmi rozšířeno, spánek, trávení, chuť normální. Velký, dobře živý, silného svalstva. Inteligence tak pokleslá, že není schopen napsati řádek dopisu. Erotomanie, alkoholické blbosti. Celý den kouří	Chronický	9/1928 2/1929 152 dní	Pro zhoršený duševní stav dopraven do ústavu pro choromyslné	
122.	Učitel z Dol. Bousova	1884	České	Ve svém působišti na jižní Moravě zvykl ve vinném kraji na víno a slivovici. Těž sklony k melancholii tu působily	Játra nezvětšena, stěžuje si na bolest hlavy. Lehký tremor rukou, nespavost. Silné revmatické bolesti, v opilství hrubý a násilný. Silné chvění jazyka.	Chronický	1929 197 dní	Výsledek do dnes dobrý	
123.	Herní adjunkt z Volovoje	1892	České	Naučil se pít až v Podkarp. Rusi, kde téměř všichni naši lidé podlehnou alkoholismu.	Játra přesahují žeberní oblouk, chuť k jídlu, stolice a spánek norm. chabé svalstvo, vyhublý. Organismus neporušený, duševní a morální stránky nedotčena.	Chronický	9/1928- 1/1929 113 dní	Výsledek dosud skvělý	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
124.	Úředník bank z Prahy	1895	České	Tvrdí, že sveden kamarády ponenáhlu došel až k prudkému alkoholismu	Játra silně zvětšena, chabé svalstvo, chvění ,nespavost, nechutenství. Tremor jazyka a rukou. Úplná pokleslost mravní, sbíral cigar. Odpalky po ulicích a pil v nejhorších lokálech	Chronický	9/1928-4/1929 182 dní	Dva roky se držel, pak recidiva	
125.	Soukromník z Plzně	1893	Německé	Do pití se pustil až po válce	Pozbyl pitím zděděný elektrotech. Závod. Násilnost, hrubost	Chronický	1928 ? dní	Mysle, že bude povolně odvykat od piva, nemohl přivyknout bez piva a utekl	
126.	Řídicí učitel ze Studnice	1883	České	Tvrdí, že spolkaření v hospodách jej přivedlo k pití	Velký, silný, dobře živený. Tremor jazyka a rukou. Nervové cukání ve tváři, ztráta paměti, intolerance k menším dávkám, mamotratnost. Spánek, trávení a stolice v norm.	Chronický	10/1928-4/1929	Brzy recidiva, ale mírnější formy, že může zastávat úřad do dneška	
127.	Rolník z Hulína	1880	České	Ponenáhly tajný návyk bez hlubších příčin	Prostřední postavy a výživy, svalstvo ochablé. Obtíže zažívací, stálá kolika. Játra nehmatná	Chronický, tajný piják	11/1928- 3/1929 107 dní	Držel se rok, pak recidiva a úplná hospodářská katastrofa	
128.	Polic. Inspektor z Prahy	1885	České	Ponenáhly zvyk, rodinné poměry slušné	Žaludek a játra norm. Prostřední postavy, silný, jazyk povleklý, tremor jazyka a rukou. Šílenství pijáků, dodán do Bohnic, odtud do Tuchlova, kde z vyhublého chudáka, nervově otřeseného, stal se normální, zdravý, duševně hbitý člověk	Chronický	12/1928- 5/1929 146 dní	Drží se statečně, zprávy do r. 1934 nejlepší	
129.	Kupec ze Štrby	1901	České (Slovák)	Svod kamarádů a příležitost v obchodě (lihoviny v uzavřených láhvích)	Silný, dobře stavěný. Vnitřní orgány bez nálezu, reflexe zvýšeny, lehký dermatismus. Organismus neporušený, nervóza lehčí	Periodický	V r. 1929 91 dní	Stav zlepšen	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
130.	Obvodní lékař	1884	Ruské	Pil už na studiích v Moskvě. Stav se zhoršil emigrací a prostředím v Podk. Rusi	Dermografismus, reflexy velmi zvýšeny, silná neurastenie. Vyhublý, játra rozšířena, na tlak bolestivé. Úplná zchátralost fyzická i mravní. Dopraven sem červ. Křížem jako nejhorší šupák. Přejít do abstinence krásný. Na kolenou prosil o kapku lihovin první 3 dny	Chronický	12/1928- 5/1929 140 dní	Kdyby mohl být v ústavě rok i dva- byl by výsledek zaručený. Po roce úplná recidiva	
131.	Inženýr ze Štěpánova	1900	České	Zvyk ze studijních let. Pak se zesílil, ale jen občasně záchvaty	Velký, velmi dobře živý. Jazyk povleklý, bez organ. následků, tremor rukou, srdce bez nálezu	Periodický	12/1928- 6/1929 160 dní	Dodnes dobrý	
132.	Žena obchodníka z Dolního Kubína	1901	České	Trochu vrozené lehkomyšlnosti ženou pro vývin pijáctví ve společnosti pijáckých důstojníků v malé garnizoně. Svou příležitost dokončila ve vlastním obchodě	Útlá postava, jazyk lehce povleklý, srdce bez nálezu, plíce rovněž. Menses 2. měsíc vynechán. Děti pacientky zdravé a nadané (sděluje muž)	Chronický	1/1929- 4/1929 92 dní	Pro krátkost léčení výsledek nejistý	
133.	Vrchní herní tajemník ze Spišské Nové Vsi	1885	České	Tvrdí, že nemoc slovenské okolí pijácké z něho učinilo pijáka (Vraňov, Košice)	Influenza, prostřední postavy, dobře vyvinuté svalstvo. Silný tremor jazyka a rukou, srdce rozšířeno	Chronický	1/1929- 7/1929 178 dní	První čas dobrý úspěch, nyní jsme beze zpráv	
134.	Zahradník z Prahy	1871	České	Vyslovený dipsoman se všemi známkami neklidu před záchvaty	Dobře živý, deliria, šílenství, předstírání šílenství, 3 manželky, pro pít se s ním rozvedly. Tremor rukou, ostatní orgány bez nálezu	Chronický s periodickými excesy	1/1929- 8/1929 180 dnů	Propadl dipsomatickým záchvatům ještě v ústavě. Brzy bláznec, kde je dosud	
135.	Akademický malíř	1895	České	Pijáctví začalo na akademii, ale zhoršilo se teprve špatnou příležitostí po studiích (slivovice)	Malý, ochablého svalstva, dobře živý. Nařiká na bolesti hlavy, srdce nezvětšeno, silný tremor rukou	Periodický	2/1929- 8/1929 165 dní	Výsledek nebyl trvalý	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
136.	Řídící učitel z Pustějova	1884	České	Mírné pití ze studií. Pacient (i jeho žena svalují vyvinutí prudkého alkoholismu na příležitost při obecních sezení (je obecním tajemníkem)	Puls napjatý, žaludek splasklý, rozšířený, játra nezvětšena. Žaludeční, střešní katarze. Utkvělé představy erotické, úplný morální úpadek, podlost, paranoik.	Chronický s občasnými prudkými záchvaty	2/1929- 8/1929	Pijáctví se přece zmírnilo, že může dále vésti školu bez závady	
137.	Řezník z Prahy	1889	České	Příležitost v řeznické, pijácké společnosti	Malý, silný, dobře živěný. Zvýšená teplota, deliria a šílenství. Z ústavu pro chorob. přepraven sem.	Chronický	2/1929- 5/1929 90 dní	Pro pití v ústavě a surovosti vyloučen	
138.	Švadlena z Prahy	1889	České	Pacientka tvrdí. Že melancholie v nešťastném manželství jí doháněla k pití	Malá, dosti dobré výživy, útlá. Menses in ordnung. Ruce se nechvějí, vyhublost pijácká, zpustlost mravní a cynismus	Chronický	2/1929- 5/1929 86 dní	Zprávy do loňska uspokojující	
139.	Inženýr z Prahy	1887	České	Náklonost k pití za studií. Pravý alkoholismus propukl po přiznané nevěře ženě	Tremor rukou, úžasné deprese duševní. Břicho velmi tučné, játra mírně zvětšena	Chronický	2/1929- 4/1929 64 dní		Dva dny po návratu domů umírá na mozkovou mrtvici
140.	Finan. respiciant z Hrušovan	1886	České	Příležitost v povolání (téměř každý financ pije)	Neuralgia, stěžuje si na tlak po jídle, dříve zvracel. Stolice a spánek normální. Velký, chabého svalstva, bolesti hlavy po těžkém zranění z války. Mírné chvění rukou, alkoholická žárlivost, neurvalost k rodině. Velké změny nálad, deprese	Chronický	2/1929- 4/1929 59 dní	Pro krátkost léčby výsledek nejistý, recidiva	
141.	Obchodník ve Velemíně	1900	Německé	Příčina v blízké příležitosti (prodej lihovin)	Střední postavy, hubeny. Tremor rukou, nervóza, plíce a srdce zdrávo. Játra zvětšené, spánek dobrý, chuť k jídlu špatná	Chronický	2/1929- 7/1929 134 dní	Nejistý pro nedostatek dobré vůle	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
142.	Logista z Mezimostí	1894	České	Flámy s kamarády, pak celoměsíční abstinence. Při výrobě rumu ve svém domě propadl pití rumu.	Játra nezvětšena, břicho tlusté, žaludek zvětšen. Mírný tremor rukou, spánek a trávení normální. Krátkozraký, alkoholické epilepsie.	Napřed občasný, příležitostný, pak chronický	4/1929- 10/1929 180 dní 8/1932- 10/1932 60 dní	Ztratil zde 20 kg, epilepsie alkoholová přestala už po dvou dnech zde. Po prvním pobytu výsledek skvělý, do r. 1932, kdy při svých zásnubách okusil vína na to propadl recidivě a líbánek oslavil v Tuchlově	
143.	Obchodní cestující ze Šumperku	1896	Německé	Zvyk z války, zesílený příležitostí v povolání, obchodní agent vínem. Neustálý život po hotelech hospodách	Velký, silný, tremor rukou. Nervosa, srdce zdrávo, játra nezvětšena, spánek špatný, trávení dobré	Chronický	4/1929- 7/1929 108 dní	Pro neochotu uznati potřebu abstinence výsledek nejistý	
144.	Pensionovaný poštovní úředník	1895	České	Před válkou nejstřídmější mladík. Sám svaluje svůj alkoholism na nervózu z vysilující vlakové pošty. Jeho matka však na přátelství se zkaženým mladíkem.	Střední postavy, hubený, chabého svalstva, tremor rukou. Nervóza nejvyššího stupně. Popudlivost, zanedbávání služby.	Periodický	4/1929- 10/1929 177 dní	Pro stálou nervózu hraničící s výbuchy pomatenosti. Prognóza neútešná, brzy recidiva	
145.	Zedník z Rybníčné	1884	Německé	Melancholie. Přes spořádané poměry rodinné a majetkové trudomyslnost stoupala až k zoufalství a pokusům o sebevraždu	Tremor rukou, na plicích nic zvláštního, nervóza.	Chronický	4/1929- 8/1929 81 dní	Pro krátkost léčby výsledek nejistý	
146.	Dělník z Prahy	1884	Česká	Pití svaluje na malárii (ve válce) a astma	Jazyk a ruce vykazují silný tremor. Bronchitis	Chronický	4/1929- 5/1929 38 dnů	Propuštěn, prchal z ústavu a opjel se	
147.	Dělník z Prahy	1886	Česká	Svod kamarádů	Spánek nepravidelný, trávení, chuť k jídlu v pořádku. Velký, silný. Na vnitřních orgánech nic patologického, tremor a zvýšené reflexy. Melancholické a sebevražedné nálady. Dopraven z blázince	Chronický	5/1929- 8/1929 110 dní	Držel se dva roky, pak recidiva	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
148.	Advokát z Pohořelic	1884	Německé	Zajatecká psychóza, po návratu propadl pití	Mírný tremor rukou, trávení a spánek v pořádku, velký, silný, dobře živý. Prodělal v zajetí tyfus a malárii. Přes velké nadání (znalec mnoha jazyků) neschopen práce. Pomatenost- dodán do Bohnic, poté sem. Sešlost fyzická	Chronický	6/1929- 12/1929 170 dní	Výsledek dva roky, pak recidiva	
149.	Skladník konsumu z Neudeku	1891	Německé	V Itálii dostal malárii. Na lékařské doporučení pil víno a rum. Tak navykl na obé a stal se alkoholikem. V konsumu měl příležitost opatřit si lehce rum.	Játra a slezina zvětšeny. Spánek a trávení dobré. Malý, tlustý, dobře živý. Prodělal tyfus a malárii. Ztrácení paměti, nemožnost přesné práce obchodní. Lehký tremor rukou, na břichu mnoho tuku	Chronický	6/1929- 8/1929 60 dní	Pro krátkost léčení výsledek nejistý	
150.	Knihář z Horního Jelení	1877	České	Neúspěch volební (na senátora kandidoval) ho roztrpčil tak, že se dal do pití. !ZVLÁŠTNÍ PŘÍPAD!	Tělesně i duševně zdrav	Chronický	6/1929- 12/1929 172 dní	Výsledek dobrý, první léta nejlepší zprávy	
151.	Perníkář z Prostějova	1887	České	Nejstřídmější člověk do sňatku. Vzal si chudobné děvče. Jeho rodiče jí stále předhazovali chudobu, ona si zoufala a oběsila se. Tato rána přivedla jej z duševní rovnováhy a do pustého omamování koňakem.	Ruiny fyzická a duševní	Chronický	6/1929- 6/1929	Utekł po třech dnech	r. 1932 zemřel z pití
152.	Obuvník z Vršovic	1901	České	Na vojně zvykl na rum a po vojně pil až 26 šálků kávy s rumem	Lenost, demoralizace, pasák holek, zloděj	Chronický	7/1929- 8/1929 30 dní	Pro porušování domácího řádu a noční toulky vyloučen z ústavu. R. 1934 před porotou dostal 3 roky	
153.	Obchodník z Opavy	1882	Německé	Příležitost v obchodě (lahůdkářský obchod), svod společenský, omyl v manželství	Prostřední velikosti, zavalitý, dobře živý. Nekuřák, srdce a plíce bez nálezu. Mírný tremor rukou, tučné břicho	Chronický	1929 110 dní	Výsledek dobrý	



Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
154.	Vrchní železniční rada	1887	České	Sám svádí svůj alkoholismus na tragické události v rodině (sebevraždy, úrazy, nemoc a tím nervové zhroucení)	Srdce doleva rozšířeno, srdeční ozvy temné. Žaludek rozšířen a nadmut. Játra hypertrofická, vnější nervové záškuby, trvalá nespavost, nervóza, tremor, častá stolice, silný kuřák. V pití ohrožoval rodinu	Chronický	r. 1929 45 dní r. 1931 20 dní r. 1934 20 dní	Přes krátkost léčby celý rok abstinentem. Pak recidiva, dnes úplný abstinent	
155.	Bankovní sluha z Prostějova	1891	České	Vyslovená dědičnost, otec i matka alkoholici. Od mládí pil „prostějovskou“. Jeho děti zachránilo matčino zdraví	3-6- měsíců nervové záchvaty, paměť přerušena (epilepsie), prodělal malárii. Tremor jazyka a rukou, játra zřetelně rozšířena, chuť a stolici norm. nervosa, surovec, násilník, utkvělé erotické představy. Pohlavní nenasytost, ale více fantazií, neboť je impotentní. Stěžuje si na závratě, přestrašený noci beze spánku	Chronický	8/1929- 1/1930 182 dní	Začal pít už v ústavě	r. 1932 smrt, pil už jen líh před smrtí
156.	Typograf z Prahy	1898	Česká	Alkoholism- známá nemoc 90% typografů. Druh kazí druha	Stolice, chuť k jídlu a spánek v pořádku. Prodělal otravu olovem, kůže nápadně hnědá. Silný kuřák, mírný tremor rukou, rozvrat rodinný, první žena zármutkem umírá, druhá utíká od muže. V opilosti nebyl surový, jen spal, ale dovedl celé zařízení bytu prodat za pár korun, aby měl na rum.	Chronický	8/1929- 1/1930 179 dní	Neuspokojivý	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
157.	Strážník z Nestomic	1887	Německé	Začal pít ve válce. Ve službě se náklonost zhoršila.	Srdce nezvětšeno, játra rozšířena pod žeberní oblouk. Korsakof, desorientace časem a místem. Surový, násilný, nervózní. Tremor jazyka, záškuby v obličejí	Chronický	8/1929- 2/1930 166 dnů	Ježto ztráta paměti jen nepatrně se zmírnila, etické působení bylo marné a výsledek nepatrný	
158.	Řezník z Prahy	1891	České	Náklonost řezníků k pití. Nejprve pivo, poslední 3 léta silné kořalky.	Silný, tlustý, mírné chvění jazyka, silný tremor rukou. Hrubost, násilnost, pomatenost občasná.	Chronický	9/1929- 11/1929 67 dní	Pro krátkost pobytu a absolutní neochotu uznati potřebu abstinence, výsledek nepatrný. Brzy recidiva ústav pro choromyslné	
159.	Obchodník kožení v Zukmautlu	1901	Německé	Dokázaná dědičnost. Otec, třeba poslanec, páchne stále koňakem a má fysiognomii pijáka	Velmi silný tremor jazyka, spánek rušený, děsivé sny, ostatní orgány v pořádku, silný kuřák. Méněcennost duševní, společensky nemožný, zanedbaný. Nervóza, stálá podrážděnost, marnotratnost	Chronický	9/1929- 3/1930 177 dní	První čas velmi dobrý, dnes beze zpráv	
160.	Rytmistr z Ústí nad Labem	1980	Německé	V důstojnické společnosti již před válkou. Zvykl na pivo a víno, alkoholismus zhoršený, akutní se dostavil však po ztrát všeho velkého jmění na burze.	Jizva po operaci břicha ve válce, spánek nepokojný, trávení a stolice normální. Silný kuřák, tremor jazyka a rukou, otřesené zdraví tělesné. Srdce nezvětšeno, játra zřetelně zvětšena	Chronický	10/1929- 2/1930 125 dní	Držel se dobře	V roce 1931 smrt (ledviny, játra)
161.	Soudní rada z Jablonce n N.	1881	České	Sám svádí svůj alkoholismus na „ušťekanou tchýni“ a ženu bez inteligence	Stěžuje si na nespavost. Velký, silný, tlustý, tremor rukou a jazyka. Typická alkoholická fysiognomie, zanedbávání úřadu po několik dní	Chronický s občasnými většími záchvaty	10/1929- 12/1929 60 dní	Pro krátkost léčení, kterému se jen s odporem na čas podrobil, prognóza nevalná. R. 1934 zpráva o recidivě-pacient nechce zpět	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
162.	Kancel. oficiant stat. úřadu v Praze	1895	České	Utrpení v zajetí, ruské legie, melancholie	Srdeční akce velmi zvýšena. Nyní lepší spánek, vysoký, hubený, jizva po kožním vředu. Zanedbanost exteriéru, alkoholická žárlivost, velké duševní deprese. Tremor jazyka a rukou	Chronický	11/1929- 1930 180 dní	2 roky abstinent, r. 1934 recidiva	
163.	Konservatista z Chebu	1872	Německé	Byl kapelníkem v Srbsku u Milana a kapelníčil nebo byl členem orchestru. Zvyk pít, ale mírného, přinesl z jihu- zesílil se teprve poslední dobu, asi vlivem neúměrného postavení k jeho schopnostem	Játra nezvětšena, prostřední postavy, chabého svalstva, špatné výživy. Mírný tremor jazyka a rukou.	Chronický	11/1929- 5/1930 178 dní	Dobrý	
164.	Truhlář z Prahy	1874	České	Společenský zvyk	Břicho nadmuté, stolice, chuť k jídlu a spánek norm. Malé postavy, chabého svalstva. Chvění vyplazené jazyka a rukou. Surovost, vyhrožování, pomatenost- dodán do ústavu pro choromyslné	Chronický	1929- 1930 180 dní 2/1931- 8/1931 178 dní	Výsledek jen přechodný	r. 1932 smrt (játra, vodnat.)
165.	Rolník z Balkovic	1892	České	Dědičnost, otec piják	Spánek, chuť k jídlu a stolice norm. Velký, silný, cítí se zdrav. Chvění jazyka při vypláznutí. Poruchy myslí, 2x v ústavu pro choromyslné. Mírný tremor rukou, játra zvětšena	Periodický	12/1929- 4/1930	Pro nenormálnost prognóza nedobrá	
166.	Duch. Revident z Volovoje	1894	České	V útlém věku do války. Ruské zajetí, legie. Úřad v zapadlé podkarp. obci, příležitost v povolání (financi)	Velký, silný, dobře živý, tlustý. Tremor jazyka a rukou.	Chronický	1/1930- 4/1930	Nevalný, záhy recidiva	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
167.	Mlékař z Brandýsa n L.	1883	České	Ve válce zvykl silným lihovinám, po válce pil denně.	Velký, špatně živený, chabého svalstva. Silný tremor jazyka a rukou. Surovosti k ženě a 5 malým dětem. Intolerance k menším dávkám ztráta jmění. Silně se potí, velká žízeň	Chronický	1/1930- 4/1930 69 dní	Chrlení krve, vysoké horečky, úzkostné stavy. Odvezen jenom do sanatoria pro plicní choroby	
168.	Agent z Kamenického Šanova	1891	Německé	V 5 letech dostal od otce láhev vína, kterou vypil- otrava alkoholem. Záhy propadl pití	Nápadně úzké zorničky, srdce rozšířeno, chuť k jídlu mizí. Velký, silný, našedlá pokožka, nespavost. Silný tremor jazyka a rukou, cukání v nohou. Epilepsie alkoholická, velké duševní deprese, „hochštaplerství“	Periodický	2/1930- 4/1930 73 dní	Půl roku se držel velmi dobře, pak podvody, žalář, ústav pro choromyslné	
169.	Šofér z Blanska	1895	České	Tvrdí, že šoféři- kamarádi jej naučili pít	Prostřední postavy, chabého svalstva. Nervóza, ostatní orgány v pořádku	Chronický	2/1930- 5/1930 116 dní	Dobrý	r. 1934 umírá na rakovinu hltnu
170.	Syn obchodníka z Ljubljany	1908	Slovinský	Z rodiny velmi řádné, dva bratři normální, úzkostlivě střídmi. Náš pacient už po 16 letech sváděti se dal nehodnými druhy a pití. Méněcenný duševně	Velký, silný. Jazyk norm. Silný tremor rukou, nezvrací, chuť k jídlu dobrá. Srdce rozšířeno	Chronický	2/1930- 6/1930 126 dní	Nepřístupný etickému působení- propuštěn bez naděje	
171.	Úředník ze Světlé	1896	České	Otec přičítá synů alkoholism spolkovým schůzkám (Sokol)!!!	Játra poněkud zvětšena, činnost ostatních orgánů v norm. Prostřední velikosti, vyvinuté svalstvo a dostatek tuku. Silný tremor jazyka a rukou. Hrubost povahy, svárliivost, erotomanie. Srdce na obě strany rozšířené	Periodický	2/1930- 7/1930 141 dní	Dobrý	
172.	Dělník z Ústí n. Labem	1875	České	Rodinný rozvrat	Velký, hubený, chabého svalstva a výživy. Atrofie zrakového nervu, hluchota. Stěžuje si na bolesti a křeče obou nohou	Chronický	3/1930- 9/1930 180 dní	Beze zpráv	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
173.	Štábní rotmistr	1897	České	Svod kamarádů	Prostředně velký, zavalitý, silný. Tremor jazyka a rukou. Zbytečné srdce, mírná hypertenze. Nespolehlivost ve službě, zuřivost, duhy lehkomyšlné	Chronický	3/1930- 8/1930 174 dní	Dosud skvělý	
174.	Učitel ze Vnorov	1902	České	Spolkový život. Žádná dědičnost, manželství šťastné.	Mírný tremor jazyka a rukou. Srdce něco doprava rozšířeno. Prostředně velký, silný, bledý, silného svalstva, dobře živěný. Srdeční nevolnosti, nechut' k jídlu. V opilosti přejet autem- mozkový úraz	Chronický	3/1930- 8/1930 138 dní	Brzy recidiva	
175.	Typograf z Brna	1893	Německé	Dědičnost ze strany matčina otce. Pacient má „Wolfsrachen“- stěží se naučil mluvit. Jako vyučený typograf pil jen v sobotu. Po zastížení ženy při nevěře, pil denně.	Prostřední postavy, bledý, chabého svalstva, hubený. Chrup velmi defektní. Katarze střevní a žaludeční. Šaškovství. Mírný tremor rukou, játra něco zvětšena. Na nic si nestěžuje	Zprvu občasný, poslední léta chronický	3/1930- 3/1931 351 dní	Dosud abstinent	
176.	Řeckokatolický farář z Prešova	1889	Rusínská	Dědičnost vzdálenějšího původu. Jeden bratr zemřel na alkoholism. Dítě pacientovo fyzicky chorobné, záhy zemřelo	Prostředně velký, hubený, chabého svalstva. Nápadnou opilostí pohoršoval věřící, zlostnost, popudlivost. Srdce nezvětšeno, silný tremor rukou a jazyka, silný kuřák	Chronický	3/1930- 8/1930 153 dní	Pochybný, protože pacient alkoholism zapíral	
177.	Elektromontér z Valašs. Meziříčí	1901	České	Typický případ dědičného alkoholism. Děd i otec náruživí pijáci	Silný kuřák, velký, silný a dobře živěný. Mírné chvění jazyka a rukou. Jako poručík degradován pro různé kousky v opilosti. Dnes dělníkem elektromont. Vypjatý erotism, ztráta charakteru	Chronický	4/1930- 5/1930 43 dní	Po porušování dom. Řádu a abstinence vyloučen z ústavu	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
178.	Učitel z České Čermné	1889	České	Tvrdí, že zvykl pít ve válece. Žádné dědičnosti, manželství šťastné	Játra mírně zvětšená, tachykardie, silný, dobře živý. Mírný tremor rukou a jazyka. Zarudlost tváře, svalstvo chabé	Chronický	4/1930- 7/1930 89 dní r. 1931 24 dní r. 1934	Pro krátkost léčby po 2x výsledek netrvalý. Dne se drží	
179.	Úředník soukromý z Prahy	1892	České	Společenský zvyk bez hlubších příčin. Bonvivant.	Játra těžko nahmatatelná. Nápadně úzké zorničky, ostatní funkce v pořádku. Prostředně velký, silný, dobře živý. Mírný tremor jazyka a rukou. Beze změn organ. tlusté břicho	Chronický	4/1930- 6/1930 59 dní	Pro krátkost léčení výsledek nejistý. Beze zpráv	
180.	Pokryvač z Teplíc Šanova	1886	Německé	Bez hlubších příčin, manželství dokonalé, jenom svod kamarádů	Srdce rozšířeno, epileptické záchvaty dle udání. Velký, bledý, jazyk povleklý, chvěje se. Tremor rukou. Úplná, bezpříkladná zpustlost fyzická a mravní. Na obou dětech pacientových viditelné následky otcova pijáctví (nervóza, sklony k prostituci)	Chronická	4/1930- 10/1930 193 dní	Bezvýsledné, recidiva	V r. 1931 umírá, vypil láhev líhu najednou
181.	Advokát z Turč sv. Martina	1881	Československé	Dědičnosti nelze zjistit. Typický zakrslík, velké inteligence. Typický dipsoman, dříve rok, dva, pak propadá alkohol. Příšerné formy.	Předčasně zestárlý, malý, v předu i vzadu hrbatý. Velké duševní úchylky- přišel všemi sanatoriem, kdež vydržel stěží měsíc. V ústavě první dny vypil pacientům kolínskou vodu, vodičku na vlasy a alpu.	Dipsomanie	4/1930- 5/1930 18 dní	Prchl v noci. Po 2 letech ztráta dipl. dokt. vězení, zpronevěra sirotčích peněz	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
182.	Pekař z Freudenthalu	1875	německé	Za války zhroucení nervů a alkoholism těžké formy.	Předčasně zestárlý, špatně živěný, chabého svalstva. Umělý chrup. Zanedbávání řemesla, zuřivost, ohrožování rodiny. 2x delirium, zeslabené dýchání. Tremor jazyka a rukou	Chronický	4/1930- 7/1930 91 dní	Výsledek nejistý	
183.	Tovární mistr z Warnsdorfu	1891	Německé	Dědičnost, otec zemřel v 50 letech jako piják	Lehký bronchitis. Dříve zvracel, velmi silný tremor rukou. Prostřední postavy, chabého svalstva, horní chrup umělý. Organism nezasažen	Chronický	4/1930- 8/1930 108 dní	Beze zpráv	
184.	Řídící učitel z Čes. Těšína	1887	České	Své pití svaluje na sváry s tehyní a ženou	Spánek špatný, velký, tučný, silného svalstva. Mírný tremor rukou. Ischias, kazy povahy	Chronický	4/1930- 9/1930	Dosud se drží	
185.	Obchodní zástupce z Teplic Šanova	1865	Německé	Společenské vyloučení pijácké. Nic hlubšího	Mírná arterioskleróza, mírné chvění rukou. Na pravé straně hluboce vtažená operační jizva. Velký, silný, jeho stáří odpovídající výživě. Stěžuje si na nervózu, srdeční potíže, fyzicky i nervové záchvaty. Bolesti hlavy, nespavost. Jako hoch prodělal typhus.	Periodický	4/1930- 5/1930 30 dní	Drží se dosud ve styku s ústavem	
186.	Úředník ze Šahů	1900	Slovenské	Svody společenské	Játra nepatrně zvětšena, velký, silný. Zvláště silné svalstvo, mírné chvění rukou. Žádné patologické změny, lehčí nervóza.	Periodický	4/1930- 10/1930 180 dní	Dobrá	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
187.	Obchod. příručí ze Židenic	1910	Německé	Vyslovená dědičnost. Otec se upil rumem, matka zemřela na TBC. Bratr pacienta piják. Začal pít teprve před rokem, sveden kamarády	Tremor rukou, stěžuje si na nervózu. Silného svalstva, střední postavy, velikosti. Organism nepoškozen. Na pravé rohovce stará jizva, vpravo nahoře zostřené	Chronický	4/1930- 5/1930 30 dní	Pro krátkost léčby výsledek nejistý	
188.	Obchodník z Liberce	1888	Německé	Pil ze zoufalství nad hospodářskou katastrofou. Selfman- z dělnického syna továrníkem textil krizí průmyslovou ztratil továrny, zůstal malý obchod	Mírná chuť k jídlu, játra přesahují o šíři rukou žeber. oblouk. Prostřední velikosti, dobrý výživy, nespavost. Silný kuřák, silný tremor rukou. Ztráty paměti lehčího rázu, alkoholické epilepsie	Chronický	5/1930- 6/1930 30 dní	Pro krátkost léčby prognóza zlá	V r. 1931 umírá
189.	Revírník z Hastan	1886	Německé	Pil dosud mírně, ale od chvíle, co se mu nešťastnou náhodou zastřelil jediný milovaný syn a pacient sám si sestřelil 3 prsty, začal silně pít.	Játra něco zvětšena. Spánek a chuť k jídlu v norm. Prostřední postavy, silný, tlustý. Zvrací, obličej cyanotický, silný tremor rukou a jazyka, srdce do leva rozšířeno	Chronický	5/1930- 6/1930 30 dní 11/1931- 5/1932 172 dní	Přes krátkost léčby držel se několik měsíců, pak silná recidiva. Po roce znova do Tuchlova, výsledek lepší	
190.	Hostinský z Mostu	1898	Německé	Pítí zavinil románový život s otřesy. Než se vrátil z vojny oženil se mu otec s jeho snoubenkou. Pacient utekl co stevard do Ameriky. Tam se oženil, ale po návratu domů žena nemohla zvyknout na evropské poměry a utekla do Ameriky. Přes druhý sňatek s krásnou dívkou neštěstí už pokračovalo	Prostřední velikosti, slabší, subictericky zabarvený. Tremory, lehce rozšířené srdce do leva. Hrubost, násilnost marnotratnická. Lehké zvětšení jater, stěžuje si na silné bolesti prsou při dýchání- plicní nález negat.	Chronický	5/1930- 7/1930 68 dní	Nevydržel v ústavu	Zemřel v r. 1931 na TBC
191.	Zahradník ze Schönlinde	1885	Německé	Svaluje své pítí na svod přátel. Dědičnost neprokázána	Velmi slabý, bledý. Zvýšené bolestivé reflexy	Periodický	5/1930- 12/1930 184 dní	Sliboval abstinenci-beze zpráv	
192.	Rotmistr z Prahy	1883	České	Pacient svaluje pijáctví své na excentrické chování ženy. Lakomost, hubatost. Jiné zprávy: žena vzorná, muž dareba	Tlustý, nález dobrý, zpomalená srdeční akce. Játra nezvětšena. V pítí hrubý, službu propíjí	Chronický	6/1930- 12/1930 202 dní 8/1932- 2/1933 182 dní	Přes sliby abstinence za rok recidiva. Zase neúspěch- pro úplné zkažení charakteru	



Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
193.	Soudní zřízenec z Kremnice	1882	České	Ruský legionář na Slovensku propadl kořalce poslední léta	Malý, slabý, srdce lehce rozšířeno. Plícní nález normální, reflexy zvýšeny	Chronický	6/1930- 10/1930 127 dní	Slibuje nápravu- prognóza však nevalná	
194.	Rolník ze Suchodola	1889	České	Bez hlubších příčin, hony, spolky	Bílek v moči	Chronický	6/1930- 7/1930 27 dní	Přes krátkost doby držel se dlouho. Po recidiv 1932 zase měsíc v Tuchlově. Drží se obstojně	
195.	Drogista	1884	Německé	Oběť povolání, výroba rumu v drogerii	Pomatenost, zuřivost, ústav pro choromyslné	Chronický	6/1930- 11/1930 90 dní		
196.	Zahradník z Něm. Mlékojed	1876	Německé	Dle výpovědi soud. rady přítele rodiny- vlivem svárivosti ženiny propadl pohoršlivému pijáctví	Prodělal tyfus, operován na tříselnou kýlu. Manželka měla 1 abortus v 5. měsíci, 1 dítě předčasně porodila (7. měsíci) zemřelo po 3 dnech. Spánek špatný, chuť k jídlu snížena, tremor	Chronický	7/1930- 10/1930 67 dní	Pro krátkost pobytu výsledek nejistý	
197.	Hostinský ze Stražiska	1890	České	Nájem hospody z pořádného úzkostlivě střídmeho člověka stává se znenáhla piják	Prostřední postavy, zavalitý, dobře živý. Velmi silný tremor rukou. Zuřivost, také jazyk se chvěje při vyplazení. Srdce zřetelně rozšířeno, játra silně zvětšena	Chronický	7/1930- 12/1930 132 dní	Držel se 2 léta, pak recidiva a bláznec	
198.	Majitel pohřebního ústavu z Berouna	1873	České	Pacient tvrdí, že příčinou jeho pití jsou útrapy válečné. Syn však tvrdí, že otec pil od mládí, a že ani šťastné manželství (resp. Hodná žena) nezachránilo jej od pití	Sklon k výstřednostem. Prostřední velikosti, zavalitý, předčasně zestárlý. Velmi silný tremor rukou, svalstvo chabé. Traumatický alkoholism, v noci převládá popelnici- kopal ji na Václ. náměstí jako fotb. míčem- na druhý den o tom nevěděl	Chronický	8/1930- 10/1930 66 dní	Pro krátkost léčení výsledek nejistý	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
199.	Kovář ze Majetína	1897	České	Snoubenka se mu vdala za jiného- když byl na vojně- ze žalu začal pít	Játra nezvětšena, dříve zvracel. Chuť k jídlu a stolice dobrá. Velký, silný, dobře živěný. Mírný tremor rukou a jazyka. Chudokrevnost, nespavost, melancholie, svárliivost, velikášské, výbušnost	Chronický	8/1930- 12/1930 120 dní	Výsledek první čas dobrý, že se mohl po roce oženiti	
200.	Obchodník z Prahy	1864	České	Jako tovaryš v Německu zvykl na excesy v pití	Svalstvo chabé, srdce normální, břicho následkem tloušťky nadmuté. Syni abstinenty a šířiteli adventismu (a základ misijního ústavu v Loděnicích)	Periodický	8/1930- 10/1930 30 dní	Pro krátkost léčení výsledek nejistý	
201.	Hostinský ze Strážnice	1898	České	Příležitost v obchodu, nejvíce začal pít po nechtěném sňatku s mladou ženou		chronický	9/1930-2/1931 137 dní	První rok se držel pak recidiva. R. 1934 opět léčba v ústavě	
202.	Pekař z Cinwaldu	1888	Německé	Zvykl z poslední doby	Velký, silný, chabého svalstva, střední výživy. Horní chrup silně defektní. Za války měl zánět nervů. Mírný tremens rukou, srdce na obě strany rozšířené, játra velmi zvětšena	Chronický	9/1930-10/1930 25 dnů	Pro krátkost léčby bez výsledku	
203.	Syn statkáře ze Sráže	1909	České	Melancholie. Jako dítě polekán děvečkou přestrojenou za čerta, dostal epilepsii. Z tvrdomyšlnosti nad beznadějným stavem hledal v pití útěchu a zapomenutí.	Epilepsie, velmi tlustý. Tvrdomyslnost, sebevražedné pokusy i v Tuchlově. Tremor rukou	Chronický	9/1930- 10/1930 34 dní	Pro krátkost pobytu bez výsledku. Intabus v Bohnicích	
204.	Učitel z Jansdorfu	1892	Německé	Zajatecká psychóza, náklonost zesílená společenskými pitkami v zapadlé vesnici	Zavalitý, silný, dobře živěný. Obličej nápadně zarudlý. Silný tremor jazyka a rukou. Žaludek nadmutý, játra trochu zvětšena. Časté ranní zvracení, břicho tlusté	Chronický	9/1930- 11/1930 50 dní	Neschopen vydržet v léčbě, i přesto že byly všechny předpoklady (dovolená, peníze), opustil předčasné ústav	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
205.	Řezník z Brna	1869	České	Obvyklé řeznické nervóz. Při litkupech se pije- svod kamarádů řezníků. Typický odpor manželčin k mužovým možnostem dodělat statek	Játra trochu zvětšená, silný, dobře živěný. Tremor rukou. Hrubost, násilnost, nervóza. (dcera představenou kláštera)	Chronický	9/1930- 6/1931 264 dní	Výsledek přes pokročilě stáří dosud slušný	
206.	Syn hostinského ze Štěpánova	1906	České	Otec hostinským, ale z domu náklonosti nezná k pití, nýbrž zkažil se teprve na hospodářské škole. Tyto jsou všude semenišťem zkázy a alkoholismu (jako zvěrolékařské školy).	Velký silný, dobře živěný. Proděl 3x zánět plic, na vojně tyfus. Robustní, zdraví, nedotčen alkoholismem. Silný tremor jazyka a rukou	Periodický	10/1930- 9/1931 205 dní	Dosud dobrý	
207.	Soukr. úředník z Frýdlanska	1900	Německé	Žádné zatížení, pacient účetním v lihovaru a zkáza majitelem podnikatelem jenž s nám flámoval.	Žaludek i nervová soustava ořesena. V ústavě i po měsících léčby návaly nervózy, melancholie, tvrdomyšlnost. Břícho tlusté, žaludek rozšířen. Tremor rukou mírný, spánek rušený	Chronický	10/1930- 10/1931 364 dní  8/1932- 1/1933 128 dní	Výsledek po první léčbě netrval dlouho, po roce abstinence (recidiva). Po celou dobu druhé léčby ještě větší nervové záchvaty, jež prognózu ztěžovaly	
208.	Bankovní úředník z Prahy	1883	České	Ani zatížení, ani rodinné poměry- dlouholetý skupinový zvyk	Dobře živěný, bledý, chabého svalstva. Silná nervóza, nespavost, zažívací potíže. Chvění rukou a jazyka, trpí chron. Obstipací. Tlusté břicho, spánek se nyní zlepšil.	Chronický	10/1930- 12/1930 57 dní	Nechtěl vytrvati v léčbě, nutnost abstinence neuznal. „aspoň jednu“ neustále opakoval	Po roce smrt
209.	Úředník z Prahy	1892	České	Dle spolehlivého sdělení sestry žádný alkoholismus nebyl. Pacient navykl na pití až ve válce	Srdece nezvětšeno, játra ano. Prostřední postavy, chabého svalstva, méně dobré výživy. Velikářství, hrubost	Chronický	10/1930- 12/1930 68 dní	Nevytrval v léčbě, brzká recidiva	
210.		1904	Německé	V rodině žádný alkoholismus. Mladík ze zvědavosti zkoušel morfin a na ten navykl. Poté odjel do Brazílie a začal pít, odvykl od morfinu. Zvláštní případ	Velký, bledý, chabého svalstva. Silný kuřák, tremor jazyka a rukou. Jizva u žeber po střelné ráně. Chrup umělý	Chronický	10/1930- 12/1930 44 dní	Odjel zpět do Brazílie	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
211.	Správce v Litoli	1881	České	Navykl bez hlubších příčin	Velký, našedlý, silný, chabého svalstva. Tremor jazyka a rukou. Přeskakování a ztráta paměti. Prodělal zánět plic a pohrudnice. Spánek slabý, časem rušený	Chronický	11/1930- 12/1930 37 dní	Nevydržel v léčení- případ bez naděje	
212.	Úředník z Prahy	1889	České	Pro pití všude propuštěn. Absolutní neschopnost práce tělesné i duševní.	Prodělal 2x zánět plic, tremor rukou. Velký, našedlý, chabého svalstva, plochý hrudní.	Chronický	11/1930- 4/1931 160 dní	Propuštěn pro TBC	
213.	Učitel z Krsovic	1896	České	Ponenáhlým zvykem	Velký, silný, svalnatý, dobře živý. Mírný tremor rukou, plíce bez nálezu	Chronický	11/1930- 5/1931 181 dní	Dobrá	
214.	Major z Přerova	1892	České	Francouzské legie. Po návratu do vlasti z Francie zesílil	Levý ukazovák zkrácen. Velký, hubený, chabého svalstva. Chvění rukou. Úžasné změny nálady, žárlivost, urážlivost	Chronický	12/1930- 3/1934 713 dní	Absolutní úspěch	
215.	Obchodník z Halenkova	1881	České	Otec jeho zemřel, co velký piják. Pacient pije už 20 let (poslední dobou líh)	Srdce nezvětšeno, stěžuje i na nespavost. Velký, zavalitý, chabého svalstva. Epilepsie alkoholická, velmi silný tremor rukou. Cukání v obličeji. Delirium tremens 8 měsíců v ústavě pro choromyslné.	Chronický	1/1931-4/1931 109 dní	Výsledek první čas dobrý	
216.	Učitel z Vrbčan	1899	České	Z rodiny nezatížen. Znenáhly zvyk- svody kolegyň	Spánek špatný, prostředně velký, slabý, chabého svalstva. Špatné končetiny, neurastenien. Tremor jazyka a rukou	Chronický	1/1931- 7/1931 170 dní	Pochybný	
217.	Rolník v Blatnici	1882	Německé	Piják piva- jen zvyk, bez hlubších příčin a bez dědičnosti		Chronický	1/1931- 6/1931 161 dní	Výsledek do 1935 skvělý- pacient dosud příkladný abstinents	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
218.	Malíř pokojů z Nýřan	1882	české	Pijáctví obvyklá nemoc malířů, objevila se záhy bez hlubších příčin	Prost. Postavy, slabý, špatně živěný. Po celých plicích bronchitis, srdce nezvětšeno. Silný tremor rukou	Chronický	2/1931- 8/1931 184 dní	Výsledek částečný	
219.	Hodinář z Teplic	1896	České	Zvykl pít na vojně, z rodiny žádné	Tremor jazyka a rukou, srdce nezvětšeno. Prostřední postavy a síly, chabého svalstva. V obličejí četné jizvy po akné, žaludek nadmutý, ranní zvracení, játra silně hypertrofická. Velikářství, falšoval voj. Dokumenty a vydával se za kapitána- očitelná psychóza	Chronický	3/1931- 8/1931 155 dní	Pro porušení dom. Řádu vyloučen a poslán do ústavu pro choromyslné	Zemřel v blázinci 1934
220.	Mistr tovární z Krásné Lípy	1900	Německé	Zvyk z vojny	Prostřední postavy, silný, dobře živěný. Mírný tremor rukou. Naříká na cukání v rukou a nohou. Bolesti hlavy, spánek špatný, chuť k jídlu dosti dobrá. Srdce doprava rozšířeno	Pacient pije po troškách jenom ve službě, hospody ignoruje, po návratu domu se nehne. Rodina tvrdí, že je alkoholikem	3/1931- 8/1931 164 dní	Nedostatek dobré vůle a inteligence- prognóza nejistá	
221.	Fin. Strážce z Rachova Pod. Rus	1897	České	Oblíbil si laciná vína, poté mu nestačila a začal pít kořalky	Prostřední postavy a síly, dobře živěný, tremor rukou. Byl léčen 3 měsíce na gastroen., za války typhus. Spánek dobrý	Chronický	3/1931- 6/1931 87 dní	Přes krátkost léčby držel se dobře do r. 1934, poté recidiva	
222.	Truhlář z Prahy	1901	České	Ponenáhly zvyk, zesílený stinnými stránkami povahy (domýšlivost, velkopanské choutky, etotomnie).	Játra nezvětšena, nadprůměrně velký, štíhlý, chabého svalstva. Kuřecí prsa, tremor rukou	Chronický	3/1931- 9/1931 183 dní	Roky se držel, poté rozvod- recidiva	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
223.	Katolík z Hnojníku	1891	České	Ponenáhlý zvyk, slovácké vína. Pil alkohol nápadného pohoršivého způsobu	Bledý, špatný chrup. Mírný tremor rukou. Játra nenápadně zvětšená, chuť k jídlu a spánek dobrý. Úplně zničený, na kost vyhublý. Během léčby přibral o 20 kg.	Chronický	3/1931-8/1931 140 dní	Výsledek dosud slušný	
224.	Sklář z Lučan	1881	Německé	Bez hlubších příčin	Malý, šedivý, chabého svalstva a výživy. Udává astmatické záchvaty, mírný tremor rukou. Játra zřetelně zvětšená	Chronický	4/1931-8/1931 120 dní	Dobrý	
225.	Příručí obch. z Frymburk	1903	Německé	Lehkomyšlné společnosti, lehkost dát se svést. Duševní omezenost	Stěžuje si na bolesti hlavy a nespavost, chrup špatný. Chabé svalstvo, melancholie, neurózy. Mírný tremor rukou	Chronický	3/1931- 6/1931 95 dní	Musel na vojenské cvičení- beze zpráv	
226.	Kom. Soc. péče v Praze	1890	České	Dědičnost v rodinné šílenství a sebevraždy. Pacient po doktorátu záhy začal pit (dipsomanie). Pro pohorlivé excesy zbaven svého místa, poté peníze, rozvede se žena je psychopat	Žaludek vzedmutý, trpí časovým meteorismem, játra nezvětšena, stěžuje si na neurasthemii a nu. Častá zácpa, spánek dobrý	Dipsomanie s jejími strašlivými úkazy	4/1931- 1/1932	Výsledek první půl rok dobrý, pak recidiva obvyklého rázu a ústav pro chorom. v Brodě	
227.	Syn zvonáře z Prahy	1891	České	Sklony k alkoholismu už v mládí. Degenerace tělesná (hrbáček) i duševní a mravní	Byl v poslední době 3 měsíce na psychiatrické klinice pro delirium. Malý, chabého svalstva a výživy. Srdce do leva rozšířeno, neurastenie, kazy mravní. Tremor rukou velmi silný	Chronický	1/1931- 3/1931	Z trestu pro pití a porušování domácího řádu vyloučen z ústavu	
228.	Zahradník ze Studnice	1900	České	Jenom svádění kamarádů. Rodinné i hospodářské poměry dobré	Velký, silný, dobře živený. Mírný tremor jazyka a rukou. Úžasné duševní deprese (ani jednou v ústavě nepožil sousto, ležel 14 dní jen na loži)	Chronický	6/1931- 10/1931 136 dnů	Dodnes jasným abstinentem	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
229.	Obchodník z Liberce	1894	Německé	Vyslovení dipsoman s obvyklým občasnými neklidem, melancholií. Matka excesy v pití. Psychopat, léčený v německém sanatoriu. Rozluka i ztráta jmění, obchodu.	Lehká arytmie, játra nezvětšena, žaludek vzedmutý. Malá chuť k jídlu, stolice a ostatní funkce v normálu. Sportovec, velmi silný a zdravý. Domýšlivost a změny nálad. Silný tremor jazyka a rukou.	Chronický, dipsom. Excesy	6/1931- 9/1931 97 dní	Pro absolutní neochotu léčit se propuštěn	
230.	Farář z Jednova	1886	České	Pomalá zvyk se zvrtil v excesy pohoršlivého rázu	Velmi silný tremor rukou, v moči stopy bílku. Prostřední velikosti a výživy, velmi chabého svalstva. Stěžuje si na neuralgii revmatismu a nespavost. Játra znatelně zvětšená	Chronický	6/1931- 10/1931 114 dní	Byl by potřeboval opětovně rok léčby	
231.	Učitel z Rožmberku	1873	Slovenské	Zvyk slovenských kantorů. Hrubší formy nabyl po ztrátě 20tisíc u příbuzného v Maďarsku. Jinak bohatý, manželství spořádané. Nepil z lakoty za své, jen se nechal hostiti. Žádná dědičnost	Prostřední velikosti, hodně šedých vlasů, špatné výživy. Silný tremor rukou, nervóza, dojem pomatence.	Chronický	6/1931- 10/1931 131 dní	dobrý	
232.	Krejčí z Teplic	1895	České	Ponenáhly zvyk, rodinné poměry spořádané	Velký, prostř. silný, dobře živý. Tremor rukou, plíce a srdce bez nálezu, zanedbávání práce podrazy	Chronický, zhoršený periodickými záchvaty	6/1931- 9/1931 99 dní	Držel se rok- pak recidiva	
233.	Obchod. Příručí z Mattendorfu	1911	Německé	Až vyrostl v pivovarském ovzduší (otec strojníkem v pivovaru) objevily se sklony k pití teprve poslední dva roky, kdy byl zaměstnán v lahůdkářském obchodě	Velký, silný, dobře živý. Velmi silný tremor rukou. Zachovalý, svěží, zdraví. Játra nezvětšena, moč bez bílku	Občasný, příležitostný	6/1931- 8/1931 63 dní	Opustil ústav přímo na vojenské cvičení	
234.	Syn obchodníka z Hrádku	1877	České	Nezatížen. Sestry řádné, bratr též lehkomyšlný. Svody kamarádů	Prostřední postavy, chabého svalstva. Po druhém dopravení do ústavu halucinační stavy	Chronický (náklonost k menším dávkám)	V roce 1931 120 dní V roce 1933 60 dní	Po první pobytu brzy recidiva. Druhý předčasně ukončen z nedostatku finančních prostředků	1934 umírá

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
235.	Řídicí učitel v Soběslavě	1877	České	Dědičnost, otec alkoholik, bratr alkoholik	Tlusté břicho, játra přesahují o několik prstů žeberní oblouk. Stolicе řídké 3x denně. V moči stopy bílku. Prostřed. Velikosti, chabého svalstva. Tremor rukou, úplná ruina tělesná a duševní, ztráta paměti.	Chronický	7/1931- 9/1931 71 dnů	Játra velmi špatná, dopraven do teplické nemocnice	Do týdne umírá
236.	Strojmistr z Čes. Budějovic	1889	České	Zvyky z války. Rodinné poměry velmi spořádané	Prostřední velikosti, zavalitý, silný, dobře živěný. Prodělal pneumonii. Silný tremor jazyka a rukou.	Chronický	7/1931- 10/1931	Skvělý- dosud (1935) plný abstinence- naše chlouba	
237.	cestmistr z Husta	1887	České	Vliv rusínské vesnice. Rodinné poměry i hospodářské dobré	Prostřední postavy, zavalitý, dobře živěný, tlusté břicho. Silný kuřák, silný tremor jazyka a rukou. Žárlivost alkoholická. Játra mírně zvětšena	Chronický	7/1931- 9/1931 56 dní	Pro krátkost léčby výsledek nejistý	
238.	Elektromontér z Prahy	1904	České	Nezaměstnanost a nešťastná láska. Melancholie, duševně méněcenný	Prostřední velikost, silný, dobře živěný. Silný kuřák, lehký tremor rukou, sebevražedné sklony, erotismus.	Chronický	7/1931- 8/1931 30 dní	Nevydržel v léčbě, proto prognóza nejistá	
239.	Obchodník z Prahy	1886	České	Franc. Legionář, invalida. Otřesy nervů zřejmě následek válečných útrap	Nervóza, přecitlivělost, nedůtklivost	Chronický	7/1931- 10/1931 87 dní	Nevydržel v léčbě	
240.	Syn hostinského z Mostu	1905	Německé	Žádná dědičnost, otec- hostinský, řádný, vážený muž. Syn zvykl na pití doma.	Malý, chabého svalstva. Silný tremor jazyka a rukou. Játra nezvětšena, plíce beze změn	Chronický s period. Záchvaty	7/1931- 9/131 55 dní	Utíkal z ústavu, aby pil, proto propuštěn	



Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
241.	Statkář z Višňovic	1886	Německé	Žádná dědičnost, hospodářské poměry výborné. Zvykl na lihoviny ponenáhle. Bez hlubších příčin	Srdce doprava rozšířeno. Velký, silný, dobře živěný. Na horná dásni umělý chrup, jazyk povlečený, silný tremor rukou. Při příchodu v ústavě 3 dny úporné halucinace. Pak jeden z nejlepších ošetřovanců. V moči stopy bílku a cukru.	Chronický	7/1931- 2/1932 171 dní	Dosud (r. 1935) nejlepší zprávy- píše stále	
242.	Učitel z Humné (Pod. Rus)	1881	Rusínské	Zvyk nenápadný	Hranice jater normální. Vlevo kýla tříselná, velikosti malé dětské hlavy. V moči bílek. Malý, velmi vyhublý, svalstvo velmi chabé. Neklidný spánek, nervozita, zažívací potíže, bolesti hlavy. Silný kuřák, jazyk povleklý, na plicích silné staré rachoty a šelesty	Chronický	8/1931- 10/1931 70 dní	Pro krátkost léčení prognóza nejistá, ale do r. 1935 píše, že se drží	
243.	Úředník zemsk. Úřadu v Praze	1889	Německé	Pacient tvrdí, že pije teprve 2 roky. Jeho bratr však praví, že pití trvá už řadu let. Druhou z pohnutek pití je však úporný suchý lišej, jenž způsobují otravné bolesti. Našel uklidnění v lihovinách, rozvrat rodinný, žena mu utekla, rozvod	Prostřední postavy, silného svalstva. Stěžuje si na srdeční potíže, časové bolesti žaludku, chvění rukou, kuřák. Svárliвість, smyslůst, podezření ze zneužívání dívek.	Chronický	8/1931- 1/1932 172 dní	Sliboval abstinenci, ale brzy pensiován pro svárliвість povahu. Žije se služebnou a nepije	
244.	Vrchní četn. Stážista z Vyšší Apše	1886	České	Zvyk- teprve 4 poslední léta- dle tvrzení ženy	Velký, silný, dobře živěný. Jazyk nepovleklý, chrup až na 2 zuby dobrý. Břicho nadmuté, pupeční kýla, nosí bandáž, játra nezvětšena. Normální moč, mímý tremor rukou	Chronický	8/1931-10/1931 108 dní	Není abstinentem, ale drží se slušně	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
245.	Kancelista elektr. Podniků v Praze	1884	České	Svod kamarádů. Rodinné i hospodářské poměry dobré, vlastní krásnou vilu. Pracovník nezvyklé inteligence a energie	Velký, prostředního svalstva. Plíce, srdce a břišní orgány bez nálezu. Chrup bezvadný, chvěná rukou, moč bez bílku. V excesech surový, ohrožoval rodinu na životě.	Občasný	8/1931- 1/1932 170 dní	Dokonalý abstinents, něžný manžel, hodný otec. Stále ve spojení s námi	
246.	Hoteliér z Tatranské Lomnice	1875	Německé	Z rodiny vedení řádné, jeden bratr lékař, druhý advokát. Pacient jako cukrář v Anglii navykl na silnější lihoviny, ale problémy začal mít až poslední léto doma. Pouhý zvyk, bez hlubších příčin. Majetkové i rodinné poměry velmi dobré.	Prostřední postavy a síly, šedivý. Nekuřák, prodělal 2x zánět plic. Svalstvo chabé, tlustý.	8/1931- 1/1932 163 dní	Chronický	Velmi dobrý, dosud abstinents, dlouho ve spojení s ústavem	
247.	Poštovní asistent z Košic	1894	České	Před přestěhováním na Slovensko střídmý úředník. Zvykl na vína a borovičku a byl ztracen. Žena hodná, jedno dítě stále churavé	Chuť k jídlu a spánek špatný. V moči stopy bílku a cukru. Prostřední velikosti, silný, dobře živý. Obličej zarostlý, srdce doprava rozšířeno. Ranní zvracení, silný tremor rukou, jazyk povleklý, játra nezvětšena	8/1931- 1/1932 136 dní	Chronický	Výsledek pomíjející, po roce recidiva, nedostatek dobré vůle	
248.	Vinárník z Prahy	1890	České	Majitel noční vinárny. Příležitost v povolání. Žena bývalá prostitutka, ale hodná a pečlivá. Hospodářské poměry velmi dobré	Velký, silný, dobře živý, tlustý. Srdce nezvětšeno, játra zřetelně zvětšena, trpí zácpou. Vyslovená fysiog. Pijácká. Silný tremor rukou a jazyka	Chronický	8/1931- 9/1931 30 dní	Neochota léčit se brzy recidiva	Smrt téhož roku (zabil se pádem v opilosti)
249.	Lesní adjunkt z Velkých Vřídlovic	1899	Německé	Z vinného kraje, zvyk v mládí	Vymětlivost, podrážděnost. Výměny nálad, melancholický pláč	Chronický	8/1931- 2/1932 183 dní	Dobrý	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
250.	Adjunkt na dráze z Prahy	1884	České	Zvykl pít piva na studiích, takže techniku nedokončil pro pítí. V úřadě nedbalost. Dluhy. První žena pracovala na soudě, druhá výbušné povahy	Velký, silný, dobře živěný, šedivý, svalstvo chabé. Srdce nezvětšeno, srdeční ozvy temné. V pítí bezohledný, surový. Játra nezvětšena, mírný tremor rukou	Chronický	9/1931- 3/1932 176 dní	První rok dobrý, ale poté recidiva	
251.	Dělník mistr z Dolního Jiřetína	1888	České	Návyk, svody kamarádké. Manželství dobré, 6 zdravých dětí. Trochu bídy	Stěžuje si na zácpu. Prostřední velikosti a síly, výživa v poslední době zlepšená. Srdce nezvětšeno, ozvy temné. Silný tremor rukou	Chronický	9/1931- 11/1931 91 dní	Dobrá	
252.	Bývalý továrník z Brna	1893	Německé	Pítí zavinila finanční katastrofa. Musel velké podíly odvésti matce a sestrám. Podnik sám ztroskotat evropskou hospod. Katastrofou. Holandsko, kam z 80% dodával, začalo samo vyrábět jeho výrobek. Zoufalstvím propadl pítí. Žena dobrá	Úplné nervové zhroutění, melancholie	Chronický	9/1931- 3/1932 172 dní	Výsledek skvělý, abstinencem stále, s ústavem ve spojení. Hospodářsky zajištěn a šťasten	
253.	Zubní technik z Ústí n. Labem	1900	Německé	Od plynové otravy na franc. frontě začal pítí. Poté nešťastná sňatek, který vše ještě zesílil. Žádná dědičnost	Srdce a plíce bez nálezu. Játra poněkud zvětšena. Chut' k jídlu a stolice norm. prostřední velikosti a síly, chabého svalstva, dobré výživy. Ranní zvracení, jazyk povleklý, chvěje se. Silný tremor rukou, nervóza. Žaludeční a střední potíže	Chronický	10/1931- 4/1932 180 dní	Drží se statečně a navštěvuje nás	
254.	Restauratér z Neudeku	1882	Německé	Příležitost v povolání	Zachovalá	Chronický	10/1931-12/1931 60 dní	Pro krátkost léčby a povolání hostinské výsledek nejistý	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
255.	Městský oficiál z Olomouce	1899	České	Vyslovená dědičnost- otec alkoholik. S první ženou rozveden, druhá žena ušlechtilá, jemná	Zavalitý, prostředně veliký, dobře živý. Jazyk povleklý. Po celých plicích četné bronch. Rachoty. V opilosti násilný, surový. Tremor rukou nemá.	Periodický	10/1931- 1/1932 90 dní	Pro krátkost léčby a dipsom. Charakter prognóza slabá. Brzy recidiva	
256.	Profesor z Uh. Brodu	1897	České	Zvláštní případ. Z kofeinismu do alkoholismu. Když studoval byl úplným abstinentem	Prostředně velký, silný, zavalitý. Cukání v obličeji a v nohou. Silný tremor rukou. Zanedbával školu, do ústavu přivezen nervově zřízen. Vodoléčba a abstinence udělaly zázrak.	Chronický	11/1931- 6/1932 177 dní	Skvělý V roce 1935 se oženil	
257.	Pekař ze Suvejovky	1896	Německé	Zplozen otcem korelačníkem, který zemřel mlád. Psychóza, melancholie, změny nálad. Žena trochu nervózní a umluvená.	Prostřední postavy, silný, dobře živý. Jazyk povleklý, silně se chvěje. Velmi silný tremor rukou. Mamotratnost, hrubosti. Předtím již léčen v zahraničí pak recidiva. Špatný spánek	Chronický	11/1931- 4/1932 V r. 1934 30 dní	Celý rok se držel, pak recidiva	
258.	Kapitán	1892	České	Dipsomanie. Na vojně předpensiován svobodou. Nedostatek orientace o své stravě. Nedostatek dobré vůle	Velký, silný, tlustý. Jazyk povleklý, nezvrací. Lehký tremor rukou. V ústavu jemný, dokonalého chování	Dipsomanie	11/1931- 5/1932 181 dní	Rok abstinentem, pak nové záchvaty	
259.	Sklář ze Smržovky	1890	České	Zvyk zesílený v úporné pijáctví. Dědičnost nedokázaná. Pitím rozvrátil rodinu, žena s dětmi od něho utekla	Silný kuřák, játra zvětšena. Chut' k jídlu, stolice a spánek norm. Malý, zavalitý, bledý, chabého svalstva, méně dobré výživy. Mírný tremor rukou, jazyk povleklý	Chronický	12/1931- 3/1932 110 dní	Beze zpráv	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
260.	Obchodník z Klučenice	1901	České	Příležitost v obchodě	Játra zvětšena, prostředně velký, zavalitý, bledý. Rty bledé, jazyk povleklý, nahluchlost. Mírný tremor rukou. Neschopnost práce, dluhy	Chronický	1/1932- 7/1932 184 dní	Dobry, dlouho spolu ve spojení	
261.	Stav. Kreslič z Kroměříže	1895	České	Zvykl pít na vojnĚ. Pro rvačku s policistou degradován. Žádná dědičnost	Játra něco zvětšena, spánek rušený. Velký, prostředně silný, dobře živěný. Prodělal 2x úplavici. Jazyk povleklý, tremor rukou. Rozhazování peněz, šílenceká štedrost. Dojem tuláka	Chronický	1/1932-7/1932 181 dní	Úplný, pacient abstinentem, dlouho ve spojení. Bratr mu dělá dohled nad stavbami	
262.	Úředník z Ml. Boleslavi	1890	České	Dědičné zatížení. Otec a jeho dva bratři těžcí pijáci. Rovněž bratři pacientovi alkoholici (jeden umřel v deliriu). Sestry charakterní, seriózní. Pacient neurastenik, měl suchý lišej-útěchu hledal v alkoholu. Pro malé dávky byl intolerantní, alkohol mu vyvolával intoxikace 2 a 3 stupně. Jedině dítě pacientovo churavé	Prostředně velký a silný, bledý, mírně dobré výživy. Stěžuje si na nervózu. Chuť k jídlu dobrá, melancholie, žaludek nadmutý, tremor rukou	Chronický	1/1932-6/1932 164 dní	Dobry	
263.	Pivov. Dělník z Aše	1904	Německé	Teprve vstupem do pivovaru naučil se pít (až 50 sklenic denně, pak koňak). Svoboden, vychovávan v sirotčinci	Prostředně velký, silný, tlustý. Nekeřák, srdce mírně rozšířeno, játra zvětšena. Silný tremor rukou	Chronický	1/1932- 8/1932 183 dní	dobry	
264.	Hostinský z Jihlavy	1896	Německé	Útrapy války a příležitost v hospodě. Poměry hospodářské špatné, problémy v rodině, žena příčinlivá	V moči stopy bílku. Prostředně velký, bledý, chabého svalstva, prostřední výživy. Stěžuje si na bolesti nohou. Tremor jazyka a rukou, srdce nezvětšeno. Přeskakování paměti	Chronický	2/1932- 8/1932 178 dní	Zapomětlivost, prognóza špatná. Po čase recidiva	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
265.	Kominík z Blanska	1900	České	Bez hlubších příčin, svody kamarádů	Bílek v moči negativní. Velký, silný, dobře živý. Po požití většího množství alkoholu závratě. V pití rváč, násilník, mírný tremor rukou	Občasný	1/1932- 8/1932 182 dní	Výsledek dobrý, abstinuje	
266.	Státní strážmistr z Dolopavy	1897	České	Franc. Legionář, zde si navykl na víno, po návratu domů se náklonost stupňovala. Rodinné poměry dobré, žena pečlivá	Problémy se spánkem. Prostřední postavy, silný, dobře živý, tlustý. Za války prodělal typhus. Silný tremor rukou, žaludek nadmutý, játra nezvětšena. Moč v pořádku	Chronický	2/1932- 4/1932 55 dní	Po roce recidiva, pak se vzchopil a stal se abstinentem (psal 2 x měsíčně)	
267.	Rotmistr	1897	České	Bral voj. Lékařem morfin-morfinista. Když nebyl morfin, začal pít alkohol. Důvod pití euforicky. Melancholie	Výživa a svalstvo chabé. Malý, bledý, předčasně zestárlý. Jazyk povleklý, spánek špatný. Mírný tremor rukou. Záchvaty depresí a halucinací. Zanedbávání služby	Chronický	2/1932- 11/1932 275 dní	Případ desperátní	
268.	Dělník z Rybář	1884	Německé	Všední případ prostého alkoholismu. Svody. Zvyk teprve poslední čas	Malý, zavalitý, silný. Nos cyanotický, rty bledé. Po celých plicích bronch. Rachoty. Tremor rukou	Chronický	3/1932- 6/1932 90 dní	Pro krátkost doby léčebně prognóza nejistá	
269.	Číšník z Prahy	1898	České	Oběť povolání. Svoboden. Žádná dědičnost	Spánek a chuť k jídlu dobrá. Játra nezvětšena, moč v pořádku. Velký, silný, dobře živý. Prošedlé vlasy, silný tremor rukou. Marnotratnost, neurastenien.	Chronický	3/1932- 6/1932 118 dní	Zdraví se nezlepšilo, neurastenien při vodoléčbě se horšila. Objevila se koktavost, propuštěn s obavou	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
270.	Uč. Adjunkt z Prahy	1901	České	Svody kamarádů velkoměsta, slabá povaha. Zdědil 10tisíc, utratil je a uhnal si přitom syfilis, jejíž léčení po několika infekcích přerušil	Jazyk povleklý, silný tremor rukou. Vysoký stupeň neurastenie. Byl doporučen tepl. Lékařem k další léčbě. Velký, prostř. síly a výživy. Vlasy předčasně šedé, před půl rokem infekce Lu. Waserman dosud, velmi silný kuřák (50-70 cig.). následky alkohol. Se komplikovaly s následky syfilidy. Nespavost, stálá nevolnost. Podrážděnost, spory, změny nálad	Chronický (s občasnými většími excesy)	3/1932 13 dní		Raněn v ústavě mozkovou mrtvicí a zemřel v tepl. Nemocnici 22.3.1932
271.	Inženýr z Přerova	1895	České	Dědičnost nelze zjistiti.	Prostřední postavy, slabý, špatně živený. Tremor jazyka a rukou, srdce nezvětšeno	Chronický	2/1932- 9/1932 212 dní	Utekl v noci z ústavu, poté se vrátil	Zastřelil se
272.	Zřízenec z Prahy	1882	České	Ponenáhlý zvyk. Žena rádná	Srdce doprava rozšířeno. Krepitace v levém ramenním kloubu, moč v pořádku. Velký, prostř. silný, chabého svalstva, vlasy šedé, ruce se nechvějí. Zarudlost, nebezpečný v excesech	Chronický	3/1932-6/1932 71 dní	Pro krátkost léčby prognóza nejistá, ale prý se drží nesnesitelně	
273.	Holič z Prahy	1889	České	Vedení méněcennosti vedlo ho do nižší, špatnější společnosti a do problémů. Nechodil do školy a nenaučil se psát a čísti. Zvyk se stupňoval až pro nebezpečné chování dán do ústavu	Velký, silný, dobře živený. Zástřel v levém bérce. Mírný tremor rukou. Žaludek nadmutý	Chronický	3/1932- 5/1932 70 dní	Přes krátkost léčby prý se drží	
274.	Železniční úředník z Prahy	1877	Německé	Teprve poslední léta propadal nočnímu barovému pití. Špatní kamarádi. Žena hodná	Moč v pořádku, velmi silný tremor rukou. Velký, silný, tlustý. Srdce něco doprava rozšířeno.	Chronický	4/1932- 12/1932 244 dní	Výsledek dobrý, dlouho ve spojení s ústavem	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
275.	Oficiál es drah v pensí	1897	České	Otřesy z války, přivodil nervovou chorobu, strach z prostoru, agrofobie, strach z lidí a přírody dolné. Úzkostlivé stavy vedly ho občas k alkoholu.	Prostředně velký, silný, prošedlý, dobře živý. Nervózní, mírný tremor rukou, spánek špatný. Játra poněkud zvětšena	Občasný	4/1932 8 dní	Nevytrval v léčení	
276.	Zvěrolékař z Porečína (Pod. Rus)	1886	České	Příčina první: alkohol. Svodů na zvěrolékařské škole ve Vídni. Druhá: oblast ve válce. Třetí: svody na Pod. Rusi, víno, kořalky, hostěn u sedláků. Sám je ze střídme rodiny. Žena výborná	Otřesené excesy, špatné sny, velmi se potil hlavně v noci	Chronický	4/1932- 8/1932 128 dní	Dobry	
277.	Odb. rada z Prahy	1897	České	Žádná dědičnost. Teprve v Praze společnost malířů a žurnalistů jej svedla k pití občasnému, z něho se vyvinula choroba.	Moč v pořádku, krátkozraký. Prostředně velký, silný, zavalitý. Silný kuřák, silný tremor rukou. Plíce zdravé. Lehčí nervóza, opomíjení služby, játra zřetelně zvětšena	Chronický	5/1932- 10/1932 180 dní	Dobry	
278.	Poštovní sluha ve výslužbě	1893	České	Ve válce začal pít. Nedostatek inteligence	Násilná v opilosti, odvezen do Kateřinek, odtud do Tuchlova	Chronický	2/1932- 8/1932 90 dní	Brzy recidiva	
279.	Kontrolor z Babic	1883	České	Bez dědičnosti. Pít začal teprve ve službě na Slovensku. Žena hodná. Od r. 1928 navykl na alkohol strašných forem	Jazyk povleklý. Velmi silný tremor rukou. Malý, zavalitý, šedivý, chabého svalstva, prostřední výživy. V obličeji nervózní záškuby. Násilný, alkoholická žárlivost	Chronický	5/1932- 11/1932 169 dní	Liboval abstinenci-beze zpráv	
280.	Student filozofie z Prahy	1908	České	Otec rádný, střídmy, v rodině nebylo alkoholismu. Pít zvykl až v Praze na studiích. Za 5 let ani jednou nezkusil státnice, otce to stálo 120 tisíc. Když se otec dozvěděl, že není na fakultě zapsán odvezl ho do Tuchlova. Málo vidí	Velký, silný, dobře živý. Nosí silná skla. Slyší obě strany špatně, mírný tremor rukou. Žaludek nadmutý, plíce zdravá, játra mírně zvětšena.	Chronický	6/1932- 9/1932 112 dní	Pro zhoršené finanční poměry odešel z léčení	
281.	Učitel ve V. Vereckách	1899	Rusínský	Zklamán v lásce, na truc se oženil se starší kantorkou nehezkou a hned na to začal pít		Chronický	6/1932- 8/1932 58 dní	Nevydržel v léčení, slibuje abstinenci, prognóza nejistá	



Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
282.	Obchodní jednatel z Würzburku	1905	Německé	Psychopat. Otec ředitel kočovné společnosti, matka herečka. Pacient nevydržel na studiích, jako agent propadl pití	Plice a srdce bez nálezu. Jazyk povleklý, silný tremor rukou. Vysoký, hubený, prostřední výživy. V pravé části obličeje záškuby. Ustrašený, smutný, má špatný spánek. Neurastenie nejvyššího stupně	Chronický	6/1932- 10/1932 116 dní	Pro nedostatek inteligence, orientace a neurastenie prognóza nejistá	
283.	Tov. Mistr z Pirkenkaumen	1884	Německý	Zvyk rychle zesílený	Žaludek nadmutý, rozšířený jako buben najatý. Silný kuřák, špatný spánek, nařiká na bolesti hlavy a obštipaci. Játra nezvětšena. Zavallitý, prostředně velký, chabého svalstva, tremor rukou	Chronický	6/1932- 5/1933 316 dní	Slušný	
284.	Učitel z Melčic	1898	České	Zvyk ze stud. Let, zvýšený okolím. Žena učitelka- vzorná	Zadluženost, hrubec, požívač. Sám vlastního syna napájí alkoholem	Chronický	6/1932- 8/1932 37 dní	Přerušil léčení, nestojí o léčení	
285.	Úředník z Blanska	1878	České	Žádná dědičnost. Bratři abstinenti. Za příčinu pití uvádí nešťastný sňatek s hysterickou, žárlivou ženou.	Tělesně úplně zdrav. Duševních úchylek nelze zjistit. Chronický alkoholismus. Svárlivý	Chronický	7/1932- 8/1932 48 dní	Schovanka mu zešílela, proto opustil léčení	
286.	Ředitel lázeň domu	1884	Německé	Alkoholu navykl jako lodní důstojník. Dědičnost není. Paní dobrá, jemná	Břicho nafouklé, játra nezvětšena, bílek negat. Velký, silný, dobře živý. Již jednou se pokusil o sebevraždu břitvou. Stěžuje si na nespavost a bolesti v levé ruce. Psychicky deprimovaný, tremor rukou, srdce rozšířeno	Chronický	7/1932- 12/1932 158 dní	Dobry	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
287.	Zřízenec soudní z Prostějova	1889	České	Slabé neurózy z války, legie. Pije ale teprve 3 léta, od té doby, kdy žena je v přechodu a stala se hašteřivou	Slabší tělesné konstituce, prostřední výživy. Pokožka a sliznice bledá, kolena oteklá. Bolesti hlavy, deprese, nespavost. Při zavření víček a roztažení prstů hrubochvějový třes.	Chronický	7/1932- 11/1932 123 dny	Dosud skvělý (poslední zdráva r. 1935)	
288.	Vrchní kancel. Oficiant z Berehova	1876	České	Návyk z Bomy, kde byl úředníkem ve válce. Na Podk. Rusi lacinými víny zvyk zesílil	Střední postavy, silné kostry, dalekozraký, chrup defektní. Srdce rozšířeno o pěst, akce nepravidelná, játra nezvětšena	Chronický	7/1932- 9/1932 60 dny	Sliboval nápravu- beze zpráv	
289.	Poštovní úředník z Teplic Šanova	1895	České	Typická dipsomanie. V rodině šťastný, žena hodný, hospodárná	Prodělal zánět plic. Vyšší postavy, střední kostry, chrup v pořádku. Játra nezvětšena, třes není	Periodický	7/1932- 11/1932 119 dny	Za půl roku recidiva ze žalu nad ženiným potratem	
290.	Obchodník ze St. Rokle	1870	Německé	Typ pijáckého dělníka. Hospod. a rodinné poměry dobré	Játra zvětšena, citlivá na pohmat. Srdce něco přes čáru	Chronický	8/1932- 10/1932 89 dny	Pro tesknost odchází předčasně	
291.	Ředitel banky z Brna	1887	České	Pijákem od mládí. Stále zesilovaný zvyk. Hospodářské poměry bídné, zadluženost, žena hodná, ovšem rozervaná	Prodělal zánět středního ucha. Tlak v břišní dutině a lišej rukou. Na rukou chron. Ekzém, srdce rozšířeno 2 prsty přes čáru. Mravní ruina. Přehnaný erotism, zvrácenosti v manželství i mimo ně. Hospodářský rozvrat, játra tuhá, o tři prsty pod oblouk.	Chronický	8/1932- 2/1933 184 dny	Pro úplný mravní úpadek prognóza zlá!	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
292.	Malíř pokojů z Trutnova	1881	České	Pití- lakýrnická nemoc- pije mistr, piji záhy pomocníci. Časem se zvyk zhorší k zoufalému stavu, lenosti, apatii, hrubostem k rodině. Žena hodná, syn abstinent	Prodělal astma bornch., nervové onemocnění (třes, mdloby. Unavenost, nespavost, třes rukou, malá sebedůvěra. Srdece v hranicích, výživy chabé. Játra přesahují oblouk žeb., citlivá na pohmat	Chronický	8/1932- 12/1932 141 dní	Prognóza nevalná	
293.	Obch. příručí z Brna	1902	Německé	Pil od mládí. Rodiče měli za to, že chodí realky, zatím nebyl ani zapsán. Svoboden. Dědičnost nezjištěna. Chudoba. Přiznává, že pil vždy, když se podíval do zrcadla a viděl, že je ohyzdný (ač je hezký kluk). Něco na tom může být, raději bez zrcadel, třeba po tmě	Vždy zdrav. Postavy malé, chrup defektní. Hrubochvějný třes víček, jazyk a roztažených rukou. Inteligence správná. V pití surový, násilný, nebezpečný	Chronický	8/1932- 2/1933 171 dní	Prognóza nejistá	
294.	Profesor ze Šumperku	1883	Německé	Nezávadný zvyk společ. Pití proměnil se po smrti dvou synů milovaných v úporný alkoholismus. Pití ráz psychotický, zaháněl jím zoufalství a melancholii. Žena hodná, hospod. poměry slušné	Nespavost, prodělal operaci strumy	Občasný	9/1932- 11/1932 68 dní	Dobrá	
295.	Učitel z Kostelce	1888	České	Ruská legie. Pití zvykl však teprve jako člen spolků (vysedávání v hospodách). Zadluženost. Rodinný poměry bez závad, otec 4 dětí.	Tremor rukou.	Občasný	9/1932- 12/1932 96 dní	Dobrá (dlouho ve spojení s ústavem)	
296.	Lékař z Prahy	1892	České	Záhy se objevila dipsomanie obvyklé formy. Spíjení do Německa, vyhledávání nejnižších putyk a nejhorší spodiny. Pak celé týdny seká dobrotu a nepije	V r. 1923 operace na appendicitus. Změny nálad, sprostota. Proběhl všemi sanatorii, někde nevydržel	Dipsoman	9/1932- 10/1932	Pacient opustil předčasně ústav, nemohl snést omezení svobody	
297.	Lesní úředník z Hanušovic	1887	Německé	Na alkohol zvykl ve válce. Zvykl zesílil prvním nešťastným manželstvím (Polka). Druhé šťastné nedovedlo už zachrániti.	Tremor rukou. Prodělal jako dítě morbilli, 1914 úplavici, 1917 malárii, pak zraněn. Nespavost, strach, slabost paměti, poruch srdce.	Chronický	10/1932- 9/1933 347 dní	Dobrá, dlouho ve spojení s ústavem	

Č.	Působíště, povolání	Narození	Národnost	Příčina alkoholismu	Fyzické a duševní následky	Druh alkoholismu	Rok pobytu	Výsledek	Případné úmrtí
298.	Obchodní přír. z Třebíče	1903	České	Výchova maďarského a rumunského ovzduší, občasně flámy. Hýřivost, opomíjení služby.	Prodělal dětské choroby, typhus, úplavici, oper. Kýly. Nespavost, strach, halucinace. Tremor rukou	Periodický	10/1932- 5/1933	Dobrá, dlouho ve spojení s ústavem	
299.	Typograf z Prahy	1892	České	Podlehl svodu typograf. pijáků. Manželství nešťastné a rozvedeno. Druhé manželství šťastné, nedovedlo pijáctví potlačit	Prodělal zápal pobřišnice. Bolesti v kloubech, silný tremor rukou	Chronický	10/1932- 2/1933 112 dní	Skvělý, dlouho ve spojení s ústavem	
300.	Knihovník z Prahy	1901	České	Rodiče pro zbyl velké poučení. Syn výchovou zhýčkaný. Dopřával si záhy pití, až nedovedl odvrátiti. Šťastné manželství	Bolesti hlavy, tremor rukou	Chronický	10/1932- 7/1933 159 dní	Recidiva od vzteku	

## 8 Závěr a diskuse

Léčba závislosti na alkoholu má na území Evropy více jak 150letou tradici. Mezi zásadní léčebné zařízení, které se zaměřovalo na ústavní specifickou léčbu závislosti na alkoholu, a které ovlivnilo přístup na našem území k této problematice patří Ellikon (1889). Do Ellikonu jezdil P. Bedřich Konařík čerpat svoji inspiraci k založení prvního léčebného ústavu ve Velkých Kunčicích (1911–1915). Vyzkoušením tohoto modelu léčebného zařízení, které se zaměřilo na specifickou léčbu závislosti na alkoholu, a snažilo se nepřijímat pacienty i s jinými diagnózami si Konařík potvrdil, že typ tohoto zařízení je u nás potřeba. Konařík se věnoval této problematice již od svých studentských let v Olomouci; následně po vysvěcení na kněze a po své primici navštěvoval i jiná obdobná léčebná zařízení v zahraničí, kde se inspiroval, aby mohl své poznatky aplikovat v zařízeních, která chtěl zřídit na našem území.

Proto také sám věděl, že po uzavření Velkých Kunčic musí začít pracovat na znovuoobnovení specializovaného zařízení pro léčbu závislosti na alkoholu. Za finanční pomoci ministerstva zdravotnictví a tělesné výchovy mohl Čs. Abstinentský svaz zakoupit zámek v Tuchlově, kde připravili modifikovaný systém léčby, který sice vycházel ze zkušeností získaných ve Velkých Kunčicích (ten byl inspirován Švýcarským a Švédským modelem), ale oproti nim nastavil model inspirovaný ve Velké Británii; tedy model který byl ve svém přístupu k pacientům důslednější a přísnější. I přes tuto skutečnost se jednalo o model, který byl pacienty převážně chválen a přijímán, a to zejména s ohledem na širší léčebných přístupů, které se zaměřili nejen na léčbu prací, socializaci, spirituální složku a odříkání alkoholu, ale rovněž na vnímání a starání se o své tělo.

I přesto, že počátky fungování léčebny v Tuchlově nebyly snadné a léčebna se po celou dobu své existence potýkala s nedostatkem finančních prostředků, Tuchlov si získal své jméno a postupně se velmi dařilo. Všechna tato léčebná zařízení vzbuzují v některých lidech odpor, nedůvěru či pochybnosti, a proto se také Konařík snažil neustále přispívat svými články do časopisů, aby obeznámil většinou společnost se záměry, ale hlavně s výsledky své práce s pacienty. Ty byly na svoji dobu, vědecké poznání závislosti na alkoholu a lékařský přístup opravdu obdivuhodné a velmi pokrokové. Techniky léčení, individuální přístup a možnosti, které chovanci (pacienti) mohli využívat se mohou v některých oblastech srovnávat s dnešním typem nabízených služeb v ústavní léčbě a v některých svých částech se zdají být v minulosti i na vyšší úrovni. Přístup vůči pacientovi bylo to hlavní a základní, čím byla léčebna motivována – a to velmi často bez ohledu na finanční plnění, ať již ze strany samoplátce pacienta, nebo zdravotní pojišťovny. V případech, kdy se jednalo o zcela nemajetné a nepojištěné pacienty, byli i tito do léčby přijímáni oproti pracím, kterými mohli napomoci léčebně ve finanční stránce.

Konařík se také zasloužil o počátky léčby komplexnější. Jeho zájem o pacientovo dětství, dědičnost či o jeho celkové rodinné a hospodářské poměry poukazuje na to, že se

již začal zajímat o spojitost mezi těmito důležitými oblastmi a závislostí. Již zde můžeme vystopovat prvky našeho bio – psycho – socio – spirituálního modelu léčby závislosti na alkoholu. Musíme tento model samozřejmě posuzovat s ohledem na to, že byl rozvíjen v letech 1911–1915, a následně od roku 1923.

Jeden z cílů této práce bylo zmapovat vznik, rozvoj a zánik Abstinentského pensionátu zámek Tuchlov, což se vzhledem k archivaci dokumentů podařilo. Vznik, a tedy i koupě samotného zámku a okolních zahrad, byl v celku dlouhý proces, který ale v závěru nebyl tak náročný, jako pozdější udržitelnost chodu ústavu. Finanční krize v roce 1933, která se dotkla i tohoto zařízení byla naštěstí pouze chvilková a Konařík po tomto krizovém období opět velmi rychle reagoval. Zánik léčebny byl jako každý konec významné éry velmi náročný. Smutnou hodnotou pro Konaříka bylo i to, že to byl již druhý ústav, který byl uzavřen v důsledku války. Veškerá práce, kterou po sobě zanechal jak on, tak i pacienti na zámku zůstala, byla poničena, ponechána svému osudu či rozprodána. Tato skutečnost musela být pro Konaříka velmi frustrující. Poslední zmínkou ve spisech Konaříka je jeho návrat do Tuchlova, po opuštění zámku vojáky. Zde velmi lítostivě popisuje, jak veškerá jeho několikaletá práce byla zničena, nebo znehodnocena, a v důsledku této skutečnosti- již ústav on znovu otevřít nechtěl.

Dalším cílem, který si tato práce kladla, bylo zjistit, jaké bylo složení pacientů. Největší zastoupení, co se týče profese, tvořili **úředníci** a posléze **učitelé**. Konařík tento fakt vysvětloval nejen z pohledu náročnosti zaměstnání, které s sebou tyto dvě profese přináší, ale také z důvodu možnosti snadněji využít zdravotní dovolenou. I přesto, že toto zařízení bylo především muže, pokusil se Konařík přijmout za celou dobu fungování i 7 žen. Úspěšnost vyléčení byla skvělá, pouze u dvou žen byla prognóza nejistá. Vzhledem k faktu, že zařízení nebylo dostatečně připravené společnou přítomností žen a mužů v jedné léčebně, rozhodl se, že již jiné ženy přijímat nebude. Můžeme však tento pokus považovat za jeden z dalších pokroků v léčení na našem území.

Za vyléčené pacienty se považovali ti, kteří vydrželi celou stanovenou léčebnou dobu. Úspěšnost nejčastěji umocňovaly dopisy od pacientů či rodinných příslušníků, ve kterých byly většinou aktuální informace. Prognóza nejistá či brzká recidiva, byla většinou u pacientů, kteří například předčasně odešli z léčby či byli z ústavu vyloučeni za porušení pravidel. Zde opět Konařík posunul systém ústavní léčby kupředu, jelikož i pro ně zůstala otevřená možnost, aby znovu do léčení nastoupili. Toto mezidobí nebylo pro pacienty nikterak časově omezené, prakticky mohli zažádat o přijetí kdykoliv (i druhý den po odchodu), někteří tuto možnost dokonce i využili.

Terapeutické postupy se během fungování léčebny neustále zdokonalovaly. Pracovních povinností bylo vždy dostatek, ale tým, který se o pacienty staral, byl v počátcích velmi malý. Později se začal rozrůstat i vzhledem k navýšení počtu pacientů, a také k nárokům, které léčba závislosti na alkoholu vyžadovala. Konkrétně se tento

pozitivní obrat připisuje k rokům 1930, 1931 a 1932, kdy byl přijat největší počet pacientů, a tím byl zajištěn i dostatek finančních prostředků na zlepšení nabízených procedur, a také pro přijetí dalších specializovaných pracovníků. Finančně si také polepšil i z důvodu navýšení podpory z ministerstev a fondů, které přispívali hlavně na léčbu chudších pacientů. Program pro pacienty byl již v této době velmi pestrý. Možnosti, jak využít volný čas po pracovních činnostech, byl zpravidla na iniciativě pacientů. Ti se mohli kromě sportovních aktivit i dostatečně dále vzdělávat, například studiem jazyků., či četbou knih v knihovně. Celý tento systém měl být jeden z přístupů, který měl pacienta vést k abstinenci a ukázat mu, jak se dá plnohodnotně žít bez konzumace alkoholu.

Závěrem je nutno podotknout, že veškeré tyto informace poukazují na to, že P. Bedřich Konařík položil na našem území, jak základy ústavní péče pro alkoholiky, tak i zanechal velmi propracované přístupy k léčbě závislosti na alkoholu.

## 9 Použité zdroje:

Janiček, J. (2013). *Československý abstinentní svaz v kontextu českého a slovenského abstinentního hnutí I. poloviny 20. století*. Brno: MUNI, FF, historický ústav.

Konařík, B. (1921). *Hospic u zlaté hvězdy*. Olomouc: Knížnice Evy.

Konařík-Bečvan, B. (1934). *Léčení alkoholismu v cizině a u nás*. Praha: Československý Abstinentní Svaz.

*Léčení alkoholismu: pensionát Tuchlov v Křemýži u Teplic-Šanova*. (1931). Tuchlov: Ředitelství abstinentního pensionátu.

Miovský, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada.

Pantůček, F. (1905). *Zpráva Zemskému Sněmu*. Praha: [s.n.].

Pjseň nowá o vžitku nepokogné kořalky w nowě na swětlo wydaná, Wytisstěná nyněgssjho roku (poč. 19. století). [s.n.].

Poučení o pití kořalky podle Německého sepsáno a ku prospěchu národu českoslovanského w Čechách, w Morawě a Uhrách na swětlo wydáno (1838). Praha: Jan Spurný.

Procházka, J. G. (1842). *Dissertatio inauguralis medica de morbis potatorum: quam consensu et auctoritate perillustris, celeberrimi ac magnifici ...* Pragae: [s.n.].

Procházka, Johann F. *Beamten-Schematismus des Grossgrundbesitzes im Königreiche Böhmen. Adressen sämtlicher bei der Oekonomie, Forstwirtschaft und Industrie angestellten Beamten, Pächter u. s. w.* Prag, 1887.

Procházka, Johann F. *Topografisch-statistischer Schematismus des Grossgrundbesitzes im Königreiche Böhmen, zugleich Adressenbuch sämtlicher bei demselben angestellten Beamten, des Forstpersonals u. s. w.* Prag, 1880.

Rampel, E. (1812). *Abhandlung von dem Laster der Trunkenheit*. Brün: [s.n.].

Sorger, F. (1838). *Conspectus, sistens observationes circa delirium cum tremore potatorum anno 1837 et priore semestri 1838 in clinico medico Pragensi sub auspiciis dom. prof. W.F. Rilke factas: dissertatio inauguralis medica: quam consensu et auctoritate perillustris, celeberrimi ...* Pragae: [s.n.].

Sournia, J. -C. (1999). *Dějiny pijáctví*. Praha: Garamon.

Spurný, I. (1840). *Následkové pitj kořalky s připogenjm některých ponaučenj pro lid wenkowský*. Holomauc: A. Skarnitzl.

Šejvl, J. (2017). Fluctuat, non mergitur: Bedřich Konařík. *Adiktologie*, 17 (3), v tisku.

### **Archiv Národního muzea, Fond ČAS, karton č. 5, 14**

Doklady o koupi parcely od manž. Sodomkových, 1923-1930, inv. č. 384



Kuratorium, prospekt, denní řád léčebného ústavu v Tuchlově, 1922, inv. č. 382

Zprávy o pacientech a výroční zprávy léčebny Tuchlov, 1924-1938, inv. č. 398

Konec Tuchlova, 1938-1939, inv. č. 399

### Časopisy

Konařík- Bečvan, B. (1925). Zpráva o Tuchlově. *Vyšší národ*. 5(9-10)

Konařík- Bečvan, B. (1936). Jak odvykáme pití lihovin. *Zdraví lidu*. (5)

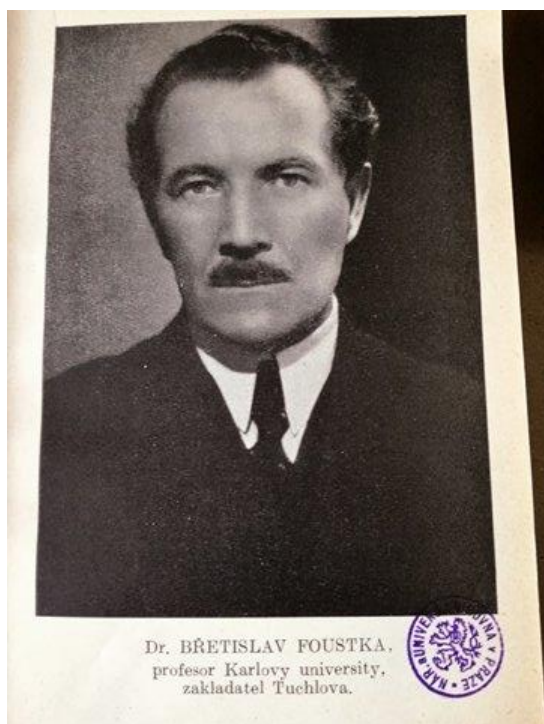
Konařík- Bečvan, B., Foustka, B. (1938). Přehledná zpráva o životě a činnosti Abstinentní léčebny v Tuchlově za dvojletí 1935-36-37. *Vyšší národ*. 18 (6-8)

Procházka, A. (1938). Literární činnost Bedřicha Konaříka. *Vyšší národ*. 18 (6-8)

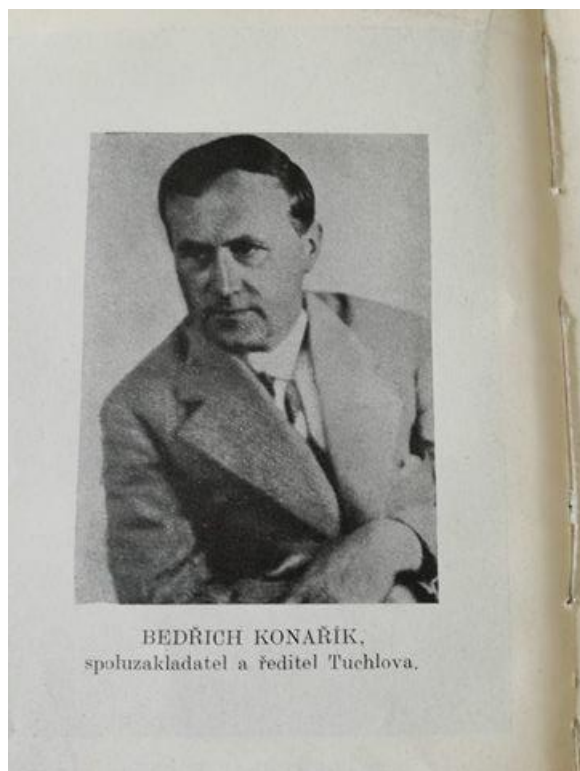
Popov, P. (2005). Z historie léčby alkoholismu v českých zemích. *Adiktologie*, 5(S2)

## 10 Přílohy

*příloha 1: MUDr. Břetislav Foustka (Konařík, 1934).*



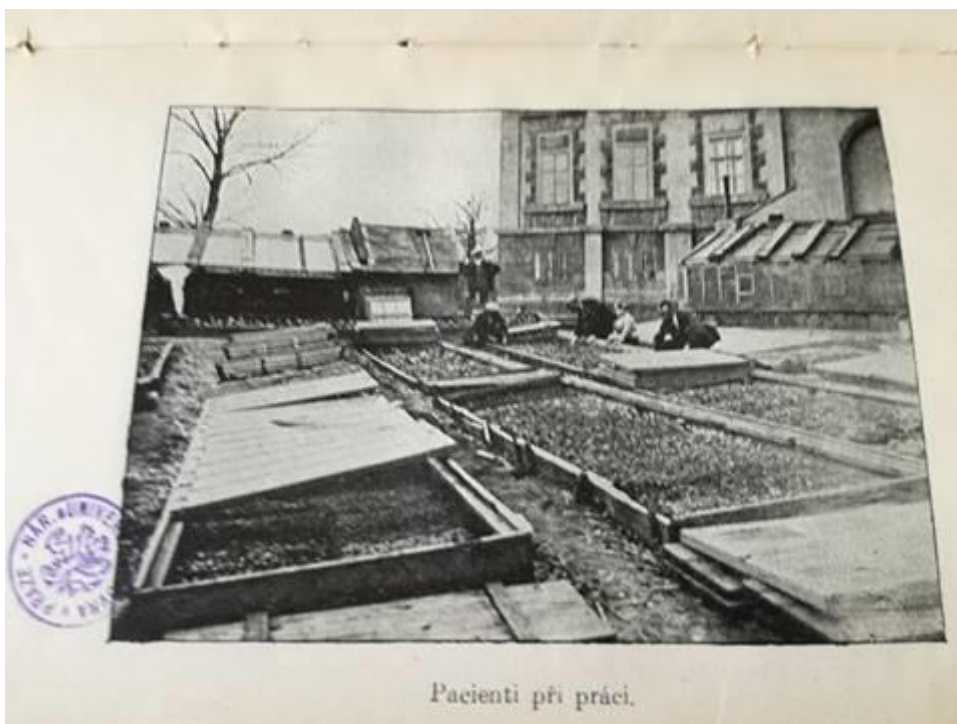
*příloha 2: P. Bedřich Konařík (Konařík, 1934).*



*příloha 3: Teplická tepelná koupel (Konařík, 1934).*



*příloha 4: Pacienti při práci v Tuchlově (Konařík, 1934).*



příloha 5: Tuchlov a jeho zelinářská zahrada (Konařík, 1934).



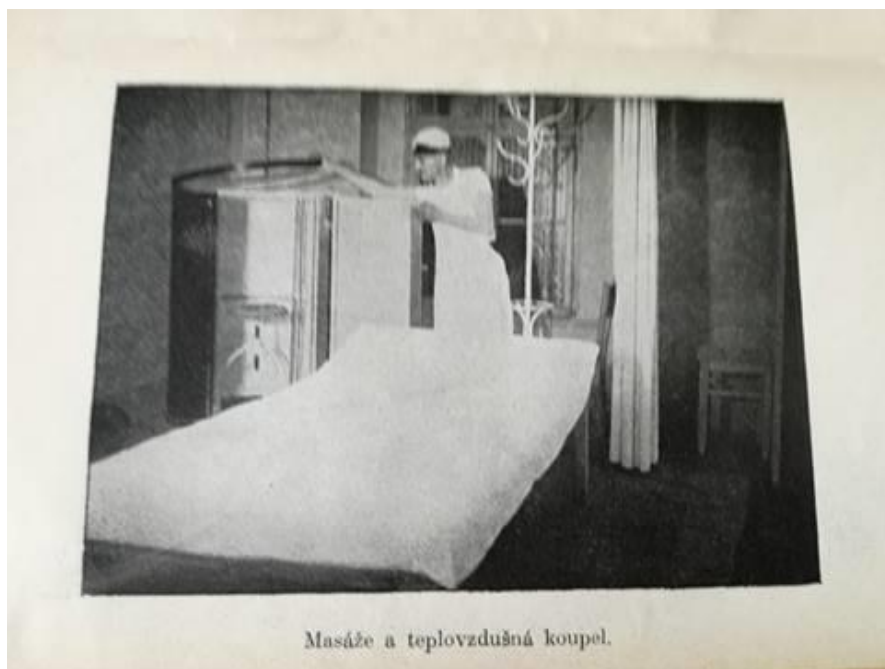
Tuchlov se zelinářskou zahradou od západu.

příloha 6: Společenská místnost v Tuchlově (Konařík, 1934).



Společenská místnost.

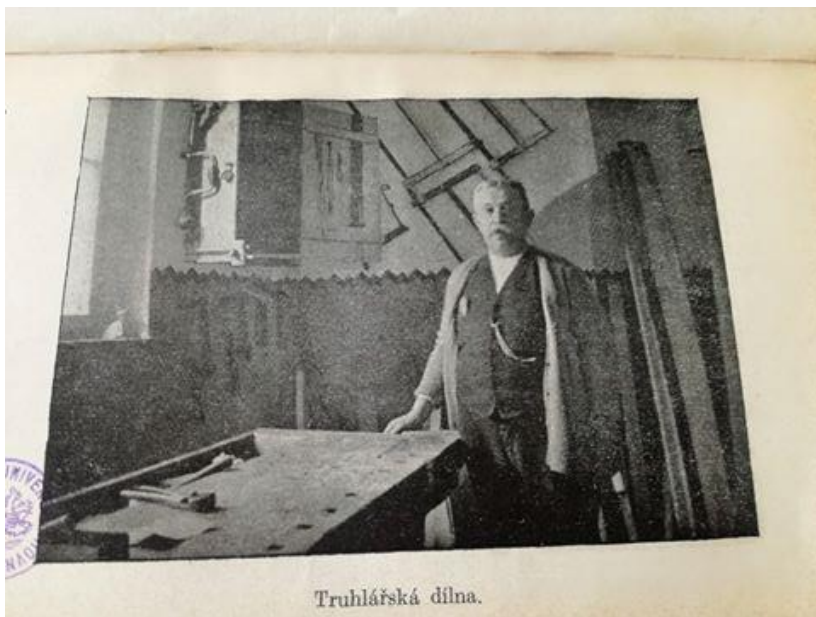
*příloha 7: Masáže a teplovzdušná koupel v Tuchlově (Konařík, 1934).*



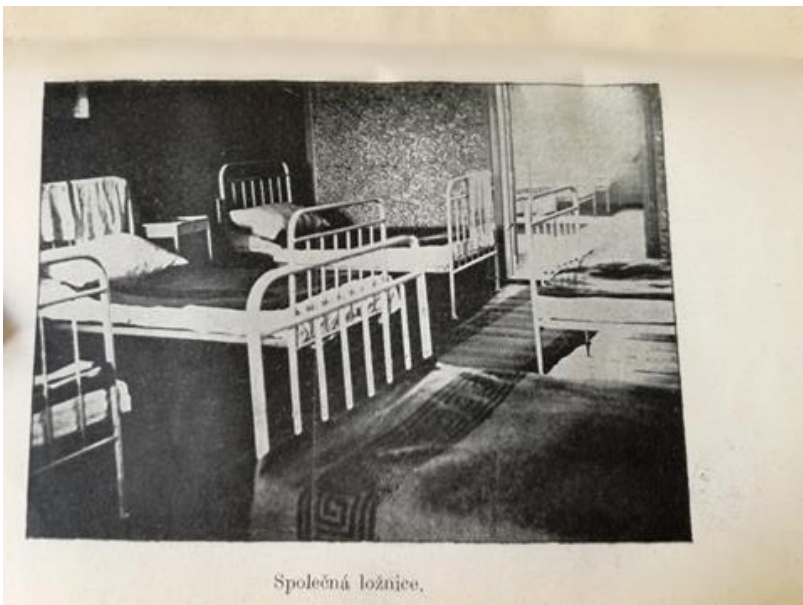
*příloha 8: Jidelna v Tuchlově (Konařík, 1934).*



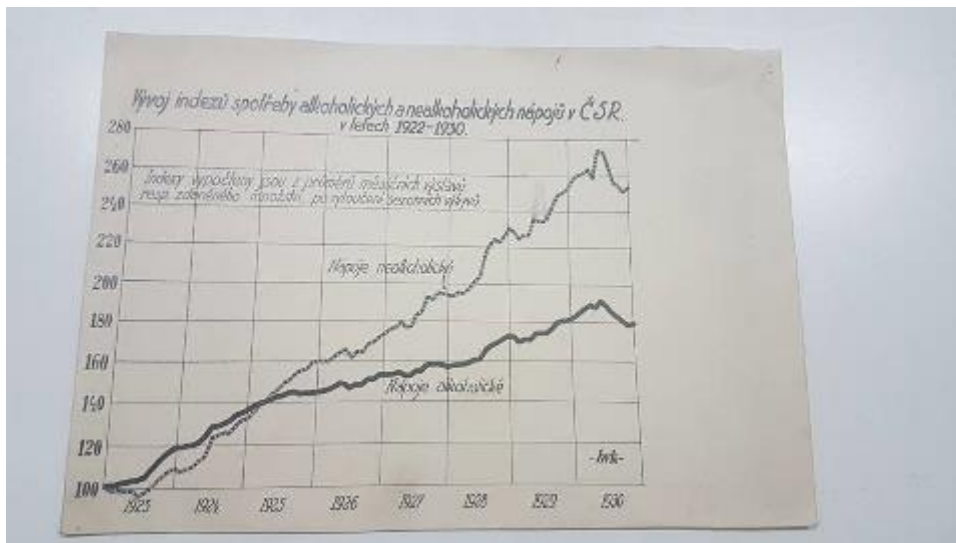
příloha 9: Truhlářská dílna v Tuchlově (Konařík, 1934).



příloha 10: Společná ložnice v Tuchlově (Konařík, 1934).



příloha 11: Vývoj indexu spotřeby alkoholických a nealkoholických nápojů v ČSR v letech 1922 – 1930 (fond ČAS, č. kar. 5, volně loženo).



příloha 12: Spotřeba alkoholických nápojů v Československu 1922 – 1931 (fond ČAS, č. kar. 5, volně loženo).




příloha 13: Inzerce na protialkoholní léčbu (Vyšší národ, n.d.)

**Abstinentní pensionát Československého abstinentního svazu  
zámek Tuchlov**

*přijímá muže, trpící alkoholis-  
mem, a léčí je v útulném  
prostředí společenském.*

***Včasně léčení alkoholi-  
ků - záchrana rodin!***

Dopíše si o prospekty na adresu:  
Abstinentní pensionát - zámek Tuchlov,  
p. Ohnič u Teplíc-Šanova (Západ, Čechy.)



*Redakce: Universitní prof. Dr. Břetislav Foustka, Lázně Poděbrady, Chládkova ulice č. 488, a prof. Dr. A. Procházka, Praha VII, Tusarova ul. 11. — Nákladem Československého Abstinentního Svazu v Praze. Tiskem knihtiskárny Československého Kompasu, akc. společnosti Praha - Smíchov, Plzeňská třída číslo 35*

příloha 14: Pacienti z léčebny Tuchlov (Vyšší národ, 1938, str. 32)

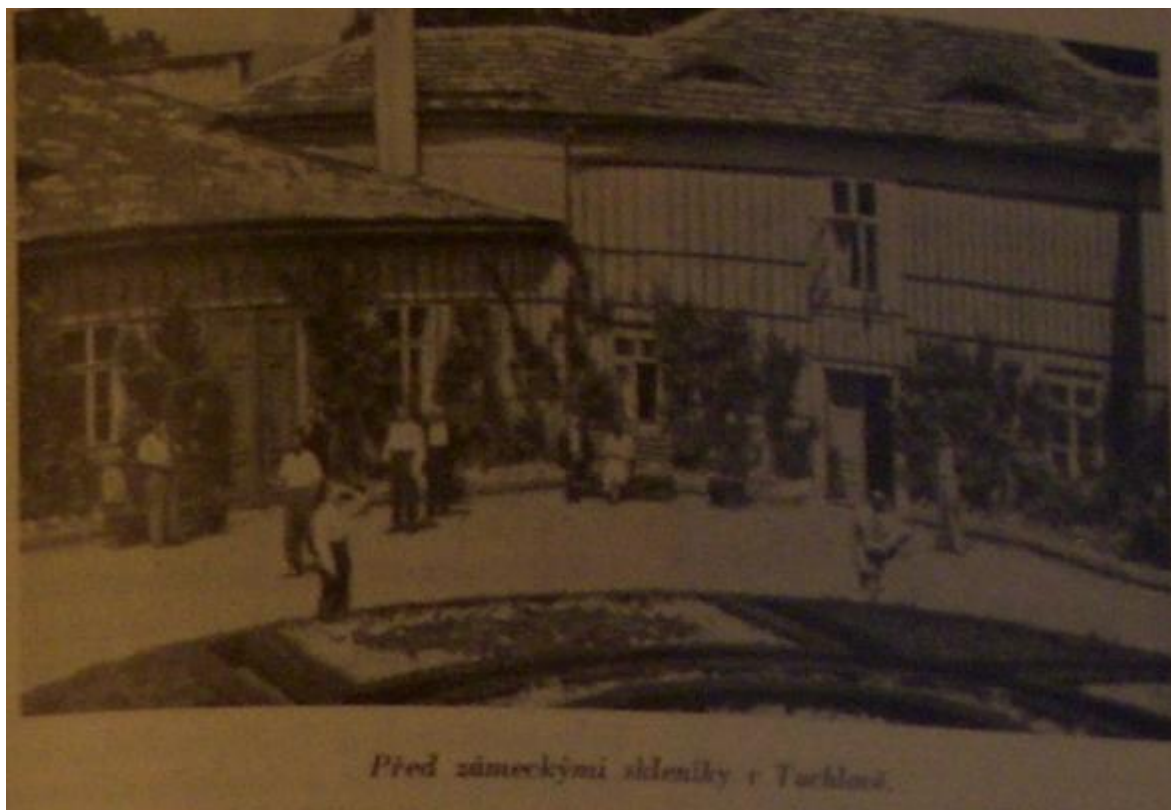




příloha 15: Pokoje pacientů (Vyšší národ, 1938, str. 86)



příloha 16: Nadvoří v Tuchově (Vyšší národ, 1938, str. 87)



**LÉČENÍ ALKOHOLISMU VE SPECIELNÍCH ÚSTAVECH:**  
**ABSTINENTNÍ SANATORIUM TUCHLOV**  
u Teplíc-Šanova, p. Ohnič Denní pense 32 Kč

---

**ABSTINENTNÁ LIEČEBŇA V ISTEBNOM NA ORAVE,**  
p. Veličná (Slovensko) Denní pense 28 Kč

*Prospekty dostanete od ředitelství obou ústavů.*

103